ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,

'ԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4, 1909. Ն° 36

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՅԱԶ
Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Տին վէ Թէպապէթ 765

Օգսֆրրտտա Խրիսթիյան Թալէպէնին պէյն էլ միլէլ պիր ի՛ճթիմա'ը 767

ՏԷՐՈՒՆ Ի ՀԱՅԱԹ

Գարանլըգտա ճէլալ 770

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

Թագրիպէն իքի միլեօն 'ասքէրին գօմանտանը 771

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

Վէրէմ 'իլլէթինին մէն'ի 772

Կ. Խ. Շիրքէթինին պէյն էլ Միլէլ Իթթիֆագը 773

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

Վեր. Ն. Հեղինեան — Ս. Ա. ՇԻՐԱՃԵԱՆ 774

Ֆագիրլիք մէս"էլէսինին հալլը — ՎԵՐ. ՄՐ. ՄԷՐԻԼ 776

Նէլէր կէօրտիւմ — ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ 776

Մէ"յուս վէ մէֆթուրլարա — ՍՐԱՄ Մ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ 778

Պա'զը նուԹգլարտան իգթիպասաթ — ՀՄԱՅԵԱԿ Ս. ԽԱՐԱՃՃԸԵԱՆ 780

Եօլճուլարա — Կ. Պ. ԱՏԱՆՍԼԵԱՆ 781

ԿԻԼԻԿԻԱ ԱՀՎԱԼԸ

Կէօքսիւն — Թ. ԳԷՈՐԳ ՄՆՁԵՐԵԱՆ 782

Ատանատան մէքթուպ 784

Ատանա հէյ"էթի թէֆթիշիյէսինին մազպաթասը 784

ՇՈՒՆԱԹԸ ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Ա. Ց. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

﴿ اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادتده بایبل هاوسده ﴾

ՇԷՐԱ՛ԻԹ

Սէնէլիյի	40 Ղրչ.
Ամէրիգա իչիւն	2 Տօլ.
Ինկիլթէրրա ,,	8 Շիլին
Մէմ. սաիրէ ,,	10 Ֆրնդ.

Էլտէն նուսխէսի 30 փր.

լանաթ գրյմէթլէրի միւ'թէտիլ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ

ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

(ԱՆԿԷԼԻԱՖՕՐՕՍ)

ՐՈՒՄԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ

Միւ". մէս"ու Հ. Մ. Այէն

» Նազըր Հ. Ս. Պարնըմ

» շերիք Ց. Գ. Գրիգորեան

Պայպըլ Հասուս, Իսթանպօլ

Տէր ի Սա'ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH

EDITORS H. M. ALLEN

H. S BARNUM

H. K. KRIKORIAN

Offices: American Bible House

Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip.	Ps. 40
U. S. A.	$ 2
England	Shils. 8
Other countries	Frs. 10

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on application

Ապօնըման, թէ"տիյաթ վէ ատրէս թէպտիլաթընա 'ա"իտ պիլճիւմէ մուհարրէրաթ Տր. Հ. Ս. Պարնըմա կէօնտէրիլմէլի տիր։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

«Հոգևոր Երգարան Եղանակներով» նամ եէնի իլահի քիթապը թապ' էտիլմիչ վէ ինթիչար մէվգը'ինէ վաղ' օլունմասը իչիւն բուխսաթը ալընմըչ տըր։ Պու քիթապ էլեէվմ սաթըլմադտա տըր։ Հէր նուսխէսինին պէտէլ ի գրյմէթի 15 ղուրուչ — 3 չարեէք տիր։ Փօսթա իլէ քէնտիլէրինէ թէք պիր նուսխէ կէօնտէրիլմէսինի իսթէյէն քիմսէլէր 'իլավէթէն $2\frac{1}{2}$ ղրչ. փօսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէլի տիրլէր։

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,

'ԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly AVEDAPER, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4, 1909 Ն° 36

ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՄԷՍ'ՈՒԼ ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՆԱՋԸՐ ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՇԷՐԻՔ

Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ Հ. Մ. ԱԼԷՆ Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՄԼԱՐ

ՏԻՆ ՎԷ ԹԷՊԱՊԷԹ
(Յ. Գ. Գ.)

1.

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ Պօսթօն չէհրինտէ «Էմմանուէլ» նամ քիլիսէ պունտան տէօրթ պէշ սէնէ ագտէմ խայրխահանէ պիր թէչէպպիւստէ պուլունմըշ տըր, չէօյլէ քի, չէհրտէ պուլունան ֆագիր էհալի արասընտաքի վերէմլիլերի խասթախանէլերէ կէօթիւրմէյերէք քէնտի խանէլերինտէ թէտավի էթմէյէ չալըշմըշլար։ Պու իշտէ հազիգ պիր տօգթօր իսթի'մալ էթմէքլէ պէրապէր, էհէմմիյէթի տահա զիյատէ ախլագի վասըթալարա վերմիշլէր տիր, եա'նի խասթայա տօսթլուգ կէօսթէրիպ, ճէսարէթ վէ իւմիտ վերտիլէր։ Պու թէչէպպիւսլէրինտէ օ գատար մուվաֆֆագիյէթ պուլտուլար քի, տէրհալ տիկէր տահա մուհիմմ պիր թէչէպպիւստէ պուլունտուլար. եա'նի ախլագի վէ ասապի խասթալարը էլէ ալըպ անլէրի տէ մուգթէտիր թապիպլերին իտարէսի թահթընտա ախլագի վէ բուհի վասըթալարլէ թէտավի էթմէյէ չալըշտըլար։ Պու թէչէպպիւսլէրինտէ ա'զիմ մուվաֆֆագիյէթ պուլտուլար։ Հիսթէրիալըլար, նիչէ մէճնունլար, նիչէ քէօթրիւմլէր, սարալըլար, վէլհասըլ հէր նէվ' ասապի իլլէթլէրէ տիւչար օլմուշ օլան խասթալար պու նէվ' թէտավիտէն իսթիֆատէ էյլէտիլէր։ «Էմմանուէլ» քիլիսէսինին պու մէսլէյի սա'իր սընֆ քիմսէլերին մէսլէյինտէն պա'զը խուսուսլարտա թէֆրիդ օլունմուշ տըր։ Մէսէլա, Քրիսչըն Սայենս ֆըրգասընընն ա'զալարը կիպի պունլար պիլճիւմլէ 'իլլէթլէրի պիր խայալ ը պաթըլ վէ հաթթա պիննէֆս ճէսէտի սալթ պիր վէհմ 'ատտ էթմէզլէր, անճագ 'իլլէթլէրի թէրքիպ ի ա'զավիճէ պիր տիւզէնսիզլիք սայըպ հէմ 'իլաճլարլա հէմ իման վէ տու'ա իլէ խասթալարա չիֆա վէրմէյէ չալըշըրլար։ Պա'զը պաչգա Խրիսթիյանլար տա վար տըր քի, անլէր տէ հիչ պիր իլլէթին թէտավիսինտէ 'իլաճ եա սա'իր վէսայիթին իսթի'մալընը ճա'իզ սայմայըպ, անճագ հէր նէվ' խասթալըղը իման վէ տու'ա իլէ տէֆ էթմէյի թավսիյէ էտէրլէր։ Պէրաքս Էմմանուէլ քիլիսէսինին մէ"մուրլարը պա'զը իլլէթլէրին 'իլաճ իլէ, պա'զըլարընընն ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէ իլէ թէտավի էտիլմէսի լազըմ իտիյինի գապուլ էտէրէք, պա'զը 'իլլէթլէրին, խուսուսա ասապի իլլէթլէրին իման վէ տու'ա իլէ չիֆափէզիր օլաճաղընա ի'թիմատ էտէրլէր։

Մէզքիւր քիլիսէնին պիր գաչ մէ"մուրլէրին թարաֆընտան գալէմէ ալընմըշ օլուպ, Տին վէ Թէպապէթ (Religion and Medicine) սէրլէվհալը քիթապտա պու մէսլէյին ֆէննի վէ տինի էսասլարը թա'րիֆ էտիլմիշ օլուպ, պու քիթապընն միւհթէվիյաթընա տա"իր գարիյուն ը քիրամա մուխթասար պիր մա'լիւմաթ վէրմէք իսթէրիզ։

Միւէլլիֆլէր էվվէլա «Թահթ էլ իթթիլա ֆիքր» (Subconscious Mind) մէս"էլէսինէ նազար ը տիգգաթ ճէլպ էտիյօրլար։ 'Իլմ ի բուհ ը ինսան բուհի հայաթըմըզտա պիր չէյ քէչֆ էյլէտի, եա'նի պիզիմ միւթթալի օլարագ կէչիրտիյիմիզ բուհի հայաթ իլէ պէրապէր 'այնի վագթտա հագզընտա միւթթալի օլմատըղըմըզ եինէ տէ հագիգաթէն տէրունիմիզտէ ճէրէյան էտէն պիր բուհի հայաթ վուգու' պուլմագտա իտիյինի իսպաթ էթտի։ Մէսպէն տիգգաթ իլէ պու սաթըրլարը եազարքէն

(եախօտ սէն անլէրի օգուր իքէն) պիլա չիւպհէ պու սաթըրլարըն միւհթէվիյաթը հագգընտա միւթթալի օլարագ քէսպ ի մա'լիւմաթ էտիյօրըմ։ Լաքին 'այնի վագթտա օտատաքի սա'աթըն չալմասընը, տիչարտաքի գուչլարըն էօթմէսինի վէ սա"իրէյի իչիտիյօրըմ, եախօտ պա'զը ֆիքրլէր 'ագլըմտան կէլիպ կէչմէքտէ տիրլէր։ Պու թահթանի հայաթա 'իլմ ի բուհ մու'ալլիմլէրի «Թահթէլ իթթիլա ֆիքր» թէսմիյէ էտիյօրլար։ Ույգու վագթընտա, ույանըգ իքէն տալղըն հալտէ պուլունտուղումըզտա, ֆիքրիմիզէ մէ"մուլ էթմէտիյիմիզ վագթլարտա պիրտէն փարլագ թէսավվուրլար տօղտուղունտա, էֆնօթիզմ տէնիլէն սիւն'ի ույգու զէմանլարընտա, ճէսէտի հայաթըմըզըն հիսս ի թապի'իլէրի իճրա ի 'ամէլ էտէր իքէն, վէ էմսալի սըրալարտա չօգճա պու թահթէլ իթթիլա ֆիքր ֆա"իլ տիր։ Պու թահթանի ֆիքրտէ իւմիտ վէ ճէսարէթի պուլունան քիմսէ իլլէթին հիւճումընա տահա էյի տայանըր. ունութտուղըմըզ նիչէ քէլիմէլէրի տիւչիւնմէյի թէրք էտիպ, մէս"էլէյի պու թահթանի ֆիքրէ հէվալէ էթմէքլէ նիչէ տէֆ'ա անլէրի գօլայճա տէրխաթըր էտէպիլիրիզ։ Ատէմլէր նիչէ չէճիանէ ֆի"իլլէրի պու թահթանի ֆիքրին թէսիրիյլէ իճրա էտէպիլիրլէր, հաթթա Շօփէնհավրըն տէտիյի կիպի նիչէ տէֆ'ա թէաչչիւգ պիլէ պու թահթանի ֆիքրին էսէրի օլույօր։ Միւ"էլլիֆլէր պու խուսուստաքի միւթալա'ալարընը չու եօլտա իճմալ էյլէմիչ տիրլէր։ «Թահթէլ իթթիլա ֆիքր պիզիմ բուհանի թա'պիաթըմըզըն նիզամի (նօրմէլ) պիր գըսմը տըր, վէ անըն միւթթալի ֆիքրտէն զիյատէ խայրա վէ չէրրէ հէսսաս օլտըղընը գապուլ էթմէյէ սէպէպլէրիմիզ վար տըր։ Թապի'ի հալտէ պու իքի գուվվէթլէր միւթթէհիտ իսէլէր տէ, պա'զէն քէնտի ֆա'ալիյէթ վէ խաթըրէլէրինտէ պիրիպիրլէրինտէն այրըլապիլիրլէր։ Թահթէլ իթթիլա ֆիքր տահա զիյատէ պիզիմ ճէսէտի ահվալիմիզի իտարէ էտիյօր կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ, քիւլլիյէն անա միւնհասըր օլմատըղը անըն հաֆըզէյէ, տինի հայաթա վէ եիւքսէք էֆքեար ու թէսավվուրաթա օլան ալագասընտան պէտիհի տիր։

Միւ"էլլիֆլէր պիր տէ իխթար եախօտ էշրապ (Suggestion) մէս"էլէսինէ նազար ը տիդգաթ ճէլպ էտիյօրլար։ 'Իլմ ի բուհ ը ինսանըն քէչֆ էթտիյի էն մուհիմմ հագիգաթլարտան պիրիսի պու թահթէլ իթթիլա ֆիքրին իխթարտան ալմասը, վէ ախլագի թէ"սիրտէն միւթէ"էսիր օլմասը վագը'ասը տըր։ Չօճուղըն էլի ինճինտիքտէ էօփմէքլէ աղրըսընը տէֆ էտէրիզ, թէչվիգամիզ քէլամլար մէյ"ուսա ճէսարէթ պախչ էտէրլէր, էյի ֆիքրլէր հագգընտա տիւչիւնէրէք ֆէնալարըն թէ"սիրինտէն ազատ օլուրըզ։ 'Էօմրտէ էօյրէնտիյիմիզ էն էյի տէրալէր տօղրուտան տէյիլ, տօլայըտան ալտըղըմըզ թէ"սիրլէր տիր։ Խասթալըգլարըն թէտավիսինտէ տէ իխթար ա'զիմ իչ կէօրիւր։ Էկէր իխթար խասթատա թապիպին իգթիտարընա վէ պիննէֆս քէնտինին էյի օլաճաղընա տա"իր իման վէ թէ"մինաթ հասըլ էտէրսէ պու չէյ չիֆայա տօղրուտան թէ"սիր էտէր, հաթթա 'ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէտէ պիլէ իխթար ու իչրապըն պէօյիւք մէնֆա'աթը վար տըր։ Լաքին պունուն էն պէլլի թէ"սիրի ասապի խասթալըգլարտա տըր։ Հիսթէրիա, ույգուսուզլըգ, 'ագլի միւվազէնէնին զայ' օլմասը, վէհմլէրտէն միւթէէզզի օլմագ վէ էմսալի 'ասապի խասթալըգլար 'ալէսսէվիյէ ախլագի վէ բուհի ահվալըն տիւզէնսիզլիյինտէն նէչէթ էթմիչ օլուպ, իխթար թարիգիյլէ թէտավի էտիլէպիլիրլէր։ Սըհհէթ վէ 'իլլէթ իւզէրինէ 'ագլըն ա'զիմ թէ"սիրի օլտուղու ֆէննէն թէհագգիւգ էթմիչ օլտուղընտան, ինսան բուհընա վէ բուհըն գուվվէթլէրինէ էմնիյէթ ու ի'թիմատը օլան թապիպլէր պիթթապի' պու թարիգի փէք ֆա'իտէլի սուրէթտէ իսթի'մալ էտէպիլիրլէր։ Պու նօգթա ի նազարտան կէնիչ մա'նասընտա իման, եա'նի հէմ թապի'ի գուվվէթլէրէ հէմ տէ ախլագի վէ բուհի գուվվէթլէրէ իման, եա'նի ատէմի հէմ ճէսէտճէ հէմ ախլագճա էյի էտէճէք օլան գուվվէթլէրէ իման չօգ իչ կէօրիւր։ Իխթարտան մագսէտ պաչլըճա ատէմին նազար ը տիդգաթընը պիր ֆիքր եա թէսավվուրտան պիր գուվվէթլի էմր եա թէ"մինաթլէ պաչզա պիր ֆիքր ու թէսավվուրա չէվիրմէք տիր, վէ ճիւմլէ ի ասապիյէ իլէ ֆիքր արասընտա սըգը պիր ալագա պուլունտուղը իչիւն էֆքեար թէպտիլաթը ասապի թէպտիլաթա պա'տի օլուր։ Լաքին պու հիւսն ի նէթիճէնին հուսուլը իչիւն օլ էմր եա թէ"մինաթը գապուլ էտէն քիմսէնին օլ էմրին գապիլ իւլ իճրա եախօտ տօղրու օլտուղընա ինանմասը չարթ տըր։

Իխթար ու իչրապ ույանըգ հալտա իճրա էտիլէպիլիր. հաթթա ույգուտա վէ հիֆնօթիզմ, եա'նի սիւնի ույգու իլէ տէ էտիլէպիլիր։ Պա'զըլար քէնտի չօճուգլարընա էյի չէյլէրի անլէր ույուր իքէն թավսիյէ էթմիչլէր վէ հիւսն ի նէթիճէսինի կէօրմիւչլէր տիր։ Պա'զըլար ույգուտա եախօտ Հիֆնօթիզմ հալտա էյի չէյլէր իխթար էտիլտիյի կիպի ֆէնա չէյլէր ճիւրմ ու ճինայէթլէր տէ իչրապ էտիլիր տէյիւ վէսվէսէ էթմիչլէր իսէ տէ, պու միւ"էլլիֆլէրին զաննընճա ինսան թա'պիաթընտա էյի իխթարաթ թէ"սիրլէրինէ իճապէթ էթմէք քէօթիւ թէ"սիրլէրէ իճապէթ էթմէքտէն տահա գուվվէթլի

իտիյի թէճրիպէ իլէ իսպաթ օլունմուշ տըր։ Թահթ էլ իթթիլա հայաթ էսասէն հիւսն ի ախլադա միւսահա տիր։

Իխթար մէս"էլէսինտէ ճալիպ ի տիգդաթ պիր ճիհէթ տէ ինսանըն քէնտի քէնտինէ իխթար ու իշրապտա պուլունմասը տըր։ Ինսան քէնտի իխթիյար վէ իրատէթիյլէ քէնտի 'ագլընը պիր թագըմ էֆքեար ու թէսավվուրաթտան թօփլայըպ եալընըզ ֆիլան պիր ֆիքրէ հասր էտէպիլիր։ Ինսան քէնտիսինին թագտիմ էթտիյի պիր ֆիքրէ քէնտիսինին իման էթմէսինի թալէպ էտէր, վէ քէնտիսի քէնտինին թալէպինէ իթա'աթ էտէր։ Տինի հայաթտա պու չօդ տէֆ'ա կէօրիւնիւր։ Պունընն էն աճա"իպ միսալը Ֆրանցիսգան ֆըրգասը փիրի օլան Ս. Ֆրանսիսին վէ պա'զը սա"իր զաթլարըն եափտըղը տըր։ Պունլար տիգդաթ վէ իրատէթլէ տիւշիւնիւպ միւրատ էտէրէք էլլէրինտէ, այագլարընտա վէ պէօպրլէրինտէ Քրիստոսըն խաչտա ալտըղը եարալարա միւշապիհ եարալար հասըլ էտէրլէր իտի։ Նիչէ տէֆ'ա իլլէթլէր վէ ֆէնա ատէթլէր պու եօլտա զուհուր էյլէմիշ տիրլէր։ Լաքին պու եօլտա նիչէ էյի 'ատէթլէր վէ միւսթահսէն նէթիճէլէր տախի էլտէ էտիլմիշ տիր։ Ա'զա ի ճէսէտ ասապէլէր իլէ, ասապէլէր իսէ պէյն իլէ, պէյն տախի թէսավուրլարլա իտարէ օլունտուղը սէպէպտէն ինսան պու թէսավվուրլարը թէպտիլ էթմէքլէ ճէսէտինին ահվալընը տա թէպտիլ էտէ պիլիր։ Ատէմին քէնտի քէնտինէ իխթար վէ էմր էտէպիլմէսի իչիւն զապթ ը նէֆսէ վէ իրատէթին թէրպիյէսինէ թա'լիմ օլունմասը վաճիպ տիր։ Վէ պիլա չիւպհէ Քրիսդըն Սայենս վէ սա"իր մէսլէքլէրին մուվաֆֆագիյէթինին սըրրը պուրատա տըր։

Միւ"էլլիֆլէր պու խուսուստա աթի իւզ զիքր թավսիյէլէրտէ պուլունույօրլար.

«1. Պա'զը չէտիտ սանճըլար ինսանըն քէնտի քէնտինէ իխթար էթմէսի իլէ թէսքին էտիլէ պիլիրլէր իսէ տէ, 'ալէսէվիյէ պու նէվ' սանճըլարըն տէֆ'ի իչիւն տիկէրլէրին իխթար ու իշրապը լազըմ տըր։

2. Քէնտի քէնտիյէ իխթարըն էն միւսա"իտ վագթը եարը ույգուտա եարը ույանըգ օլտըղըն վագթ, եա'նի կէճէլէյին ույգույա վարաճագ վէ սապահլայըն ույգուտան ույանաճագ վագթլար տըր։

3. Եաթագ իչինտէ եախօտ բահաթ պիր գօլթուգ սանտալեասընտա եաթըպ կէօզլէրինի գափա, վէ ազալէթլէրինի կէվշէթ, վէ տէֆ' էթմէք իսթէտիյին նախօշ հալին 'աքսի օլան խօշ հալը, եախօտ իսթիհսալ էթմէք իսթէտիյին ֆազիլէթի ֆիքրինտէ պիր չէքլ ի մու'այյէնէ գօյուպ 'ագլընտա անը թէքրար թէքրար զիքր էյլէ։ Վէ պունը միւքէրրէտէն էյլէ, լաքին հէր տէֆ'ասընը սաքին վէ միւթմէին պիր հիսս իլէ իճրա էյլէ. Մէս. ֆարազա սէն 'ագլի թէնպէլլիյէ միւպթէլա սըն, վէ պու հալտան գուրթուլմագ իսթէյօրսըն։ Պէյնինին իխթարտան միւթէ"էսիր օլմասընա էն միւնասիպ պիր վագթտա, եա'նի ույգուն կէլտիյի վագթտա ֆիքրինտէ չէօյլէ պիր 'իպարէ եափ, «Պէնիմ ճէսէտիմ վէ սընըրլարըմ ասլէն սաղլամ տըրլար. ալէթլէրիմ եօլունտա իչլէյօրլար, 'ագլըմ տախի իչլէք վէ պէրրագ օլմագ կէրէք տիր, իմտի պէօյլէ օլաճագ տըր։ Արթըգ չիմտիտէն սօնրա բահաթ վէ տօզրու տիւշիւնէճէյիմ, վէ միւթալա'ատան թէլէզզիւզ էտէճէյիմ։» Պունը միւքէրրէրէն իճրա էյլէ, վէ պիրազտան բահաթ վէ էյի տիւշիւնէ պիլէճէքսին։

4. Քէնտի քէնտիյէ էտիլէն իխթար տէվամլը վէ միւնթազամ օլմալը տըր։

5. Իխթարըն մուվաֆֆագ օլաճաղընա պա'զը տէրէճէ իման չարթ տըր։»

ՕԳՍՖՕՐՏՏԱ ԽՐԻՍԹԻՅԱՆ ԹԱԼԷՊԷՆԻՆ ՊԷՅՆ ԷԼ ՄԻԼԷԼ ՊԻՐ ԻՃԹԻՄԱ'Ը
(Հ. Մ. Ալէն)

ՊԻԻԹԻՒՆ տիւնեատա Թալէպէնին Խրիսթիյան Միւթթէֆիգէսի 1895տէ թէչքիլ օլունմըշ, վէ քէնտիսինին 8ինճի իճթիմա'ընը Յուլիս 15տէն 19ա գատար Ինկիլթէրրատա Օգսֆօրտտա 'ագտ էյլէմիշ տիր։ Պունտան էվվէլքի իճթիմա' իքի սէնէ էվվէլ Ճափօնիանըն Թօքիօ չէհրինտէ 'ագտ օլունմըշ տըր։ Զէմանէմիզին պէօյիւք պէյն էլ միլէլ հարէքէթլէրի իչինտէ իչպու Միւթթէֆիգէյէ մախսուս հարէքէթ էն պիրինճի մէվգըյը թութար։ Պու Միւթթէֆիգէ Խրիսթիյանլըզըն տիրի ուսուլ ու էրքեանը իւզէրինէ միւ"էսսէս պէօյիւք պիր ուխուվվէթ օլուպ, տիւնեանըն պիլճիւմլէ ագվամը արասընտա խըտմէթ ի ֆի'իլիյէ իչիւն իթթիհատ էյլէմիշ տիր։ Տար իւլ ֆիւնունլար վէ գօլէճլէր պու իչէ հազըրլանմաղա մախսուս մէրքէզլէր օլուպ, անըն սահէ ի ֆա'ալիյէթի պիւթիւն զէմին տիր, վէ անտէ պուլունան պիլճիւմլէ թէֆրիգա խաթթլարը մահզա գավլէն տէյիլ, անճագ հագիգաթէն մահվ ու իզալէ էտիլմիշլէր տիր։ Պու էօյլէ պիր հարէքէթ տիր քի պիլմէզտէն կէլմէք օլմազ։ Օ պէյն էլ միլէլ հէր քէսին թահթ ը թաստիգինտէ օլան պիր գուվվէթ օլուպ, անըն խըզը սէնէտէն սէնէյէ արթմագտա տըր։ Միւթթէֆիգէնին հէտէֆ ի մագսուտը սիյասի օլմամագլա պէրապէր, պիլճիւմլէ

ագվամա մէնսուպ կէնճ էրքէքլէր իլէ կէնճ գատընլարը գուրթարմագ, վէ անլէրի էպնա ի նէվլէրի իչիւն էն 'ալի խըտմէթի իֆայա թէչվիդ էյլէմէքտէն 'իպարէթ օլան հէտէֆինին 'ուլվիյէթի՝ պու Միւթթէֆիգէյի պէյնէլմիլէլ վէֆագ ու իթթիֆագը թէրվիճ իչինտէ էն գուվվէթլի պիր 'ամիլ հալընա կէթիրիր։ Ամէրիգանըն մէյտանա կէթիրէպիլմիչ օլտըղը էն ա'լա կէնճլէրտէն պիրիսի օլան Մր. Ճան Բէմօր պու չիրքէթին պաչլըճա նազիմլէրինտէն պիրիսի օլուպ, էլեէվմ անըն քեաթիպ ի 'ումումիսի տիր։ Միւմախլէյհին Օգսֆօրտ գօնֆէրանսընտա օգուտըղը բափօրթտան իգթիպաս օլունան պիր գաչ 'իպարէլէր պու հարէքէթին նէ տէրէճէտէ քէսպ ի վիւս'աթ էյլէմիչ օլտըղընա տա"իր պիր թէսավվուր վէրէ պիլիր։

«Պու պիր Անկլօ-Սագսօն Միւթթէֆիգէսի տէյիլ տիր. պիր Ալման, պիր Սգանտինավ, պիր Ֆիլէմէնք Միւթթէֆիգէսի տէյիլ տիր. Լաթին թալէպէյէ, եախօտ չարգ թալէպէսինէ մախսուս պիր Միւթթէֆիգէ տախի տէյիլ տիր։ Պու 'ալէմչումուլ պիր Միւթթէֆիգէ տիր։ Պունուն պիր թալէպէ Միւթթէֆիգէսի օլտըղը թէ"քիտ էտիլմէլի տիր։ Պու՝ խարիճտէքիլէր թարաֆընտան թալէպէնին իմտատընա եէթիչմէք պապընտա պէզլ օլունան սա'յ ու զայրէթլէր մէճմու'ը օլմայըպ, անճագ պիզզաթ թալէպէնին քէնտիլէրին բէֆիգլէրի օլան թալէպէ մէնֆա'աթընա օլարագ տէրիւհտէ օլունան պիր իչ տիր։ Պունըն պիր Խրիսթիյան Միւթթէֆիգէսի օլտըղը խուսուսու պու կիպի հէր պիր իճթիմա'տա թէքրար վէ թէ"էգիտ էտիլմէլի տիր։ Նէ տիւնեանըն թէչքիլաթը, նէ տէ անըն ագսամ ը միւթէրէքքիպէսինտէն հէր հանկի պիրիսի պու իչին (միւնֆէրիտ տար իւլ ֆիւնունտաքի իչտէն թութ տա պիննէֆս Տիւնեա Միւթթէֆիգէսի իչինէ վարընճայա գատար պիլճիւմլէ իչլէրին) քէօչէ թաչըսընըն իլահի Բապպ օլան Յիսուս Քրիստոս օլմասը քէյֆիյէթինէ ասլա ի'թիզար էյլէմէմիչ տիր։ Նէ Միւթթէֆիգէ, նէ տէ անըն չիւ'պէլէրինտէն հէր հանկը պիրիսի պիր քիլիսէ թէչքիլ էթմէզ։ Անլէր Քիլիսէնին եէրինի թութան պիր պէտէլ վէ թա'վիզ օլամազլար։ Անլէր քիլիսէնին վազիֆէլէրինի իֆայա չըգըշմազլար, անլէր քիլիսէյի զա'իֆլէթմէզ, եախօտ թէմէլինի սէօքմէզլէր, անճագ տահա զիյատէ անըն թէ"սիր ու նուֆուզունը թագվիյէ էտէրլէր։ Անլէրին պէօյիւք հըրս ը չանը Քիլիսէյէ աչուրի տէրէճէտէ իֆա ի խըտմէթ էթմէք տիր։ Պու Միւթթէֆիգէ մուխթէլիֆ ճէմա'աթլարա մէնսուպ օլան Խրիսթիյանլարը անլէրին ի'թիգատաթընը զա'իֆլէչտիրմէքսիզին, եախօտ միւթէնէվվի' բուհանի թէճրիպէլէրինի կէօլկէտէ պրագմագսըզըն պիրլէչտիրմէք խուսուսընտա 'աճիպ իգթիտար կէօսթէրմիչ տիր։ Անըն ա'զալարը քէնտիլէրին բէֆիգ ա'զալարընըն միւնասէպաթը քիլիսէվիյէ վէ էֆքեար ը տինիյէլէրինէ բի'այէթ էթմէքլէ պէրապէր քէնտի ի'թիգատաթ վէ մէս"ուլիյէթլէրինէ սատըգ տըրլար։ Պունտան պաչգա պու պիր թէրքիպ եախօտ թանզիմ ի հարաքեաթ օլմայըպ, անճագ թալէպէ հարէքէթլէրինին պիր Միւթթէֆիգէսի տիր. պու մուխթէլիֆ միլէլ ու ագվամըն թալէպէ չիրքէթլէրինի ճէպրէն միւչթէրէք պիր գալըպա սօգմաղա չալըշմազ. պիլ'աքս անըն միւմէյեիզ վէ ֆարիգ էսաս վէ ասլլարընտան պիրիսի հէր պիր հարէքէթին իսթիգլալընը, ֆէրտիյէթինի վէ միլլի մուխթարիյէթ ի իտարէսինի թէ"քիտ վէ թէ"եիտ էթմէք տիր։ Անըն էսասի ֆիքրի վէ իչինին պիւթիւն թէրթիպ ու փլանը 'ալէտտէվամ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ օլան պիլճիւմլէ 'ալամաթ ը միլլիյէյի թագվիյէ էթմէյէ, վէ անլէրի էն սէրպէսթ վէ քեամիլ սուրէթտէ իզհար ու պէեան էյլէմէյէ մէյեալ տըր։ Պու միսիլլիւ ասլ ու էսապար մէզքիւր Միւթթէֆիգէյի տիւնեա տարիւլ ֆիւնունլարընըն սէրպէսթ հայաթընըն, մուխթէլիֆ գավմիյէթլէրին վաթանփէրվէրանէ մէյլ ու ֆիքրինին վէ 'Խրիսթիյան քիլիսէսինին գուվվէթինին 'ազիմ ճէրէեանլարը իլէ իխթիլաթ վէ միւնասէպէթտէ պուլունտուրմուչ տըր։

Շու կէչէն տէօրթ սէնէ զարֆընտա պու Միւթթէֆիգէ հէմ վիւսաթճա հէմ տէ չիտտէթճէ նէչվ ու նէմա պուլմուչ տըր։ Խրիսթիյան Ճէմ'իյէթ եախօտ Իթթիհատլարը միլլի սայ' ու հարէքէթլէրիմիզին պիլճիւմլէ տա"իրէ վէ սահէլէրինտէ միւնթէչիր օլան 'ագալլի 225 տար իւլ ֆիւնուն, գօլէճ վէ մէքթէպլէրտէ թէ"սիս օլունմըչլար տըր։ Անըն ա'զալարընըն մըգտարը 35 պին գատար արթմըչ տըր։ Էն պէօյիւք զամմ ու 'իլավէլէր չիմալի Ամէրիգա, Չին, Ճափօն, Ֆրանսըզ, Ֆիլէմէնք վէ Ալման չիրքէթլէրինտէ վագը' օլմուչ տըր։ Միւթթէֆիգէնին էլեէվմ 2,060 ճէմ'իյէթլէրի օլուպ, պու ճէմ'իյէթլէրին ա'զալըզընա 138 պին թալէպէ իլէ մու'ալլիմիյն տախիլ տիրլէր։ Պունլար 11 միլլի, եախօտ պէյն էլ միլէլ Խրիսթիյան թալէպէ ճէմ'իյէթ վէ հարէքէթլէրինէ միւնդասիմ իսէ տէ, էճզա ի միւրէքքիպէտէն օլան ճէմ'իյէթ վէ հարէքէթլէրի տէ տախիլ ի հիսապ էտէրէք, մէզքիւր Միւթթէֆիգէ էլեէվմ 21 միլլի Խրիսթիյան թալէպէ հարէքէթլէրինի իհթիվա վէ թէվհիտ էյլէր։ Իթալիա հարէքէթի օ տէրէճէ թէվէսսիւ' էյլէմիչ տիր քի,

էլեէվմ Միւթթէֆիդէյէ դապուլ օլունմագլըղա հազըրլանմըշ տըր։ Իւմիտ օլունույօր քի Մաճար թալէպէ հարէքէթի իքի եա իւչ սէնէտէն պու Միւթթէֆիդէյէ կիրմէյէ հազըր օլաճագ տըր։

Կէչէն սէնէ մուխթէլիֆ թալէպէ ճէմ'իյէթլէրինին հիմայէսի ալթընտա 80 միլլի վէ (մահալլի տէյիլ անճագ) չիւ'պի գօնֆէրանսլար 'ագտ էտիլմիշ օլուպ, իշպու գօնֆէրանսլարտա 13 պին մուրախխաս հազըր պուլունմըշ տըր։ Հալպու քի պունտան 4 սէնէ էվվէլ 'ագտ օլունան 55 գօնֆէրանստա 8 պին մուրախխաս հազըր պուլունմըշ տըր։ Հէր մէմլէքէթտէ իշպու իճթիմա'լար բուհանի հազըրլըգ վէ թէշվիգ մէրքէզլէրի օլմուշլար տըր։ Պիր չօգ բուհանիճէ նէշվ ու նէմա վէ թէրագդըլարըն ասլլարը արանաճագ օլսա, մէզքիւր իճթիմա'լարտան նէշ"էթ էթմիշ օլաբզլարը կէօրիւլիւր։ Պու սէպէպտէն կէչէն սէնէ զարֆընտա իշպու 'ալի վէ մուգաատէս թէ"սիրաթ ալթընա պունտան 4 սէնէ էվվէլքիլէրտէն 5 պին զիյատէ թալէպէ կէլմիշ օլմասը պէօյիւք պիր չէյ տէմէք տիր։

Պիր թէշքիլաթըն թէրագդըսընըն էն չայան ը ի'թիմատ նիշան վէ 'ալամէթլէրինտէն պիրիսի անըն նէշրիյաթը տըր։ Թալէպէ ճէմ'իյէթլէրինին չու կէչէն 4 սէնէ զարֆընտա նէշր էթտիքլէրի քիթապլարը պունտան էվվէլ 'այնի միւատէթին իքի միսլի զարֆընտա նէշր օլունան քիթապլարըն մըգտարընտան զիյատէ օլմուշ տըր։ Իշպու Միւթթէֆիդէյէ տախիլ թալէպէ ճէմ'իյէթլէրինին բէսմի նէշրիյաթընըն մըգտարը 480 տէն 720է չըգմըշ, եախօտ եիւզտէ 50 նիսպէթինտէ արթմըշ տըր։ Պու քիթապլարըն սարֆիյաթընըն մըգտարը հաթթա պունտան տահա սիւր'աթլա արթմըշ տըր։ Քիթապլարըն մըգտարընտան չօգ զիյատէ հա"իզի գըյմէթ օլան խուսուս իշպու քիթապլարըն նէվ'ինին էյիլէշմէսի տիր։ Էն միւֆիտ քիթապլար վէ բիսալէլէր իտատընա Ք. Մուգաատէս թէտգիգ ու միւթալա'ասընա մախսուս զայէթ միւթէպահհիրանէ վէ 'ալիմանէ քիթապլար, միսիօնէր իշլէրինին թէտգիգ ու միւթալա'ասընա մախսուս տէրս քիթապլարը, տախիլտէ վէ խարիճտէ քիլիսէյէ մախսուս բէ"իսլէր թէ"մինինէ 'ա"իտ նէշրիյաթ, խուսուսի նութգլար, վէ խուսուսի մէս"էլէլէրէ տա"իր խուսուսի էտէպիյաթըն մէպատիսի տախիլ տիր։ Ինկիլիզ, Շիմալի Ամէրիգա, Չին վէ Իսգանտինավ ճէմ'իյէթլէրի եէնի քիթապլար չըգարթմագ իշինտէ էն զիյատէ սէմէրէտար օլմուշլար տըր։ Պիլճիւմլէ հալ ու քէյֆիյէթլէր նազար ը ի'թիպարա ալընաճագ օլուր իսէ, իհթիմալ քի Չին հարէքէթի քէնտինին զազէթա նաշիրի օլան Մ. Զիյանըն չօգճա միւքէմմէլ բիյասէթի սայէսինտէ թէրագդը ճիհէթինտէն էն պէօյիւք մէտհ ու սէնայա լայըգ տըր։

«Պունտան 4 սէնէ էվվէլ Զէյիօսթ գօնֆէրանսընըն 'ագտ օլունմասընտան պէրու թալէպէ արասընտա Խրիսթիյան իշինէ մախսուս պինալար իչիւն 60 պին լիրատան զիյատէ սարֆ օլունմըշ տըր։ Իշպու պինալարտան պիր դաչը չիմալի Ամէրիգատա թալէպէ ճէմ'իյէթլէրի թարաֆընտան ինչա էտիլմիշլէր տիր։ Մէպլաղ ը մէզպուրըն միւթէպագըսը Ասիատա վէ Էվրօփա դըթ'ասընտա թալէպէ միւսաֆիրխանէլէրի իչիւն սարֆ էտիլմիշ տիր։ Էվրօփա դըթ'ասընտա թալէպէ օթէլլէրի արասընտա ախիրէն Փարիստէ ինչա էտիլէն թալիպաթա մախսուս օթէլ էն մուվաֆֆագլարընտան պիրիսի տիր։ Ճափօնիանըն Ամէրիգա տօսթլարը թարաֆընտան վէրիլէն խուսուսի պիր հէտիյէ սայէսինտէ Ճափօնիանըն պաչլըճա թալէպէ մէրքէզլէրինտէ թալէպէլէր արասընտա 12 եէնի օթէլլէրին ինչասը միւմքին օլմուշ տըր։ Սա"իր տօսթլար, 'ալէլխուսուս Ինկիլթէրրատա, Գանատա վէ Ամէրիգատա պուլունանլար թալիպաթ արասընտա պունա պէնզէր օթէլլէր թէհիյէ էյլէմիշլէր տիր։ Արթինկթըն միւթէվէլլիլէրի ախիրէն Թօքիօտաքի Չին թալէպէսինէ մախսուս պիր օթէլ իչիւն պիր թախսիսաթ վէրմիշ տիր։ Շու սօն սէնէլէրտէ էն միւֆիտ ի'անէլէրին պիրիսի Հօնքօնկտա քեաին Գուինս Գօլէճ իչիւն պիր ճէմ'իյէթ պինասընա մախսուս օլմագ իւզրէ վէրիլմիշ օլան թադրիպէն 3 պին լիրա բաստէսինտէքի ի'անէ օլմուշ տըր։ Պու սայէտէ օլ մէրքէզտէքի 1,300 Չին թալէպէսի արասընտա պէօյիւք վէ միւ"էսսիր պիր իշին իճրասը միւմքին օլմուշ տըր։ Թէճրիպէ կէօսթէրիյօր քի պու կիպի էպնիյէ վէ օթէլլէր զայր ի Մէսիհի թալէպէ իլէ իխթիլաթ վէ միւնասէպէթ վասըթալարընը խայլըճա թէզեիտ էտիյօր, զիրա պունլար սանըրսըն վասաթ եօլտա քեա"ին խանէլէր տիր քի օրալարտա պու կիպի զայր ի Մէսիհի թալէպէ Խրիսթիյան զաթլարըն վէ փէյզամլարըն թէ"սիրի ալթընա կէթիրիլիպ հագիգի պիր Խրիսթիյան քիւրէ ի հավասը իլէ իհաթէ էտիլէ պիլիրլէր։ Պունլարըն հէփիսի սայէսինտէ զայրի Մէսիհի թալէպէնին իմտատընա եէթիշմէքլիք գօլայ պիր հալէ կէլիր։

Տիւնեանըն թալէպէսի արասընտա Քրիստոսա տօզրու հարէքէթին խըզը իշպու Միւթթէֆիդէնին թէ"սիր ու նուֆուզը սայէսինտէ խայլըճա արթմըշ տըր։ Էլեէվմ թալէպէ արասընտա զայր ի Մէ-

սիհի տին ու մէղհէպլէրտէն, տինսիզլիքտէն, տինճէ դայտսըզլըգտան ուզագլաշմայա պիր մէյլ վար տըր։ Ֆաղլա օլարադ, թալէպէ չու սոն սէնէլէրտէ սապզը սէնէլէրտէ էմսալը զայր ի մէսպուգ պիր թարզտա Քրիստոսա ճէզպ ու ճէլպ էտիլմէքտէ տիրլէր։ Պունտան էվվէլ պա'զը սէնէլէր զարֆընտա տիւնեանընն պա'զը թարաֆլարընտա թալէպէ արասընտա խայը իմանա կէլէնլէր օլմուշ իսէ տէ, պունտան էվվէլ տիւնեանընն հէր թարաֆընտա թալէպէ արասընտա պու գատար կէնիշ ինթիպահը բուհանիլէր, վէ պու կիպի միւսմիր Ինճիլի սա'յ ու զայրէթլէր ասլա վազը' օլմամըշ տըր։ Մէմալիք ի զարպիյէտէ պու հարաքէթէ մախսուս ճէմ'իյէթլէր, չարգըլարճա ուզուն միւատէթտէն պէրու զաթէն մուսատտագ օլտըզը վէճհէլէ, չու խուսուս տահա զիյատէ պէրրադ պիր սուրէթտէ անլաշըլմագտա տըր քի Ք. Մուգատտէս ճէմ'իյէթ վէ մահֆիլէրի էն սէմէրէպաշ Ինճիլի ուսուլլարտան պիրիսի տիրլէր։ Շու կէչէն սէնէ զարֆընտա Մ. Ամէրիգատա վէ Գանատատա հարֆիյէն եիւզլէրճէ տարիւլֆիւնուն ատէմլէրի Ք. Մուգատտէս թէտգիդ ու միւթալա'սը սայէսինտէ Քրիստոսա հայաթի վէ 'ազլա մուվաֆըգ պիր իմանա մալիք օլմուշլար տըր։

Շու կէչէն տէօրթ սէնէ զարֆընտա Միւթթէֆիդէնին Ք. Մուգատտէս սընֆ եախօտ ճէմ'իյէթլէրինտէ պուլունան թալէպէնին մըգտարը 60,000տէն 80,000է չըգմըշ տըր, եա'նի թէմամ եիւզտէ 33 արթմըշ տըր։ Պու պունա միւմասիլ միւատէթլէր զարֆընտա կէօրիւլէ կէլէն էն պէօյիւք թէզայիւտ տիր։ Ղայէթլէ մա'նատար վէ չայանը տիգդաթ տըր քի տահա պունտան 10-12 սէնէ էվվէլ հիչ պիր Ք. Մուգատտէս մահֆիլէրի պուլունմայան տարիւլֆիւնունլարընն պա'զըլարընտա 500 տէն 1,000 թալէպէյէ գատար Խրիսթիյան Ք. Մուգատտէսինին թէտգիդ ու միւթալա'սը իլէ օղրաշմագտա տըրլար։ Հարֆիյէն պինլէրճէ զայր ի Մէսիհի թալէպէ Ք. Մուգատտէս տէրսլէրինտէ հազըր պուլունմագտա, վէ եիւզլէրճէ էն միւսա'իտ Խրիսթիյան կէնճլէր Ք. Մուգատտէս ճէմ'իյէթլէրի ըիյասէթի իչիւն թա'լիմ ու թէրպիյէ օլունմագտա տըրլար։

Թալէպէ թարաֆընտան էճնէպի ըէսալէթլէրէ վէրիլէն էն պէօյիւք ի'անէ չիմալի Ամէրիգա թալէպէ ճէմ'իյէթինին վէրտիյի ի'անէ տիր։ Կէչէն սէնէ վէրիլէն իչպու ի'անէ իլէ պէրապէր ի'անաթըն մէճմու'ը 23,000 Ինկ. լիրասընա պալիզ օլմուշ տըր քի էվվէլքի սէնէքինտէն 2,000 Ինկ. լիրասը զիյատէ տիր։ Օլ հարէքէթտէ 60 եախօտ տահա զիյատէ ճէմ'իյէթլէր էճնէպի տա'իրէ ի թէպչիրիյէլէրտէ չօգճա օրալարա կէօնտէրիլմիշ թալէպէ միսիօնէրլէրինին մէսարիֆաթընը տէֆ' ու թէսվիյէ էտէրլէր։

Շուրասը խաթըրտա թութուլմալը տըր քի, թալէպէ արասընտաքի պու իշ' պէօյիւք Կ. Խ. Շիրքէթինին անճագ պիր չի'պէսի տիր։ Պու նուսխէնին 773 սահիֆէսինտէ Կ. Խ. Շիրքէթինին չայանը տիգդաթ պիր իսթաթիդինի տէրճ էտիյօրըզ։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԳԱՐԱՆԼԸԳՏԱ ՃԷԼԱԼ

«Վէ պիզտէ տահա սապիթ օլան փէյղամպէրլիք քէլամը վար տըր քի, սիզ տախի կիւն աղարըպ սապահ եըլտըզը գալպլէրինիզտէ տօղունճայատէք, գարանլըգ եէրտէ զիյատար չըրաղ կիպի անա տիգդաթ էյլէմէնիզլէ էյի էտէրսինիզ։» 2 Պետ. 1. 19։

Գարանլըգ պիր մահալտէ փարլայան պիր նուր գատար 'ազամէթ իսթար էտէն պիր չէյ եօգ տըր։ Էկէր ֆագիրլիքտէ տօղմուշ, փիսլիքլէր իչինտէ եաչամագտա վէ էն 'ատի արգատաչլար իլէ իհաթա օլունմըշ, ամմա հէր հալ ու քէյֆիյէթտէ պիր նէզաքէթ վէ քիպարլըգ կէօսթէրէն պիր կէնճ կէօրէճէք օլսանըզ, նէ՞ իսթինթաճ էտէրսինիզ։ Անըն էճատատընն էյի կիւնլէր կէօրմիւշ իտիյինի, վէ օլ կէնճին տահա էյի մէվզը' իչիւն տօղմուշ օլտըզընը, վէ իհթիմալէն տահա էյի հալ ու քէյֆիյէթէ թէրֆի' օլունճաղընը իսթինթաճ էթմէ՞զ միսինիզ։ Հալը հազրտա օլ կէնճին գարանլըգ հալինէ պագարագ, պունու իսթինթաճ էտէրսինիզ։ Հալը հազրտա պու նուրը թէֆսիր էտէճէք պիր չէյ կէօրմէզսինիզ։ Էկէր օլ կէնճ միւթէ'ալլէմ պիրիսի օլմուշ օլսա իտի, անտէ կէօրիւլէն պու նուր անըն ալընա տա'իր պիր չէյ իսպաթ էթմէյէճէք, անճագ անըն ալմըշ օլտըզը թա'լիմ ու թէրպիյէյէ համլ օլունճաճագ իտի։ Լաքին օլ զիյա չու գարանլըգ ահվալ իչինտէ անըն իւզերինտէ կէօրիւնմիւշ օլտըզը իչիւն, վէ օլ ահվալտա պու զիյայը հասիլ էտէճէք պիր չէյ պուլունմատըզը, պէր'աքս հէր չէյ օլ նուրա մուզայիր օլտըզը սէպէպտէն, անըն 'ալի պիր ֆամիլեատան տօղմուշ օլտըզը հագգընտա հէր հալտէ էմին օլուրսըն։ Իչթէ բուհ ի ինսանինին հալը թամմ պէօյլէ տիր։ Բուհատա պուլունան նուր քէնտինին էն գարանլըգ մահալընտան լէմման էտէր։ Բուհընն էն գարանլըգ մահալը նէ՞ տիր։ Կէնահ տըր։ Ալչագ վէ տէնի քէօչէ, գարանլըգ խալվէթ վէ թագտիս օլունմամըշ օտա օրասը տըր։ Լաքին

խթիգպալ հագգընտա խապէր վէրէն ճէլալ պու օտատա պուլունուր։ Օլ նուր Բեթլեհէմտէ կէճէ եարըսընտա փարլատըղը միսիլլու բուհըն կէճէ եարըսընտա տախի փարլար։ Պէնիմ պէօյիւքլիւք հիսսիյաթըմ պէնիմ կիւնահ հիսսիյաթըմտան իլէրի կէլիր։ Պէն կիւնահ հիսսինի նէ՞րէտէն ալըրըմ։ Պու հիսս ասլ կիւնահտան կէլէմէզ։ Գարանլըգ գարանլըղը կէօրէպիլի՞ր մի։ Նափաք նափաքըն ֆարգընա վարապիլի՞ր մի։ Էօլիւ էօլիւյէ սէօյլէյէպիլի՞ր մի։ Էկէր միւսրիֆ օղուլ քէնտի էլպիսէսինին փաչավրալարտան 'ի պարէթ օլտուղընը, ճիւմլէսի էհալինին միւսրիֆ օլան պիր 'ալէմտէ ֆարգ էտէպիլտի իսէ, հէր հալտէ անըն տէրունինտէ սա՞իր 'ալէմտէն միրաս գալմըչ պիր հալ վար տըր։ Հէր հալտէ օ քէնտի կէօզիւնիւ վագթըյլա կէօրմիւչ իտիյի տիքիշսիզ դաֆթան վէ լէքէսիզ էլպիսէ իւզէրինէ տիքմիչ օլմալը տըր։ Հէր հալտէ օ Քրիստոսըն սալահ էլպիսէսինի կիյմէք վէ Ալլահըն խանէսինին գըյաֆէթինի իւզէրինտէ թաչըմագ իչիւն տօղմուչ տըր։

Եա՛ Բապպ, պէնիմ զա'իֆ նօգթամ պէնիմ գուվվէթիմի իզհար էյլէտիյի իչիւն չիւքր էտէրիմ։ Պէնիմ էն գարանլըգ մահալըմտա պէնիմ գուվվէթիմին սըրրընը էօյրէնտիյիմ իչիւն չիւքր էտէրիմ։ Պէնիմ էն չէտիտ աղրը սա'աթըմ, պէնիմ էն տէրին թէվազու' սա'աթըմ՝ պէնիմ նէճիպ ասլըմըն միւժտէսինի պէնիմ գուլաղըմա ֆըսըլտամըչ տըր։ Պէնիմ խանէմին պիր գըսմը, եա՛նի ախլագի գըսմը, խարապէ տիր, լաքին պու եըգըգ տիվարլար վասըթասըյլա պէն մուսիգիյի իչիտիրիմ։ Պէնիմ ճանըմա սէնին հիւսն ի թէվէճճիւհիւն օլտըղընը պէն նա՞սըլ պիլիրիմ։ Պէնիմ թապի'աթըմըն զարար կէօրմէմիչ գուվվէթլէրինտէ՞ն մի տիր։ Խայր։ Գուվվէ ի միւթէխայիլէ պանա անը խապէր վէրէմէմիչ իտի։ Օ պանա էօյլէ պիր պէօյիւք 'ալէմ կէօսթէրիր քի, պէն «Ատէմ նէ՞ տիր» տէյիւ նիտա էտէրիմ։ Ագլ պունու պանա պէյան էտէմէզ, զիրա օ քէնտի մէրտիվէնինին պասամագլարընը եէթիչտիյի եէրտէն տահա եիւքսէք նօգթայա եէթիչէմէզ։ Հիւսն ի թապի'աթ տախի անը պանա պէյան էտէմէզ, զիրա օ՝ թապի'աթտան տահա 'ալի սէտալարը իչիտէմէզ։ Լաքին անը պանա եարալը զամիր պէյան էտէր։ Պաչգա քիմսէ տէյիլ, անճագ Յակոբըն մէլէյի օլ եարայը սարապիլիր, պաչգա պիր էլ տէյիլ, անճագ սէնին էլին, եա՛ Բապպ, օլ եարայա չիֆա վէրէպիլիր։ Պէնիմ նէտամէթ վէ էսէֆիմ՝ սէնին պէնի զիքր էթմէքլիյին, պէնիմ աղրըմ՝ սէնին պէնիմ իչիւն օլան մէրհամէթին, պէնիմ ահ ու զարըմ՝ սէնին պէնիմ իչիւն օլան քէտէրին տիր։ Սէն պէնիմ ախլագի ֆուրթունամտա տիկէր հէր վագթտա օլտըղընտան զիյատէ պանա եագըն սըն։ Էկէր սէնին այագլարըն տէնիզ իւզէրինտէ օլմասա իտի՝ պէն օլ ֆուրթունայը իչիտէպիլի՞ր մի իտիմ։ Խայր, է՛յ պէնիմ Քրիստոսըմ, պէնիմ ֆուրթունամը ույանտըրըրան սէն սին, պէնիմ բուհըմը թահրիք էտէն սէն սին, վէ պէնիմ էօլիւմ սիւքիւնէթիմի իխլալ էտէն սէն սին։ Պէնիմ պուլութըմ սէնին կէօլկէն օլուպ, պէնիմ տէնիզիմտէքի բիւզկեար սէնին գանատլարընլա թահրիք էտիլմիչ տիր, վէ պէնիմ սուլարըմ իւզէրինտէ հարէքէթ էտէն սէնին Բուհըն տըր։ Պէն պէնի իհաթա էտէն գարանլըղը կէօրտիւմ, զիրա սէն «Նուր օլսուն տէյիւ էմր էյլէտին։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԹԱԳՐԻՊԷՆ ԻՔԻ ՄԻԼԵՕՆ 'ԱՍՔԷՐԻՆ ԳՕՄԱՆՏԱՆԸ

Մ. Ամէրիգատա Խէլաս Օրտուսընըն միւտիրի Միս Իվա Պութհ գատար Քրիստոս իչիւն իչ կէօրէն պիր գատըն պուլունտըղը չիւպհէլի տիր։ Պիրիսի անը կէօրէճէք օլսա, պու զա'իֆ վէ գուվվէթսիզ կէօրիւնէն գըզըն պու գատար իչ կէօրէպիլտիյինէ չիւպհէ էտէր։ Վէ պու գըզըն նէ գուվվէթլէ սէօյլէտիյինի կէօրէն ատէմին հայրէթ վէ թէ'աճճիւպի տահա զիյատէ արթար։ Պու գըզ Ճէնէրալ Ուիլեըմ Պութհըն տէօրտիւէճիւ քէրիմէսի, վէ միւթէվէֆֆա Գօնսօլ Պութհ Թըքըրըն հէմչիրէսի տիր, Պութհ Թըքըր իսէ, Խէլաս Օրտուսը թէչքիլաթընը պիրինճի հազըրլըգ մէքթէպինին միւտիրի, վէ տիւնեանըն պու անէտէք կէօրմիւչ օլտըղը Խաչըն գօրգուսըզ վէ գըյմէթլի 'ասքէրլէրինտէն պիրիսի իտի։ Անըն հէմչիրէսի Իվա տախի քէնտիսինին հագգ վէ հագիգաթ օլտըղընա ինանտըղը չէյ իչիւն գուվվէթլէ իչլէյէն պիր դահրէման տըր։ Վէ Խէլաս Օրտուսընըն Ամէրիգատաքի չիւ'պէսինին միւտիրէսի մագամընտա անըն կէօրտիւյիւ էյի իչին հատտ ու հիսապը եօգ տըր։ Միս Պութհ իւչ սէնէտէն պէրու Ամէրիգատա Խէլաս Օրտուսընըն միւտիրէսի օլմուչ, վէ ագտէմճէ տախի Գանատատա 7 սէնէ պու խըտմէթի իֆա էյլէմիչ տիր։ Միս Պութհ սէպավէթինտէն պէրու Խէլաս Օրտուսընըն իչլէրինտէ փէտէրինին փէք միւֆիտ պիր մու'ավինի օլմուչ տըր։ Ճէն. Պութհ պիր դաչ մահ ագտէմ Ամէրիգատա պուլունտըղը միւնասէպէթլէ իճրա էյլէտիյի սէյեահաթ էսնասընտա քէրիմէսի անա բէֆագաթ էյլէմիչ, վէ հէր եէրտէ պէօյիւք ճէմ'իյէթլէր թարաֆընտան խօչամէտիյլէ գապուլ օլունմըչ տըրլար։ Կէճէլէրի իրատ ը նութգ էթտիյինտէ օրթալըգ գարանլըգ վէ եազմուրլը օլսա պի-

լէ իչինտէ նութգ էթտիյի պէօյիւք պինալար գա-
փուլարընա գատար տօփտօլու օլուր իտի։

Իվա Պութհ քիլիսէնին իլահիլէրի հագգընտա
սէօյլէտիյի սըրատա չէօյլէ տէմիչ տիր.

Իչիթտիյիմէ կէօրէ, պիր քիմսէ քիլիսէ իլահի-
լէրինին թարիխինի եազաճագ իմիչ. լաքին պու
չէյ միւմքին տէյիլ տիր։ Պէօյիւք ատէմլէրին, մու-
հարէպէլէրին վէ միլլէթլէրին հիքեայէլէրի եազըլա
պիլիր, ամմա «Իչթէ կէլտիմ պիֆազիլէթ», «Է-
պէտի գայա պանա». «Եա՛ Բապպ, օլամ սանա
տահա եագըն» իլահիլէրինին հիքեայէսինի եազա-
մազսընըզ։ Պու իլահիլէրին թասնիֆինտէ էօյլէ
հիսսիյաթ, էօյլէ քէտէրլէր, էօյլէ տէրին հէյէճան-
լար վար իտի քի, անլէրին թա՛րիֆ ու պէյանը իմ-
քեանսըզ տըր։ Տիւնեանըն հատտսըզ հիսապսըզ
քիթապլարընը ճէմ՛ էյլէ, վէ պու քիթապլարտան
կէօյէտէք եիւքսէլէն պիր 'ամուտ եափ, վէ պու-
նուն թա թէփէսինտէ «Էպէտի գայա, պանա օլ սը-
ղընաճագ գալ՛ա» իլահիսինի պուլաճագսընըզ։ Թա-
րիխտէն կէօրտիւյիւմիւզէ կէօրէ, Ֆ. Մուգատտէս
իսթիսնա օլտըղը հալտէ, պու իլահի տիւնեանըն
էտէպի ասարընըն հէր հանկըսընտան զիյատէ մէմ-
լէքէթլէրէ վէ խանէլէրէ տախիլ օլմուչ տըր։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ՎԷՐԷՄ 'ԻԼԼԷԹԻՆԻՆ ՄԷՆ'Ի

Վէրէմ 'իլլէթինին թէտավիսի հագգընտա ա-
խիրէն 'ումումի օլմուչ օլան ուսուլ, եա՛նի աչըգ
հավատա եաչամագ վէ խասթայա էյի թա՛ամ եէ-
տիրմէք ուսուլը հէր նէ գատար 'իլլէթին չիֆա
պուլմասը եախօտ էօնիւ ալընմասը խուսուսընտա
'աճա՛իպ չէյլէր իճրա էթմիչ իսէ տէ, պու մուտ-
հիչ 'իլլէթին նէվ՛ի պէչէրէ մուճիպ օլտըղը պէլայը
մէն՛ էթմէքլէ տահա պէօյիւք պէրէքէթլէրի մուճիպ
օլաճագ տըր։ Վէրէմ 'իլլէթինին իրսի օլտըղընա
տա՛իր օլան էֆքեար 'ումումէն թէրք օլունմըչ
իսէ տէ, վէրէմլի վալիտէյնին էվլատընըն մուխա-
թարատա պուլունտըգլարը քէյֆիյէթի տօղրու
տըր։ Վէրէմլի վալիտէյն էվլատը 'իլլէթի տօղրու-
տան թէվէրրիւս էթմէզ իսէ տէ, անըն զա՛իֆ
պիւնեէսի անը հէր հանկը պիր սարի 'իլլէթին
հիւճումընա միւպթէլա գըլար, վէ անըն եաչա-
տըղը խանէտէ վէրէմ 'իլլէթի հիւքմֆէրմա օլտը-
ղընտան էր եա կէճ անըն պու 'իլլէթտէն թութուլ-
մասը 'աճա՛իպ տէյիլ տիր։

Անըն պու մուխաթարատան գուրթուլմասը
իքի չէյէ վապէսթէ տիր. էվվէլա քէնտիսինին, սա-
նիյէն խասթանըն տիգգաթլը պուլունմասը կէրէք
տիր։ Խասթա թիւքրիւյիւնիւ եա պալղամընը
մահվ էթմէյէ, վէ էօքսիւրտիյիւ վագըթ օտանըն
հավասընա վէրէմ թօխումլարընը սաչմամաղա զի-
յատէսիյլէ տիգգաթ էյլէմէլի տիր։ Թիւքրիւք եա-
խօտ պալղամ պիր քեաղըտ մէնտիլ եախօտ մու-
գավա գութու իչինէ չըգարըլմալը վէ տէրհալ ա-
թէչէ աթըլմալը տըր։ Էօքսիւրտիւյիւ վագըթ եիւ-
զիւնիւն էօնիւնէ պիր մէնտիլ թութմալը, վէ պի-
րիսի իլէ գօնուչտըղը վագթ անա չօգ եագըն կիթ-
մէմէլի տիր։ Խասթա հիչ քիմսէյի էօփմէմէլի,
վէ պիրիսի քէնտիսինի էօփմէք իսթէտիյինտէ ա-
նա եանաղընը եախօտ ալնընը սունմալը տըր։
Խասթանըն գուլլանտըղը փէչկիր վէ մէնտիլլէր
պաչգալարընընքի իլէ պիրլիքտէ եըյգանմամալը,
վէ տահա էմին օլմագ իչիւն պունլար քեաղըտտան
օլմալը, վէ գուլլանըլտըգտան սօնրա եագըլմալը
տըր։

Պու 'իլլէթտէն թութուլմամըչ ամմա թու-
թուլմասը միւհթէմէլ օլան քիմսէ տախի 'այնի
տիգգաթլարտա պուլունմալը տըր։ Օ տախի աչըգ
հավատա եախօտ հիչ տէյիլ իսէ փէնճէրէլէրի ա-
չըգ օլան օտատա ույումալը, կիւնտիւզ վագթը
միւմքին մէրթէպէ աչըգ հավատա պուլունմալը տըր։
Պէօյլէ պիրիսինին միւթալա՛ա վէ մէչգ էտէճէյի
սա՛աթլար ազ օլմալը, վէ կէճէլէյին ասլա միւ-
թալա՛ա էթմէմէլի, վէ մէքթէպտէ տախի ազ վա-
գըթ էյլէնմէլի տիր։

Թա՛ամը զայէթ մուղէտտի օլմալը, վէ թա՛ամ
իլէ պէրապէր պօլ թէրէ եաղը, զէյթ եաղը վէ
սա՛իր հազմը գօլայ եաղլը չէյլէր եէմէլի, վէ սա-
պահ իլէ էօյլէն սօնը արասընտա, վէ եաթաղա
կիրմէզտէն էվվէլ տախի պիր գատէհ սիւթ իչմէլի
տիր։ Սիւթիւն նէ կիպի ինէքտէն ալընմըչ օլտըղը
մա՛լիւմ օլմալը տըր, զիրա խասթա պիր ինէք վէ-
րէմ թօխմլարընը սիւտիւ վասըթասըյլէ ատէմլէրէ
կէչիրէ պիլիր։ Եօրուլմագտան սագընմալը, վէ
չօգ ույումալը տըր։

Էկէր պիր չօճուղըն պօղազընտա պէյզ նէվ՛ին-
տէն էթլէր վար իսէ՝ պունլար գալտըրըլմալը, վէ
չօճուղա ուզուն ուզուն նէֆէս ալմասը էօյրէ-
տիլմէլի, վէ չօճուգ պունու 'ատէթ էթմէլի տիր։
Ըլըգ եախօտ սօղուգ սու իլէ հէր սապահ եըյգան-
մալը եախօտ սիւնկէր իլէ սիլինմէլի տիր։

Հասըլը մուգավէմէթէ մուգթէտիր օլմագ իւզրէ
թապի՛ի գուվվէթլէրինէ թագվիյէթ վէրմէք, վէ էյի
պիր վիւճուտ էլտէ էթմէք իչիւն հէր չարէ իս-
թի՛մալ էտիլմէք կէրէք տիր։

ԿԷՆՃԼԷՐԻՆ ԽՐԻՍՔԻՅԱՆ ՇԻՐՔԷՔԻՆԻՆ ՊԷՅՆԷԼՄԻԼԷԼ ԻՔՔԻՖԱՔԸ
ՍՕՆ ՍԹԱԹԻՍԹԻԿ, ՅՈՒՆՎ. 15 1909

Մէ՛լէ+ԵԲԼԵ		ՇէրէԵԲԼԵՐԻՆ Թուերէ	Ա՛ղաւորաց Թուերէ	Այլադաւանաց դէ՛ռ. վերածելոց	Պէյնալորաց մզեփորը	Պէյնալորաց եկամտին ֆրանկ
Ավսթրիա	Էվրոպա	120	3,000	3	—	—
Գերմանիա		1,990	117,682	131	135	11,925,000
Իսվէյցերա		502	9,550	11	9	1,150,000
Իսլանտա		5	643	1	—	—
Իթալիա		30	1,000	1	3	200,000
Ֆէլէմէնք		412	10,121	4	35	—
Մաճարիսթան		28	1,099	1	—	—
Ինկիլթերրա		1,251	114,960	103	177	22,900,950
Եունանիսթան		1	30	—	—	—
Նորվէճիա		487	17,300	17	73	1,320,000
Իսվէճ		106	9,808	15	12	2,068,920
Պէլճիգա		35	1,270	2	—	—
Պուլղարիսթան		10	200	—	—	—
Բուսիա		12	1,700	1	2	—
Իսպանիա		5	,82	—	—	—
Թիւրքիա		6	110	1	—	—
Տանիմարգա		320	13,000	30	11	1,940,000
Փորթուգալ		18	531	1	1	200,000
Ֆինլանտիա		55	2,880	8	4	815,000
Ֆրանսա		131	5,100	14	12	1,450,000
Արժանթին	Ամերէ	2	750	4	1	105,000
Ղարպի Հինտիսթան		3	300	1	1	28,000
Գանատա, Մ. Ամէրիգա		1,939	446,032	2,476	630	195,692,055
Ֆիլէմէնք Կիւյանասը		1	35	—	—	—
Մէքսիգա		6	1,280	—	—	—
Պէրմիւտ առալարը	(Պահր ը Մուհիթ ի	1	60	—	1	15,000
Պրազիլիա	Աթլասիտէ)	7	1,302	5	1	250,000
Ուրուկուէյ		1	75	1	—	—
Շիմալի Ամերիգա	Ամերէ	12	400	—	—	—
Ճէնուպի »		9	2,947	9	4	2,586,775
Մատակասգար		1	—	—	1	23,000
Ինկլ. Հինտիսթանը	Ասիա	120	8,502	52	19	2,400,000
Ճափոն		83	4,734	11	14	692,500
Ֆէլէմէնք Հինտիսթանը		1	80	—	—	—
Չին		3	75	—	—	—
Չին-Դորէա		51	4,438	47	3	469,000
Իրան		1	25	—	—	—
Սէյլան		24	1,390	5	1	140,000
Ասիա ի Սուղրա	(Ֆիլիսթին)	13	400	—	—	—
Ավսթրալիա	Օքէանիա	10	5,174	9	7	2,525,050
Հանոլուլու Առալարը		1	460	2	1	180,000
Զէլանտա ի Ճէտիտ		12	2,675	7	3	862,000
Ճէմ'ան եէքիւն		7,825	821,209	2,973	1,161	250,038,200
Կէչէն սէնէ 1908 15 Յունվ.		7,805	800,573	2,864	1,069	221,997,140

Պալատէ զիքը օլունանլարտան պաշդա պիր չօգ մէմլէքէթլէրտէ միւսթադիլ Կ. Խ. չիրքէթլէրի տալսի վար տըր։

Ֆրանսըզճատան թէրճէմէ էտիլմիշ օլան իշպու իսթանթիսթիդ ժընէվտէ իւչ լիսանտա (Ինկլ., Ալման, Ֆրանսըզ) նէչը էտիլմիշ տիր։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՓԱՋԱՐՃԵԱՆ

ՓԱՐԻԶ

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՎԵՐ. Ն. ՀԵՂԻՆԵԱՆ

Վեր. Ն. Հեղինեան 1868 Յուլիս 5տէ Մար'աչտա թէվէլլիւտ էյլէմիշ, փէտէրի Յովհաննէսին սէն'ամբը քէօշկէր իտի։ Մէրգումմ իպատէթքեար, միւնազա'ատան սադրնրը վէ Ֆ. Մուգատտէսին դրա"աթընտան չօդ մահզուզ օլուր, սիւքիւթ, էհ-լի թագվա պիրիսի օլուպ, վալիտէսի Մարիամ տա-խի դավի իւլ պիւնեէ, սահիպի իրատէթ, փէք ի-պատէթքեար վէ քիլիսէսինէ սրգը սարրլմըշ, ախ-լադ վէ լիսանը թէմիզ պիր գատրն իտի։ Մէր-գումէ զէվճինտէն խայլի զէման սօնրա Ինճիլի քի-լիսէյէ զամմ օլունուպ, 'այնի ճիտտիյէթ վէ թագ-վատա տէվամ էյլէմիշ տիր։ Թէ"հհիլլէրինտէն օն ալթը սէնէ սօնրայա գատար Յովհաննէս իլէ Մա-րիամըն հիչ էվլատլարը օլմամըշ, վէ Մարիամ քէն-տի փէտէրի իլէ Երուսաղէմի զիյարէթ էթտիյինտէ նէզր էյլէմիշ տիր քի, Բապպ քէնտինէ պիր օղուլ ինսան էտէր իսէ, անը Բապպա վագֆ էտիպ, իսմի-նի Նազարէթ գոյաճագ տըր։ Նէզրի գապուլ օլու-նուպ, իլք օղուլ տօղարագ անա Նազարէթ թէս-միյէ էտիլմիշ տիր։ Զօճուգ Նազարէթին թապի'ա-թը թաթլը օլուպ, մէքթէպլէրտէ իլէրի մէվզի'լէրի իհրազ իլէ օլ վագթըն Մար'աչ ի'տատիյէսինի իթ-մամ, վէ սօն նուբգընը իրատ էթմիշ իտի։ Սէ-խավէթի Մար'աչճա մա'ռուֆ օլան Կարապետ աղա Թօփալեան չու թազէ կէնճ Նազարէթին իրատ էթտիյի նուբգտան փէք մահզուզ օլարագ, անտէ միւսթագզէլ իչիւն քէրէսթէ կէօրմէսիյէ, գօլէճ-տէ թա'լիմի իչիւն սէնէվի իքի լիրա վէրէճէյինի վա'տ էտէր։ Պու վա'տ իւզէրինէ կէնճ Նազարէթ գօլէճէ կիտիպ, 1890 սէնէսինտէ Մ. Թ. Գօլէճինտէն իթմամը միւտտէթ էյլէմիշ տիր։ Միւմաիլէյի Սի-վաստա մու'ալլիմլիք էյլէմիշ, վէ էրմէնիճէ լիսա-նընտա տախի զիյատէ մէլէքէ քէսպ էյլէմիշ ի-տի։ Վալիտէ վէ փէտէրինին վէֆաթլարը քէնտի-նին 'Այնթապտա պուլունտըղը վագթա թէսաաիւֆ էթմիշ օլմասը իլէ, անլէրին աղրըլարընը զուր-պէթտէ թաշըմըշ իտի։ Միւմաիլէյի 1906տա Մար'աչ 'ալմ ի իլահիսինի տախի իթմամ իլէ իքի սէնէ Մար'աչ Ագ տէրէ քիլիսէսինտէ քէմալը մու-վաֆֆաղիյէթլէ իչէտիքտէն սօնրա քիլիսէ թարա-ֆընտան չօպանլըղա տա'վէթ օլունուպ, 1898 Յու-նիս 19տա թախսիս խըտմէթի իճրա էտիլտի։ Օնպիր սէնէ մուգատտէմ պէօյիւք իզտիհամը չէն վէ մու-թանթան իճրա էտիլէն իչպու թախսիս խըտմէթի քիլիսէլէրիմիզին թարիխինին փարլագ սահիֆէլէ-րինտէն պիրիսի հալինտէ գալաճագ տըր։ Միւմա-իլէյի Կիլիկիա Իթթիհատը տա'իրէսինտէ թախսիս էտիլէն գըրդընճը չօպան օլուպ, ալթը սէնէ տա-հա սատագաթ վէ ճիտտիյէթ իլէ իչչէտիքտէն սօն-րա, զիյատէ թա'լիմ կէօրմէք էմրինտէ փասփօրթ ախզը իլէ Սագօչիայա կիտիպ, իքի սէնէ 'իլմի իլա-հիյաթ մէշք էյլէտի։ Պա'տէհու Սագօչիատա իւչիւն-ճիւ սէնէսինտէ Մար'աչ Ագատէմիա նամըյլա մա'-ռուֆ օղլանլար մէքթէպինէ սէրմայէ ճէմ'ի իլէ մէշ-զուլ պուլունըպ, 1907 Հոկ.ին 31նճի կիւնիւ Տէր-իսա'ատէթէ միւվասէլէթի իւզէրինէ թէվզիֆ է-տիլիպ, 5 սէնէ գալ'ապէնտիյէ մահքիւմ էտիմիշ իտիյսէ տէ, օն տյ գատար մահզուս գալտրգտան սօնրա ի'լանը մէշրուութիյէթտէ ազատ էտիլէրէք, 1908 Օգոստ. 20տէ Մար'աչա միւվասէլէթլէ 'ազիմ վէ չէն պիր իզտիհամ թարաֆընտան ալգընչար իլէ իսթիգպալ օլունտը։ Իլք վէ էրթէսի կիւնլերտէ չէհրճէ հուրրիյէթ չենլիքլերի իճրա էտիլմիշ վէ է-տիլմէքտէ օլմասըյա չու իքի կիւն միյանէսինտէ մահպուս Վեր. Ն. Հեղինեանըն Մար'աչա թէչրիֆի պիւսպիւթիւն Խրիսթիյան էհալիլերի մէսրուր էյ-լէմիշ, վէ մէրգումըն հուզուրը իլէ թէքրար թէք-րար իրատ պույուրտրգլարը միւ"էսսիր վէ մա'նա-տար քէլամլարը գավմըն սիւրուրընը գաթլամագ-տա օլմուշ իտի։ Միւմաիլէյի սէքիզ մահ գատար պիր միւտտէթ տախի քիլիսէտէ իչչէտիքտէն սօն-րա Ատանա եօլընտա 'Օսմանիյէ քիլիսէսինտէ չէ-հիտլիք էօլիմիւ իլէ հայաթընը թէմմիր էյլէտի։ Իչթէ Իթթիհատըմզըն Կէլէնէ Ինընէհոպընը 40նճը չօպանը 40 սինինտէ, Կիլիկիանըն գըրգ դաթ չէ-տիտ էլէմ վէ ալէվլէրինտէ զէմինի սէֆէրինէ խի-թամ վէրմիշ տիր։

Վեր. Ն. Հեղինեան Բապպըն իչինէ թախսիս օլունմըշ պիրիսի իտի։ Նազարընտա բուհանի նէսնելէր խայալի չէլէր կիպի օլմայրպ, անլէրէ ի-նանը, վէ բուհանի հայաթըն տահա տէրինլիքլէ-րինէ արզու չէքէր, վէ Խէլասքեարը իլէ օլան տէ-ռունի միւլադաթը նիչէլերին տիւչիւնտիւյինտէն տահա զիյատէ չախսի վէ սամիմի իտի։

Վեր. Ն. Հեղինեան սատրդ պիր չօպան իտի։ Սիւրիւսիւնիւ զիյարէթ էթմէքտէ դայրէթլի, կիւ-ճէնմիշ վէ ինճինմիշլերի պարըշտըրմադտա վագթը-նը էսիրկէմէդ, ֆուգարայա իչթիրաք ը հիսսի օ-լուպ, անլերի գալպէն տիւչիւնիւր, ճէմա'աթընն չօճուգլարընա տօղրու մուհապպէթ թաշըր, զա-"իֆլերի գուճագտա թաշըմագտան մահզուզ օլուր, վէ ճանլար խէլասընա տօղրու ճիտտի մէ"սուլիյէթ հիսս էտէր իտի։

Միւմաիլէյի միւթէֆէքքիր պիրիսի իտի։ Միւ-թալա'ատան խօշլանըր, սէօհպէթլերինտէ մա'նա-

տար սէօյլէր. վա'զլարընտա միւթալա'ա եէրլէշտիրիր, սէչկին քիթապլարտան իպարէթ կիւզել պիր քիւթիւպխանէսի օլուպ, քիթապլարըն մէշգինտէն թէլէզզիւզ էյլէր իտի։

Վեր. Ն. Հեղինեան իրատէթ սահիպի իտի։ Միւթալա'ասընը գուվվէտէն ֆի'իլէ չըգարմագ իչիւն իրատէթինի իսթի'մալ էյլէր. ախէրլէրին ֆիքրինէ միւթալա'ասընը եէրլէշտիրէնէ գատար էմէք սարֆ էյլէր իտի, վէ չօգ տէֆ'ա թէսավվուրընը մէվզը'ի իճրայա գօյապիլիր իտի։ Պազը քիմսէլէր աճէպա զիյատէ մուսիրր օ՞լմայօր մը ֆիքրինէ զահիպ օլուրլար, եինէ տէ էլէ ալտըղը իչի պաչա չըգարաճաղընա միւթմէին օլուրլար իտի։

Միւմաիլէյհ հէմ աղըր վէ սիւքիւն, հէմ լաթիֆ վէ սէրին թապի'աթլը օլուպ, 'ումումէն հէր սըրատա չօգ սէօյլէմէզ, ազ թահրիք օլունուր, վէ ախէրլէրին տախի սէօյլէմէսինէ ֆուրսաթ վէրիր իտի։

Վեր. Ն. Հեղինեան զուրպէթտէ էյի թէ"սիր սահիպի իտի։ Սգօչիատա պուլունտըղը իւչ սէնէ զարֆընտա մու'ալլիմուն իլէ չօգ զէվաթը մէշհուրէնին վէ 'ումումըն թէվէճճիւհիւնիւ էն եիւքսէք տէրէճէտէն գազանմըշ վէ միլլէթինէ չէրէֆ օլապիլէճէք մէսլէքտէ պուլունմըշ իտի։ Սօն սէնէսինտէ սէրմայէ ճէմ' իչի իլէ մէչզուլ պուլունտը իսէ տէ, միւհթէրէմ պիր գօմիթէ թարաֆընտան խարճը բահ վէ թէ'այեիւշիւ իչիւն թախսիս էտիլէն վէ ֆազլա օլմայան պիր մէպլաղը փէք իտարէլի իսթի'մալ իլէ փարա ճիհէթինճէ չիւպհէյէ մէյտան պրագմատը, վէ հիչ պիր թարիզլէ չախսընա փարա ճէմ էթմէտիյինէ էմին իզ։ Տիյարըմըզտան Էվրօփա վէ Ամէրիգայա կիտէնլէրտէն պա'զըլարը փարա իչինէ գարըշտըգլարընտա չախսի հիսապ իչլէրի պա'զէն օլ տէրէճէ գարըշըգ պուլունմըշ քի, 'ումում մէնֆա'աթընա՞ մը, չախսի քեարընա՞ մը, պունըն թէֆրիդի միւճատէլէյի մուճիպ օլարագ, պազէն քէնտիլէր իլէ պէրապէր միլլէթին նամ ու չէրէֆի լէքէտար էտիլմիչ տիր։ Պիլ'աքս Վեր. Ն. Հեղինեան պու պապտէ ալա էօրնէքլէրտէն պիրիսի օլուպ իմթիսալէ չայան տըր։

Միւմաիլէյհ պիր էյի զէվճ վէ փէտէր իտի։ Զէվճէսի Տիկին Լուիզա, միւգթէտիրէ վէ միւթա'ալլէմէ պիր գատըն, չէհատէթ էտէր քի, զէվճի պիր իտէալ զէվճ օլուպ, պէօյլէ պիր զէվճէ մալիք օլտըղը իչիւն քէնտի քէնտիսինի պախթիյար վէ մութլու ատտ էտէր իտի։ Խարիճտէքի սիւքիւն վէ վագարընա բաղմէն խանէսինտէ չէն ու չաթըր օլուպ, իքի քիւչիւք էվլատլարը իլէ էյլէնիր իտի։ Խանէ 'էօմրիւ ճիւմլէսի իչիւն հազիզի պիր 'էօմր օլմուշ իտի։

Վեր. Ն. Հեղինեան մահպուսիյէթ զուլմէթինի տախի թէնվիր էյլէմիչ իտի։ Իսթիպտատըն պէլլի զիքրիյէթի միւսթագիմ, միւգթէտիր, վաթանփէրվէր էվլատը վաթանը գօյու զընտանլարա գափաթմասը իտի։ Վեր. Ն. Հեղինեան օլ գօյու իմթիյազտան մահրում պրագըլմամըշ իտի։ Մահպուսիյէթ 'էօմրիւ գափուտան սէյր իլէ անլաշըլմազ. նէ տէրէճէ թարիֆ էտիլիր իսէ եինէ թարիֆ օլունմամըշ գալըր. անը թատանտան զայրիսի պիլմէզ։ Պէն պիր թէճրիպէ վէ միւշքիլաթընա թիւթիւնլիւ վէ քիւֆիւրլիւ քիւրէի հավասընա բաղմէն սապր ու թէհամմիւլլէ թիւթիւնսիզ քիւֆրսիզ, լաթիֆ, ճիտտի վէ սամիմի պիր 'էօմր եաշամազա եօգարըտան իլահի գուվվէթ լազըմ տըր։ Միւմաիլէյհ պու գուվվէթէ մալիք օլմասը իլէ հապսխանէտէ իքէն միւտիր վէ հապսխանէ բէֆիգլէրի անըն աթվար վէ Խրիսթիյան թագվասընտան փէք մահզուզ վէ միւթէ"սիր օլմըշլար իտի։

Վեր. Ն. Հեղինեան արտընճա չէհատէթ էտէճէք պիր էսէր տահա պրագմըշ տըր։ Իքի սէնէ Սգօչիատա թա'լիմ ալտըգտան սօնրա վաթանը պուլունան Մար'աչա զիյատէ խըտմէթ էթմէք էմէլիյլէ Մարաչ Ագատէմիասը նամ օղլանլար մէքթէպինին տահա միւհքէմ թէմէլ իւզէրինէ վա'զը պապընտա թէչէպպիւսաթտա պուլունտու։ Պիր սէնէտէն զիյատէ պու մագսէտ իլէ Սգօչիատա գալըպ եազ, գըշ հէր նէվ' միւմանա'աթ վէ միւշքիլաթա բաղմէն եօրուլմագ պիլմէզ պիր ճիտտիյէթ իլէ սէրմայէ ճէմ'ինէ պէզլի զայրէթ էյլէտի, վէ համտ օլսուն Բապպ պու գուլունու միւ"էսսէր էյլէմիչ տիր։ Պու ճիտտիյէթ սէմէրէսի օլարագ էլան Մար'աչ Ագատէմիասընըն Սգօչիատա պանգայա գօնուլմըշ 1,485 լիրա'ի 'Օսմանի սէրմայէսի օլուպ, պու մէպլաղ մէքթէպին տէվամ վէ պագասընա քէֆալէթ մագամընտա պրագըլմըշ տըր։ Իրատընտան իսթիմալ էյլէմիչիզ։

Չօգլարըմըզա սէվկիւլիւ 'էօմրիւ էլէմլէր վէ պէրէքէթլէր իլէ տօլու օլան Վեր. Ն. Հեղինեանընը արամըզտան գալտըրըլմասը հագիգաթէն չօգլարըմըզը զիյատէսիյլէ միւքէտտէր էյլէմիչ, վէ նէ՛ չօգ իւմիտ վէ փլանլարըմըզը պօչա տիւշիւրմիչ իսէտէ, պիլիրիզ քի օ էօլմէմիչ օլուպ հալա եաշայօր։ Էֆզալ չէյլէր սէօյլէյէն չէհիտլիք գանը Բապպտա պաչլատըղը իչլէրի հագգընտա միւ"էսսիր քէլամլարընա տէվամ էթմէքտէ, ճէսէտտէ օլտըղընտան զիյատէ արտընճա պէրէքէթլէր ճէտվէլլէրի աչմազա տա'վէթ էտիլմիչ տիր։ Վեր. Ն. Հեղինեան ճիւմլէ էֆզալիյէթի իլէ եինէ տէ պէչէր իտի. ինսան զա'աֆընտան պէրի տէյիլ իտի. Քրիստոսըն զա-

նընտա թաթհիր օլունմըշ, Խելասքեարընը սէվմիշ վէ Խելասքեարընա կիթմիշ տիր։ «Յիսուս սէնի պու կէօզլէրիմ Կէօրէմէզլէր էլան, Տիտարընը ֆանի ճիսմիմ Սէթր էտիյօր հէր ան» ի'լահիսի (170ինճի իլահի) քէնտինին թէրճէմէսի օլուպ, գալպինին հիսսիյաթընը կէօսթէրիր իտի։

Մար'աշ Ա. Ա. ՇԻՐԱՃԵԱՆ

ՖԱԳԻՐԼԻՔ ՄԷՍ"ԷԼԷՍԻՆԻՆ ՀԱԼԼԸ

(Վեր. Մր. Մերիլ. Մ. Թ. Գօլեճ, 'Այնթապ)

4.

Պու մէմլէքէթտէ ֆագիրլիք մէս"էլէսինի հալլ էթմէք իչիւն նէ եափմալը իզ սիւ"ալընա աթիտէքի ճէվապլարը 'արզ էտէրէք պու պէնտլէրիմիզէ խիթամ վէրիր իզ։

1. Ֆագր ը հալըն տէֆ'ի էմրինտէ իլք Խրիսթիյանլարըն էֆքեար ու էսասընը քէնտիմիզ իչիւն տէ իթթիխազ էթմէմիզ էլզէմ տիր։ Իհթիյաճաթը տէֆ' էթմէք պիր ֆարզ օլտըղը կիպի պու ֆարզը ֆէտաքեարլըգլէ իֆա էթմէք տէ էլզէմ տիր։ Գուվվէթլի օլանլարըն իշ իշլէմէսինտէն պիր մագսէտ անլէրին զա'իֆլէրէ մու'ավէնէթ էտէպիլմէսի իչիւն էլտէ ի'անէ էտէճէք սէրվէթէ մալիք օլմալարը տըր։ Վէ հէր պիր շէհրին Խրիսթիյան էհալիսի քէնտի ֆագիրլէրինին իհթիյաճաթընը լայըգ օլան տէրէճէտէ տէֆ' էթմէյի քէնտիլէրճէ պիր վազիֆէ սայմալը տըրլար։

2. 'Աճէպա հէր շէհրտէ Խրիսթիյան ճէմա'աթլարըն ի'անէլէրինի միւնթազամ պիր սուրէթտէ թէվզի' էթմէք իչիւն խուսուսի պիր մէսլէք իթթիխազ օլունսա, վէ պիր (վէ իճապ էտէրսէ պիրտէն զիյատէ) մէ"մուր իսթիխտամ էտիլսէ տահա էյի օլմա"զ մը։

3. Պէօյլէ պիր մէսլէք իչիւն աթիտէքի խուսուսաթը թավսիյէ էտէր իմ, (ա) Շէհրտէ պուլունան ֆուգարանըն պիր ֆիհրիսթի հազըրլանըլսըն։ Վէ պու ֆուգարանըն հէր պիրինին իհթիյաճը, վէ օլ իհթիյաճը տէֆ' էթմէնին էն միւնասիպ թարիգի թա'եին էտիլսին։ (բ) Իչսիզ օլանլարա իշ պուլմագ իչիւն պիր իտարէխանէ թէ"սիս էտիլսին։ Ամէլէյէ իհթիյաճը օլանլար վէ իշ իսթէյէնլէր պու իտարէխանէյէ միւրաճա'աթ էթսինլէր։ (գ) Ֆուգարա իչիւն պիր պագգալ տիւքքեանը աչըլսըն։ Օրատա զախիրէ եաղըն թէտարիք էտիլտիքլէրինտէ նէ գատարա մալ օլույօր իսէ, օ ֆիյաթլա ֆիւրուխթ էտիլսին։ Պունըն իչիւն էլպէթթէ պիր սէրմայէ լազըմ տըր։ Պու տիւքքեանտան անճագ եէտինտէ հէյ"էթ ի իտարէնին պիլէթի պուլունանլար, եա'նի իհթիյաճ վէ լիյագաթլարը թէհագգուգ էթմիշ օլանլար էշեա սաթուն ալապիլմէլի տիրլէր։ (դ) Իսթիգրազ իտարէխանէսի թէ"սիս էտիլսին։ Անտէն ֆուգարա պիլա ֆա"իզ իսթիգրազ էտէպիլմէլի տիր։ Պէօյիւք շէհրլէրտէ ֆուգարատան գըսա պիր միւատէթ իչիւն ճիւզ"ի մէպլաղլարա ալընան եիւքսէք ֆա"իզ պա"իս ի ար ու հիճապ պիր մէս"էլէ տիր։ Պէօյլէ պիր իտարէխանէտէն անճագ հէյ"էթ ի մէզքիւրէնին ֆիհրիսթինտէ պուլունան, վէ էտայա միւգթէտիր օլտըղը մա'լիւմ օլան քիմսէլէր իսթիգրազ էթմէլի տիրլէր։ (ե) Պիր տէ սէրմայէ իտարէխանէսի թէ"սիս էտիլսին։ Հէր շէհրտէ պա'զը մէվսիմլէր օլուր քի օնտա իշ պուլմագ փէք կիւճ օլուր։ Քիֆայէթ միգտարը սէրմայէսի պուլունան պիր գումփանեա պէօյլէ զէմանլարտա էօյլէ շէյլէր ի'մալ էթտիրէ պիլիր քի օ էշեա սօնրա սէրմայէյէ տօգունուլմայարագ ֆիւրուխթ էտիլէ պիլիր։

Պու թավսիյէ օլունան թարիգլէր գապիլ քի պա'զը շէհրլէր իչիւն գապիլ իւլ իճրա տէյիլ տիրլէր։ Լաքին շու սահիհ տիր քի պու մէս"էլէ հէր շէհրին վէ գարիյէնին էհալիսի թարաֆընտան ճիտտէն թէթէպպիւ' էտիլմէլի, վէ հալլընը Ալլահ պիզտէն թալէպ էտիյօր իտիյինի պիլէրէք հալլընա էզ տիլ ու ճան սա'յ էտիլմէլի տիր։

ՍՕՆ

ՆԷԼԷՐ ԿԷՕՐՏԻՒՄ

(Տօք. Ա. Նաքգաշեան, Պօսթըն)

Ինսանա էն չօգ քէյֆ վէրէն չէյ եէնիլիք տիր։ Եէնի չէյ կէօրմէք, եէնի չէյ քէչֆ էթմէք, եէնի չէյլէր նագլ էթմէք տիր։ Իշթէ պու քէյֆ իլէ պիր կիւն վաթանա տէօնէրսէմ, պիզիմ դասապանըն գըրլարընտա չիմէն իւզէրինտէ օթուրուպ, վաթանտաշլարըմըզա նէլէր նագլ էտէճէյիմ։ Ամէրիգա տէնիլէն եէնի պիր տիւնեա կէօրտիւմ քի, եէթմիշ իքի պուչուգ միլլէթտէն գարըշտըրըպ պիր միլլէթ եափմըշլար, վէ հէփիսի պիրպիրինէ միւսավի իմիշ. պիր Չինլի, Ինկիլիզ, Լէհլի, Շուէտլի, Հապէշ, Եէհուտի, պիլա ֆարգ իսթէտիյի իշի եափըյօր, մէ"մուր օլույօր, էմլաք ալըյօր, իսթէտիյինի կիյիյօր, իսթէտիյինի սէօյլէյօր։ Տէյէճէյիմ քի օրատա փօլիթիգա լագըրտըսը եօգ։ Օ խուսուսու պիլէն տէ եօգ, ախէրինին իշինէ գարըշան տա եօգ. սատէ իշ վէ քէյֆ լագըրտըսը։ Օրատա սիքքէ փարա սայքի եօգ, քեաղըտ վար. հէմ հէր եէրտէ պիր գըյմէթտէ, սաղը չիւրիւյիւ տէ եօգ. եինէ տէ ալըշվէրիշ օլույօր։

Պու մէմլէքէթտէ 'ասքէր եօգ, զապիթ տէ եօգ։

Արա սրբա պէյազ էլտիվէնլի թէմիզ կիյինմիշ ատէմլէր վար, եինէ տէ էհալի պիրպիրինի եէմէյօր։ Էօյլէ թօփտան պալթալամագ, եագմագ, ֆիլան հիչ եօգ իմիշ վէ միւմքին տէյիլ իմիշ։ Կէչէն կիւն պիր Էրմէնի պիր Էրմէնիյի էօլտիւրմիւշ, սայքի պիր պէօյիւք իշ օլմուշ կիպի պիւթիւն ղազէթալար, պիւթիւն փօլիսլէր, մէ՞մուրլար պունուն իլէ մէշղուլ օլտուլար։ Օնպինլէրճէ թէլէկրաֆ վէրմիշլէր, պինլէրճէ թէլէֆօնլար, հէր ղազէթատա դաթիլին սուրէթի, մագթուլըն սուրէթի, մագթուլըն հէմշիրէսինին սուրէթի գօնուլտու, ովկիանոսլար իւզէրինտէքի վափօրլարա թէլսիզ թէլէկրաֆլար վէրիլտի։ Պիր դաթիլ արայօրլար, ղէվզէքլիք տէյի՞լ մի, հէմշէհրիլէր։ կէլսինլէր պիզ քէնտիլէրինէ պիր միլեօն դաթիլ վէրէլիմ, տէյէճէյիմ։

Էկէր պէնի տինլէյէնլէր ինանաճագլարընա 'ագլըմ քէսէրսէ, պիր չէյ նագլ էտէյիմ։ Կէչէնտէ ղայէթ պէօյիւք պիր պինայը սահիպի եըգըպ թազէտէն եափմագ իսթէմիշ. իչինտէքի քիրաճըլարըն հէփիսինին միւտտէթի պիթմիշ չըգմըշլար։ Պիր Եէհուտի լուսթրաճը տիւքքեանը վար իմիշ. պիր այ տահա միւտտէթի վար իմիշ. չըգմագ իսթէմէմիշ։ Էնճամ պու լուսթրաճը Եէհուտիյի հիսապա ալմայըպ պինայը եըգմըշլար։ Եէհուտի տա'վա աչմըշ, 7 պին տալէր թազմինաթ ալմըշ։ Գօրգարըմ, Նէ՞ շաշգըն ատէմլէր իմիշլէր, պիզ տէ պէշ օն պինինի պիրտէն եըգար եագարըզ, նէ թազմինաթ վէրիրիզ, նէ տէ վըզըլթը տինլէրիզ։ Օլսա օլսա Թանին մաթպա'ասը օլուրսա թազմին էտէրիզ, տէյէճէքլէր։

Եալընըզ պու տէյիլ. օրատա ինսանլար մէմլէքէթին իսթէտիյի թարաֆընտա, տաղտա, օվատա, տէրէտէ էվ եափտըրըպ օթուրույօրլար վէ գօրգմայօրլար, հաթթա գըզլար չանթալարընը ալըպ, իսթէտիքլէրի չէհրէ եօլճըլըգ էտիյօրլար. — եալընըզ, արապա իլէ, պիր չէյ տէյէն եօգ։ Սօգագլար պիզիմ էն պէօյիւք սօգագլարտան կէնիշ. 8-10 արշընլըգ հիչ եօգ, քեաֆֆէսի 40-50 արշըն վէ զիյատէ. իքի թարաֆը աղաճլար պէօյիւմիւշ, քէսմէյօրլար, ուզունլըղը 2-3 սա'աթլըգ սօգագլար վար։ Պու սօգագլարըն իչինտէն հէր տագիգէ պինլէրճէ ինսան, աթ, արապա կէչիյօր, եինէ տէ ինանը՞ր մը սընըզ. պիր ավուճ զիպիլ, պիր փարչա չամուր, պիրազ թօզ կէօրմէտիմ։ Պօզուլմուշ պիր տէօշէմէ, էսքիմիշ պիր դալտըրըմ տա կէօրմէտիմ, եինէ տէ պէլէտիյէ չավուշլարը գափուլարը տէօյիւպ, «Սօգաղընըզը սիւփիւրիւն, գայմագամ կէչէճէք» տէյիւ տօլաշտըղընը տա իշիթմէտիմ։ Հաթթա սօգագլարտա քէօփէք տէ եօգ քի պու թէմիզլիյի օնլարա համլ էտէյտիմ։ Պիլիրիմ ինանմայաճագլար ամմա եինէ տէյէյիմ, փէք չօգ սօգագլարը պիր նէվ' եաղ իլէ սուլայօրլար քի, ճիւզ՞ի պիր թօզ պիլէ չըգմասըն։ Տահա չօգ չէյլէր նագլ էտէճէյիմ. չէհրլէր, պէօյիւք սօգագլար ուզուն, էնլի իքէն, տա՞իմա էհալի տօլու, իսսիզ սօգագ եօգ տըր։ Հէմ պինլէրճէ էհալիյի կիւզէլ պէօյիւք արապալար եիւզէր վէ 2չէր եիւզէր օլարագ եէրտէն եէրէ խըզ իլէ նագլ էտիյօրլար։ Նէ աթ իլէ չէքէրէք, նէ քէօմիւր իլէ տիւման եափարագ, էլէքթրիգ տէտիքլէրի պիր չէյ վար իմիշ, կէօրիւնմէզ, թիւթիւնիւ եօգ, գօգուսը եօգ, անընլէ կէօթիւրիւյօրլար։ Եալընըզ սօգագտան տէյիլ, սօգաղըն իւզէրինտէն հավատան վէ սօգաղըն ալթընտան թունէլլէրտէն 'ալէտտէվամ ինսան թաշըյօրլար։

Մէմլէքէթին նէրէսինէ կիտէրսէն կիթ, հէր եէր աղաճ, օրման, պաղչէ, սէպզէ, հիչ պօշ եէր եօգ. եինէ տէ զալի՞մ հէրիֆլէր, չէհրտէն 2 սա'աթ տըշարը օրմանլարա կիթտիք, քէպապ չէվիրմէք իչիւն չէօփ պուլամատըգ, քէսմէլի տէյիլ իմիշ, պիզ պիր փիլավա պիր սէրվի աղաճը եագարըզ, տէյի՞լ մի։ Պինալար 10-20-40 դաթ վար, եինէ տէ պիր նէրտիվան պասմայարագ օտանա կիթ կէլ։ Քէզա էվին նէ գատար իրագ օլուրսա օլսուն, օտանտա օթուր, իսթէտիյին ատէմ իլէ գօնուշ, պիր սա'աթլըգ, պիր կիւնլիւք, 5 կիւնլիւք եէրտէն։ Գուլագլարընա պիր պօրու գօյուպ, աղըզլարընը պիր եէրէ վէրիպ գօնուշույօրլար։

Ճանը սըգըլըր իսէ, գարը գօճասընա «Էվէ կէլիր իքէն պիր օգգա քէսթանէ տէ կէթիր, պէնիմ չափգամա թօվլու ալմաղա ունութմա» պաղըրըյօր, գօճասը տա գարըսընա «Պու ագչամ կէճ կէլէճէյիմ. մուհիմմ իշիմ վար, եախօտ մէճլիսէ կիտէճէյիմ» տէյիւ եալանլար եօլլայօր։

Գարըլարըն, գըզլարըն իշի տէլիքտէն տէլիյէ սագլանմագ, եա էվտէ օթուրուպ չօճուղա պագմագ, տիքիշ տիքմէք տէյիլ, երքէք իլէ միւսավի իշ կէօրմէք տիր. տիւքքեանճըլըգ, լօգանթաճըլըգ, փօսթաճըլըգ, թէլէկրաֆճըլըգ, թէլէֆօնճըլըգ, քեաթիպլիք, ավօգաթլըգ, տօգթօրլըգ, հաթթա արապաճըլըգ եափըյօրլար. եինէ տէ կէօքտէն աթէշ եաղմայօր։

Օրատա սագդալ եօգ, հաթթա պըյըգ տա եօգ. եինէ տէ պիրպիրլէրինին սէօղլէրինի տինլէյօրլար կէօրիւնիւյօր։

Պիր ատէմին 100 լիրասը վար իսէ, 1,000 լիրալըգ էվի, միւլքի, չիֆթլիյի անա սաթըյօրլար, պօրճա պէտէլ 100տէ 5-6 ֆա՞իզ ալարագ, սէնէլէր իլէ եավաշ եավաշ էօտէյօր, հիչ սըգըշտըրմայօրլար։ Պիր ատէմին տէ միւլքի վար իսէ, հէման փարա

վէրիյօրլար վէ պէյ՝ ի գաթ՝ի եա պէյ՝ ի վէֆա էթ-մէյօրլար։ պիր քեաղըտ իլէ վէրիյօրլար, հիչ տէ գօրգմայօրլար։

Ֆէօյլէր չէհրլէրտէն կիւզել, քէօյտէքի էվլէր չէհրտէքինտէն կիւզել գօնաղլար վէ չիրին պինա-լար։ Ֆէօյլիւլէր տէ հէվի օգու�մաղ պիլիրլէր իմիշ, հաթթա հէվի եաղմաղ տա պիլիրլէր իմիշ։ Տահա պիր չէյ տէյէյլ՞մ մի. հիւքիւմէթ հէր եէրտէ մէք-թէպ աչմըշ, վէ հէր չօճուգ պէօյիւյէնէ գատար մէքթէպէ կիթմէլի իմիշ. իքի կիւն եօլլամաղ իսէն փօյիս կէլիպ փէտէրինի կէօթիւրիւպ ճէղա ի նագ-տի ալըյօր։ Մէքթէպ, քիթապ, քեաղըտ իչիւն պիր փարա մասրաֆ եօգ։

Շէհրին իչինտէ եէր եէր կէնիշ պաղչէլէր, օ-յուն եէրլէրի վար, հէր քէս մէճճանէն կիտիպ կէ-զիյօր, օյնայօր. չօճուգլար, գըզլար, իխթիյար-լար. վէ չօճուգլարըն պաչը եարըլմատան վէ հիչ քիւֆր իչիթմէտէն էվէ կէլիրլէր իմիշ։ Գըզլար տա եանընտա փէտէրի, պ'ըրատէրի, ամճասը օլմայա-րաղ էվէ կէլէպիլիրլէր ի՞ միշ։ Ա՛ճա՞ի՛պ. հէվի քէօչէ-տէ մահալլէլէրին իսմլէրի եաղըլը, գափուլարըն իւզերինտէ նօմէրօ, պաղդալա սօրան եօգ, եինէ տէ չէհր էմինինէ տայաղ աթան եօգ։

Համմալ վէ արաբաճը ղավղասը եօգ, գայրգճը պէլասը վէ թէղքէրէ ագէթի տէ եօգ, եինէ տէ եօլճուլըգ էթմէյ՝ գօրգմայօրլար. ճանլարընը տիչ-լերինէ ալըպ միլեօնլարը եօլճուլըգ էտիյօր։

Պիր էվին եա սէրայըն եէրի սահիպինին ու-սուլընա կէլմէղսէ, օրատան գալաբթոցրբպ իսթէ-թէտիի եէրէ կէօթիւրիւպ գօյօր. պունը կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ, ինանըն։ Պուրանըն ալթլարը պի-զիմքիլէրին պիր պուչուգ միալի պէօյիւք տիր, եինէ տէ պինանըն Յիւնճիւ Ցինճի գաթընա չըդըպ օրատա սաքին օլույօրլար։

Գօրգարըմ պու եէնի՝ ա՛ճա՞ի՛պ չէյլերի իչիտիպ, պա՛զը վաթանտաչլարըմ կէլիպ կէօրմէյէ հավէս է-տէճէքլէր. անլերէ տէ տէյէճէյիմիզ վար պաչգա տէգ՝ա։

ՄԷ՞ՅՈՒՍ ՎԷ ՄԷՖԹՈՒՐԼԱՐԱ

[Մր. Սփըրճընըն պիր վա՛զընտան]

«Պէն իսէ հայրէթիմտէ սէնին նաղարընընն էօնիւնտէն միւնդաթի՝ օլտուս, տէտիմ, վէ լա-քին սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ, նիյազըմընն սէտասընը իսթիմա՝ էյլէտին» (Մէղ. 31. 22.)

Էվվէլա. Միւթալա՝ա էթմէք իւզրէ օլտուղը-մըզ այէթտէ տէրին վէ աճը պիր քէտէր վար տըր։ Պու քէլամլարը եաղանընն գալպի զիյատէսիյլէ ա-ճըգմըշ իտի։ Պու դապիլտէն քիմսէլէր չօգ պու-լունուրլար. անլերին գալպլերի սըզլէթտէն պայըլ-մադտա օլուպ, հայաթ անլերէ պիր պար օլմուշ տըր։ Ա՛ճէպա անլեր նա՞սըլ պու հալէ կէլմիշ տիր-լեր։ Ֆիլվագը՝ հիւզնու քէտուրէթին սէպէպլերի չօգ տըրլար։ Պա՛զըլարընն բուհլարը թէչքիլթը պէտէնիյէլերի սէպէպիյլէ մահզուն պուլունմադտա տըրլար։ Պէօյլէլերին նաղմէսի ախէր պիր տիւն-եատա եէնի պիր նաղմէ էօյրէնինճէյտէք էն եիւ-ճէ փէրտէյէ վասըլ օլամայաճաղ տըր։

Պա՛զըլարընն իզթիրապ վէ մէլալը պէօյիւք պիր միհնէթտէն վէ ֆէլաքէթտէն նէչ՞էթ էյլէմիշ տիր։ Պիր կէճէտէ էլէմ իչինտէ պա՛զըլարընն սաչլարընն աղարմըշ օլտըղընը իչիթմիշիզ։ Պէօյլէճէ պիա չիւպհէ պիր չօգ քիմսէլէր պիր թէք սա՛աթ զար-ֆընտա էլէմ վէ եէս տէրեասընա տալմըշ տըրլար։ Բիւզկեարընն պիր էսիչի սուսէնին սափընը չիւ-բիւթմիւշ, վէ անը գուրութմըշ տըր, էլին գապա պիր տօգունընը պիլլուր գատէհի խուրտուխալ էթմիշ տիր։ Եաղըն էն փարլադ կիւնլերի արասընտա կիւնէչլեր կէօլկէլէնմիշ, վէ պիր մէսէրրէթ սապահընը պիր ֆիղան կէճէսի թէ՝ագըպ էյլէմիշ տիր։

Պա՛զը անվալտա փէտէրէ ի՛թիրաֆ էտիլմիշ օլան կիզլի պիր կիւնահ մայէ ի սէֆալէթ օլմուշ տըր։ Պու գայտասըզլըգ, եախօտ գալպ ղուրուրը, եա Ալլահըն իրատէթինէ տէրունի պիր ՝իսեան, եա ինայէթ վասըթալարընընն իսթէքլէ ի՛մալը, Բուհ իւլ Գուտասընն մէսէրրէթ վէ միւլադաթընընն գըյմէթինին թահղիրի օլապիլիր։ Պիէա՞էն՝ալէյ Բապպ պիր վագթ իչիւն թէ՞տիպ էթմէք իւզրէ քէնտինի սէթր էթմիշ օլապիլիր։ Վէլհասըլ սէ-պէպլեր էնվաը տըրլար։

Փէք թապի՛ի տիր քի, խրիսթիյանընն է-լէմէրի բուհանի պիր չէքլ ալըրլար։ Անընն կիւնէ-չինի գարարտան կէօլկէլէր տիյանէթէ միւթ՝ալիգ չէյլերտէն նէչ՞էթ էտէրլեր։ Անը միւզթարիպ գը-լան էվհամ եէվմիյէ էքմէյինին թէտարիքի խու-սուսընտա օլան էվհամ օլմայըպ, հայաթ էքմէյի ի-չիւն տիր, վէ էպէտի փատիչահընը ղա տուխուլ խուսուսընտա օլան գօրգուլար տըրլար։ Ֆագիր օլմադ իւզրէ պուլունտըղընտան տօլայը մէյ՞ուս օ-լան հիչ պիր հագիգի խրիսթիյան պուլամաղընը, տիւնեէվի իսթիրահաթընը քէնտինտէն ալընտըղը-տան տօլայը անը քեամիլէն եէ՞ս ու ֆիւթուր տէր-եասընա ղարդ օլմուշ պուլամաղընը. ֆագաթ Բապպ սիմասընը սէթր էյլէտիյինտէ միւզթարիպ օլաճաղ տըր։ Քրիստոս իչիւն հիսս էյլէտիյի մէ-սէրրէթի զայ՝ էյլէտիյինտէ միւքէտտէր օլուր։ Ի-

լահի հայաթըն ասլա ճանընտա պուլունմամըշ օլ-
տըղը հագգընտա գօրդույա տիւչար օլտըղընտան,
գումրու կիպի ֆիղան էտէճէք տիր։ Օ Ալլահը օլ-
մագսըզ ասլա եաչայամազ։

Պու տէրտ վէ սըգլէթլէրտէն 'ազիմ իսթիֆա-
տէլէր հասըլ օլուրլար։ Պիր զէման իչիւն սըգլէթ-
տէ պուլունմագլըղըմըզա լիւզում վար տըր։ Մու-
հարէպէ օլմագսըզ չէճի 'ասքէրլէր, եախօտ գա-
րատա մահիր կէմիճիլէր հազըրլանամազլար։ Պիր
ատէմին պէօյիւք պիր իմանտար օլմասը իչիւն
զիյատէսիյլէ թէճրիպէ էտիլմէսի մուգթազի կէօ-
րիւնիւյօր։ Ախէրլէրէ պէօյիւք պիր մու'ին օլմագ
իսթէյէն, ախէրլէրին կէչիրմիչ օլտըղը սէրէնճամը
կէչիրմիչ օլմագ կէրէք տիր։ Մէլէքիւթէ միւթէ-
'ալլիգ չէյլէրտէ զիյատէսիյլէ թա'լիմ օլունմագ իս-
թէյէն պա թէճրիպէ էօյրէնմէլի տիր։ Գաթ' օլուն-
մամըշ էլմասըն փէք ազ չաչա'ասը վար։

Սանիյէն. Շիմտի կէլէլիմ Սահիպ ի Մէզմուրըն
գըզղըն սէօզլէրինէ, «Հայրէթիմտէ», «'Աճէլէ իլէ։»
Մէզամիրտէ Դաւիթին 'աճէլէ իլէ սէօյլէտիյի ա-
խէր միսալլար պուլունուր։ Քեա՛չքի տիլինի զապթ
էտէ իտի։ Ա՛հ, քեաչքի պա'զը միւթէհավվիր թա'-
պիրլէր սէօյլէնմէսէլէր իտի։ Ֆիքրին միւթէհար-
րիգ օլտըղը պիր զէմանտէ սէօյլէմէզտէն էվվէլ օն
իքի տէֆ'ա հիսապ էթմէք հէվլա տըր։ Դաւիթ
«Սէնին նազարընըն էօնիւնտէն միւնգաթի' օլտում»
տէտի։ Չօգլար պու քէլամլարը թէքրար պէ թէքրար
այլարճա վէ եըլլարճա թէքէրրիւր էթմէքտէ տիրլէր։

Հալ պու քի պու գըզղըն քէլամլար ղայր ի
քեաֆի էսասլար իւզէրինէ թէ"սիս էտիլմիչ տիր։
Պիր ատէմ եէ"ս ու ֆիթուր էսնասընտա նի՞չիւն
Ալլահ քէնտինտէն եիւզ չէվիրմիչ տիր տէյիւ տիւ-
չիւնիւր։ Էվվէլա տիւչիւնիւր քի, մատամ քի պի
հիսապ միւչքիլաթ վէ տէրտ ու էլէմլէրլէ իհաթա
օլունմըշ, իմտի Ալլահ քէնտինէ զազապլանմըշ
տըր։ Պու պիւրհան հա"իզ ի էհէմմիյէթ օլամազ,
զիրա Բապպ զիքր օլունան մա'նատա Յիսուսը վէ
չէհիտլէրի տէ թէրք էյլէտի։ Բապպըն սէվկիւլիւ
էվլատլարընտան չօգլարը գապա կէչիտլէրտէն ճէ-
լալա վասըլ օլմուշ տըրլար։

Պա'զըլար տախի Ալլահըն քէնտիլէրինի թէրք
էյլէմիչ օլտըղընը հիսս էյլէմէքտէ օլտըգլարընը
սէօյլէրլէր։ Ֆագաթ հիսսիյաթլարլա իսթիտլալ
էթմէք սահիհ նէթիճէյէ գըլաղուզլամազ։

'Ազիզ Քիթապտա ինսանը մէյ"ուս վէ մէֆթուր
օլմագլըղտ գլաղուզլայան հիչ պիր քէլամ եօգ տըր։
Տր. Ուաթս «Հիչ պիր քիմսէնին եէ"ս իչինտէ
ֆէվթ օլմագլըղա սահիհ պէհանէսի եօգ տըր» տէ-
միչ տիր։ Նէ՛. սէն քէնտի կիւնահլարընը թահգիր
էտիյօրսըն, վէ Յիսուս տա սէնի թահգի՞ր մի էտի-
յօր. իմքեանսըզ չէյ։ Նէ՞ արզու իլէ էպէտի
հայաթը թագիպ էտիյօրսըն վէ հէլաքա թէրք է-
տիլմի՞չ միսին։ Իմքեանսը՛զ։ Նէ՛, անըն լութֆը-
նըն կիւմիւշ 'ասասընա տօգունմագ իւմիտ էտէ-
րէք քէնտինի անըն լութֆընա աթըյօրսըն, վէ ա-
նըն հուզուրընտան թա՞րտ մը էտիլիյօրսըն։ Իմ-
քեանսը՛զ։

Սալիսէն. Հուզուրըմըզա բէճա էտէն ֆիղան մատ-
տէսի իզհար օլունույօր։ Դաւիթ Ալլահըն նազարընտան
միւնգաթ'ի օլտըղընտան տօլայը գօրգտըղընտա,
աղլայըպ ֆիղան էտէճէք գատար հաքիմ պու-
լունտու։ Ֆիղան իզթիրապըն լիսանը օլուպ,
միւզթարիպ քիմսէյէ մուճիպ ի չիֆա տըր։ Գը-
զարմըշ կէօզլէր էքսէրիա գըրըլմըշ գալպլէրէ չի-
ֆա վէրիրլէր։ Բուհըն քէնտինի պօչալթմասը իչիւն
տու'ա էն էմին վէ միւպարէք պիր վասըթա տըր։
Տու'ա էթմէք աղլամագ գատար սատէ պիր չէյ
տիր։ Է՛յ տօսթլար, զուլմէթ, տէհչէթ, էլէմ ու
իզթիրապ, խավֆ ու էնտիչէ, զարուրէթ վէ սէ-
ֆալէթ իչինտէ՞ միսինիզ. ֆէրեատ ու ֆիղան էտի-
նիզ, եինէ ֆէրեատ էտինիզ։ Փէտէրինիզ սիզի ի-
չիտիպ, սիզի խէլաս էտէճէք տիր։ Պիր ֆիղանըն
պէլաղաթընա տայանըլամազ, օ՝ գալպլէրտէ մէր-
համէթ վէ չէֆգաթ ույանտըրըր։ Գալպ ի ինսանի-
տէ պիր չօճուղըն աղլամասընա մուգապէլէ էտէն
պիր թէլ վար տըր. պէօյլէճէ իլահի թապի'աթտա
տու'ատան միւթէ"էսսիր օլան պիր չէյ վար տըր։
Դաւիթ իպթիտա «Սէնին նազարընըն էօնիւնտէն
միւնգաթի' օլտում» տէյօր. լաքին եինէ տէ անա
ֆէրեատ էտիյօր։ Է՛յ ճան, եէ"ս ու ֆիւթուր ի-
չինտէ էօլմէքտէ օլսան տա եինէ գալպինի Ալլահըն
հուզուրընա տէօքմէքլիյէ գարար վէր։

Բապիէն. Մէսէրրէթ էնճամ նէթիճէ։ Դաւիթ Ալլա-
հա ֆէրեատ էյլէտի, վէ Օ անըն «նիյազընըն սէ-
տասընը իսթիմա' էյլէտի։» Սանա ֆէրեատ էյլէ-
մէյի էօյրէթմիչ օլան Բապպ պիլա չիւպհէ տու'անա
ճէվապ վէրէճէք տիր։ Դաւիթ Ալլահ քէնտիսինի
իսթիճապ էյլէմիչ օլտըղընը սէօյլէտիյի հալտէ,
սէն ճէսարէթլէնմէլի տէյի՞լ միսին, զիրա պիրինի
իչիտէն տիկէրինի տախի իչիտէճէք տիր։ Զուլ-
մէթտէ իսէն, սէնին իչիւն անճագ նուր սալահ
Շէմսինտէ տիր։ Զայ' օլմուշ իսէն, սէնին իչիւն
անճագ մու'ավէնէթ Բապպ Յիսուս Քրիստոստա
տըր։ Խէլասքեարը նուրընըն էն փարլագ օլտըղը
վէ խէլասընըն էն պէրրագ օլտըղը մահալտէ կէօր-
մէք իսթէր իսէն, Անըն խաչը հագգընտա տիւ-
չիւն։ Պագ չօլ եարալը էլլէրէ վէ այագլարա վէ
գան ագան պէօյրիւնէ, օլ եարալար եէ"ս ու ֆի-

թուր մահպէսլէրինին իւմիտ փէնճէրէլէրի տիրլէր։ Իմտի է՛յ մէյ՞ուս վէ միւքէտտէր օլանլար, Անա կէլինիզ։ Բապպ սանա քէնտինէ կէլմէքլիյինէ վէ սէլամէթ պուլմագլըղընա եարտըմ էյլէսին։ Ամին։

Մէ-Բէրճէմ

Պարտրմա ԱՐԱՄ Մ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՊԱ'ԶԸ ՆՈՒԹԳԼԱՐՏԱՆ ԻԳԹԻՊԱՍԱԹ

Պու եագընլարտա ֆարգլը միւնասէպէթլէրտէ 'Այնթապտա իրատ էտիլմիչ օլան վա'զ վէ նութգլարտան իգթիպաս էտիլմիչ տիր։

ՀՄԱՅԵԱԿ Ս. ԽԱՐԱՃՃԸԵԱՆ

Վեր. Յ. Գ. Պիւլպիւլեանընն գօլէճին սէնէվի վա'զընը իրատ էթտիյինտէ աթիտէքի ֆիքրլէրի պէյան էյլէմիչ տիր.

«'Ալէմ՝ մատտէտէ օլան եղելի դա'իտէլէրլէ իտարէ օլունմազ. Ալլահ նէ 'ալէմին խարիճինտէ տիր, նէ տէ օ Ալլահսըզ օլարագ իտարէ օլունուր. իլլա Օ քէնտի տիւնեասընտա օլուպ, անը քէնտիսի իտարէ էտէր։

«Եա նի՞չիւն կիւնահ վէ ֆէլաքէթ վար. նի՞չիւն ֆասըգ հիւքմ էտէր։ Ինսանընն քէմալէ վասըլ օլմասը իչիւն կիւնահլա միւճահէտէսի վէ ֆէլաքէթլէրլէ ուղրաչմասը զարուրի տիր։ Ինսանընն ազատ իրատէթի վէ պիր տէ ֆէսատընն 'ալէմտէն ալընմագտա օլմասը ֆասըգընն հիւքմիւնիւ մուվագգաթ օլարագ զարուրի գըլմըչ տըր։

«Էօյլէ իսէ նի՞չիւն գապահաթտան տօլայը ինսանը մէս՞ուլ թութար։ Ալլահ ինսանը ճէհալէթտէն օլան կիւնահլար իչիւն տէյիլ, իլլա նուրտա իքէն օլան կիւնահ վէ խաթալարտան տօլայը մէս՞ուլ թութար։ Չօգ կիւնահլար, նիչէ սէֆալէթլէր պիլէրէք իճրա օլունան 'իսեանընն նէթիճէսի տիր. վէ հիւքմ պունտա տըր։ Նի՞չիւն տէրհալ հիւքմ էթմէզ։ Էթսէ քի՞մ դուրթուլաճագ իտի. կիւնահքեարտա օլան իլահի խասսիյէթլէր նա՞սըլ մէյտանա կէլէճէք, վէ օ 'ալի պիր մախլուգ օլաճագ իտի։ Ալլահ նիհայէթ ճէզա վէրիր. պու չէյ 'էօմրտէ թամմ հագիգաթ տըր։ Կիւնահքեարընն չէրիր 'ատտ օլունմասը, պէյնէննաս չէրիր տէյիւ մահքիւմիյէթի, տէրունի սէլամէթինին պօղուլմասը վէ չէրրին նէթիճէսի օլարագ մու'ազզապ օլմասը, հէփ պունլար կէլէճէք ճէզայա մուգատտէմէ տիրլէր։ Ալլահ հաքիմ օլմասա իտի, տիւնեա քեամիլէն չէրրին եէտինտէ օլուպ, չէրրտէն մազլուպ էտիլէճէք իտի։ Էօյլէ իսէ, (ա) Ալլահը 'աճէլէ իլէ հիւքմ էթմէ. (բ) 'Էօմրիւն իչլէրի հագգընտա մէ՞յուս օլմա. (գ) Միւտիր ի Մութլագա տիրի իման իլէ եաչա։»

Վէ մէ՞ղունլարա խիթապէն պույուրտու քի.

(ա) Գափթանը օլան պիր կէմիտէ սինիզ. 'էօմրիւն ճիւմլէ ահվալընտա ճէսուր օլուն։ (բ) 'Էօմրտէ մուվաֆֆագ օլմագ իսթէր իսէնիզ, թէրթիպլէրինիզի Ալլահ իլէ եափըն։ (գ) Վաթանա վէ միլլէթէ խըտմէթ էթմէք իսթէր իսէնիզ, Ալլահ իլէ իչտաչ օլուն։»

Գրիգոր էֆ. Էքմէքճեանընն «Հիճրէթ էտէլի՞մ մի» մատտէսի իւզէրինէ Մ. Թ. Գօլէճին ըէգապէթ էզպէրլէրինին իրատ էտիլտիյի կիւնտէ օգուտըղը նութգտան միւգթէպէս տիր։

«Շու սօն հաֆթալարտա մէմլէքէթին պա'զը թարաֆլարընտա վուգու' պուլան իղթիչաչաթ պիզ Էրմէնիլէրի փէք պուհրանլը պիր նօգթայա կէթիրմիչ օլուպ, պու հալտէն դուրթուլմագ իւզրէ չօգլար հիճրէթտէն մա'տա եօլ կէօրմէյիպ, անը թավսիյէ էյլէմէքտէ տիրլէր։ Հիճրէթի զարուրի գըլան սէպէպլէրտէն պա'զըլար պէրվէճհ ի աթի պէյան օլունուր.

1. «Մէմլէքէթին արազիսինին զէր' օլունմամըչ օլմասը էհալինին ֆագր ը հալը, մէմլէքէթիմիզին մալիյէճէ տիւչկիւն հալը մա'լիւմ տիր. լաքին սէպէպի արազիսինին զայր ը միւնպիթ օլմասը տէյիլ, իլլա իտարէ ի միւսթէպիտտէ տիր։ Ճիւզ՞ի ճէհտ, պիրազ զայրէթ իլէ պու ֆագր ը հալտէն խէլաս օլապիլիրիզ. հիճրէթտէն իսէ մէմլէքէթտէ գալմագ, անը զէր' իլէ թահսիլ ի սէրվէթէ պէզլ ի մէսա՞ի էյլէմէք էվլա տըր։

2. Էհալինին ֆէվգէլ'ատէ թէքէսսիւրիւ վէ եէր տարլըղը հիճրէթի իճապ էտէպիլիր, լաքին Թիւրքիատա հալ ը հազըրտա ֆէվգէլ'ատէ թէքէսսիւր եօգ տըր։ Թէքէսսիւր ի նուֆուս եօգ իսէ պու ճիհէթտէն հիճրէթէ միւնասէպէթ եօգ տըր։ Խալի, մահսուլտար, զայէթ վասի' օվալարըմըզ վար. անլէրի թէրքլէ նասիպ վէ սա'ատէթիմիզի պաչգա եէրլէրտէ արամագ, պիզ Էրմէնիլէր իչիւն հիչ պիր վէճհլէ թէճվիզ էտիլէմէզ։

3. Մէմլէքէթտէ ճարի օլան իտարէնին նէվի։ Իտարէ իսթիպտատ, մալամալ ը զուլմ ու թէ'ատտի օլան նէվ'տէն իսէ, հիճրէթ զարուրի պիր չէյ օլուր։ Կէչմիչտէ պէօյլէ իտի, հաթթա չու սօն հաֆթալարընն վագը'ալարը տա պու թէհլիքէյի զիյատէ թէ՞քիտ էյլէմիչ տիր։ Լաքին մէմլէքէթ եէնի պիր տէվրէ կիրմիչ տիր. հէնուզ քէսպ ի գուվվէթ ու հայաթ էյլէմէյէ պաչլամըչ տըր։ Իմտի անընն իմարը էմրինտէ 'ազիմ հիսսէմիզ օլապիլիր իքէն, դօրդարագ վաթանը թէրքլէ ֆիրար էյլէմէք 'ագլ ը սէլիմ իչի տէյիլ տիր։ Պու կիւն տիյար ը էճնէպիյէտէ պուլունան պիր չօգ Էրմէնիլէրին միւպթէլա օլտուգլարը էօյլէ հալլէր վար քի, անլէրէ բուպա-

րէն զահթ ու գրթալլար փէք էհէմմիյէթսիզ գալըրլար։ Գահթ ու գրթալ մուվագգաթ տըր. տէֆ' ու իզալէ էտիլէպիլիր. լաքին հիճրէթ պիր 'իլլէթ ի սարիյէ տիր քի, պիր գավմըն գուվվէթլի օլան 'ունսուրընը մահվ ու զա"իլ էտէր տէ, անըն թէքէսսիւր, թէրագզը ու թէգաստիւմինէ մա"նի օլուր, չու անտէ հիճրէթ պիզիմ իչիւն կիրտապը մա'տումիյէթէ տօղրու խաթվէէնտազ օլմագտան պաչգա պիր չէյ տէյիլ տիր, սա'ատէթ վէ նասիպիմիզ պու մէմլէքէթտէ տիր. ճէֆա կէօրտիւք, էզիյէթ չէքտիք, սէֆա վէ սա'ատէթտէն ֆիրար էթմէյէլիմ։»

Լութֆի էֆ. Լեւոնեանըն «Մէրքէզի Թիւրքիա Գօլէճի վէ վաթանըմըզ» մատտէսի հագզընտա գըրա"աթ էյլէմիչ օլտըզը մէգալէնին խիւլասասընը պէրվէճհ ի գիյր թադտիմ էտէրիզ.

«Մ. Թ. Գօլէճինին պիր վաթանտա պիր վաթան մէքթէպի տէյիւ թանըլմաղա պաչլատըզը չու զէմանտա անըն մէսլէքի, էմէլի վէ զայէսի, վաթանա օլան 'ալագասընճա միւթալա'ա օլունմալը տըր։ Պու վագթտա պու մատտէյի մէվզու'ը պահս իթթիխազ էյլէմիչ օլուպ, գօլէճ թա'լիմինտէ օլան էսասի էմէլ վէ զայէյի մէմլէքէթիմիզին ահվալ վէ իհթիյաճաթ ը զարուրիյէսի իլէ թաթպիգ էյլէմէք վէ գօլէճ թա'լիմինտէ օլան մէպտէլէրին պու կիւն վաթանըմըզ իչիւն ֆա"իտէլի վէ հէմ տէ էլզէմ իտիյինի իրա"է էյլէմէք իսթէրիզ։

1. Պու գօլէճ Թիւրքիա գօլէճի օլուպ, պու մէմլէքէթին միւսթագպէլի հագզընտա իւմիտ վէ իման իւզէրինէ թէ"սիս օլունմըշ տըր։ Պու գօլէճ իլէ 'ալագատա պուլունան ճիւմլէ ֆէրտլէրին գանըշը պու տըր քի, պու մէմլէքէթ էհալիսինտէ թէրագզը իչիւն 'ազիմ գապիլիյէթ վար։ Տէվր ի իսթիպտատըն էն եէսէնկիզ զէմանլարընտա պիլէ անլէրին իման վէ իւմիտլէրի պու օլմուշ տըր քի, պու տիյար՝ պու սիւթ վէ պալ ագան տիյար իլէլէպէտ ճէհալէթին փէնչէ ի զուլմընտա գալմայաճագ. պիր կիւն կէլէճէք պու տիյար տա էնվար ը մէտէնիյէթլէ միւսթէնիր օլաճագ, միլլէթ ի 'Օսմանիյէ տէ միւթէնէպպիհ օլաճագ, քէնտի քէնտինէ կէլէճէք։ Իսթիպտատ թէնգիլ էտիլտի. մէչրութիյէթ պաչլատը. մէմլէքէթ եէնի պիր թարիգէ գատէմզէն օլտու։ Իչթէ պու հիւսն ի իպթիտա պիր հիւսն ի ինթիհայա տա պէրա"էթ ի իսթիհլալ 'ատտ օլունմագ կէրէք տիր։

2. Գօլէճ գապուլ էտէր քի պու միլք վէ վաթան ը մու'ազզէզիմիզ իչիւն եէկեանէ չարէ ի խէլաս՝ անըն հագիգաթը կէօրմէսինտէ, հագիգաթը գապուլ էյլէմէսինտէ վէ հագիգաթա թապի' օլմասընտա տըր։ Գօլէճ գանար քի, պիր միլլէթին պագասը հէր չէյտէն էվվէլ անըն հագիգաթա սատագաթընա մէնութ տըր։ Միւթէտէննի վէ միւթէրագզը օլան միլլէթլէր արասընտաքի էսասի ֆարգ պուրատա արանըլմալը տըր։ Գատիմտէ մէվճուտ օլուպ տա պու կիւն անճագ իսմլէրի գալմըշ օլան տէվլէթլէրին թէտէննի էտիպ, նիհայէթ ինգըրազ պուլմուշ օլմալարընըն տա էսասի սէպէպի պուրատա տըր։ Պիզ 'Օսմանլըլար պու գա"իտէյէ իսթիսնա օլամայըզ. ֆիքրլէրիմիզ հագիգաթա աչըգ վէ գալպլէրիմիզ անա սատըգ օլմատըգճա պիզիմ տէ նասիպիմիզ իզմիհլալ տըր։

3. Պու նօգթա ի նազարտան գօլէճ գանար քի պու տիյար հէր չէյտէն զիյատէ ատէմէ, կէնիչ մա'լիւմաթ, տէրին պասար վէ ա'լա սիրէթ սահիպի րէհպէրլէրէ, էր օղլու էրլէրէ միւհթաճ տըր։ Իչթէ գօլէճին նիշանկեահը պու տըր. պէօյլէսի ատէմլէր եէթիշտիրմէք տիր։ Պու կիւն մէմլէքէթիմիզտէ էն ազ, էն նատիր օլան չէյ ատէմ տիր։ Ատէմ օլուրսա հէր չէյ օլուր։ Էհալիմիզին ֆիքրինի թէնվիր, իսթիպտատը միւզմէհիլ, վէ մէչրութիյէթի իգամէ, էհալիմիզէ տօղրու թարիգլէրէ իրչատ իչիւն ատէմէ միւհթաճ ըզ։ Միւտազգիգ ֆիքրէ մալիք, հագիգաթը թա'միգ էթմէյէ միւգթէտիր, հագիգաթա սատագաթլարը մութլագ սուրէթտէ սապիթ օլան ատէմլէրէ միւհթաճ ըզ. իչթէ գօլէճ պու իհթիյաճը իքմալ էյլէմէք իւզրէ էն եիւքսէք մանատա ատէմ, ճինս ի պէչէրէ, պու միլք ու վաթանա խատիմ ատէմլէր եէթիշտիրմէքլիյի քէնտինէ էմէլ վէ զայէ տէյիւ ինթիխապ էյլէմիչ տիր։»

ԵՕԼՃՈՒԼԱՐԱ

Շու սօն կիւնլէրտէ նիչէլէր Մ. Ամէրիգայա հիճրէթ էթմէք սէվտասընտա օլուպ, Իզմիրին աչըգ իսքէլէ օլմասը հասէպի իլէ, չօգ քիմսէլէր մէքթուպլարլա պիզէ սայքի 'այնի սիւ'ալլարը իրատ էթմէքտէ տիրլէր։ Պա'զը տօսթլարտա եօլա չըգմըշ եա չըգարագ պուրատան կէչէճէք օլանլարա պա'զը մու'ավէնէթիմիզի թալէպ էտիյօրլար. պա'զըլարը իսէ եօլ իչիւն լազըմ օլան հազըրլըզը օլմատըզընտան պիր չօգ միւչքիլաթա տիւչար, վէ պուրատա չօգ կիւնլէր պէքլէմէյէ մէճպուր օլույօրլար։

Տիյար ը էճնէպիյէ հիճրէթ էթմէքլիյի փէք ա'զըլլըլըգ սայմայըզ, խուսուսա հազըրլըգսըզ քէնտիլէրինի պախթա հէվալէ էտէնլէրէ հիչ բազի տէյիլիզ, ֆագաթ հասպ էլ իճապ եօլճըլըգ էտէճէք

օլանլարա աթիտէքի խուսուսլարա տիգգաթ էթ-մէլէրինի թավսիյէ էտէրիզ.

1. Տահա իչ կիւճլէրինի թէրք էթմէզտէն, վէ խանէլէրինտէն այրըլմազտան սըհհէթ ի պէտէնիյէ-լէրինի, խուսուսա կէօզլէրինի էյի պիր թապիպէ մու'այէնէ էթտիրմէլի տիրլէր։ Թէտավիյէ իգթիզա-լարը օլանլար եօլա չըգտըգտան սօնրա տէյիլ, եօ-լա չըգմազտան էվվէլ, քէնտիլէրինի թէտավի էթ-տիրսինլէր։ Նասը՛լ օլսա Մ. Ամէրիգայա կիտէրիզ տիւշիւնմէսինլէր։

2. Եօլ մէսարիֆինի քեամիլէն էլտէ էթմէզտէն եօլա չըգըպ տա, չուրտա, պուրտա, տիյար ը ղուր-պէթտէ Ամէրիգատան կէլէճէք փարայը պէքլէմէք քեար ը 'ագիլ տէյիլ տիր։ Չօգլար օլ գատար մէ-սարիֆ էտէրլէր քի Ամէրիգատան կէլէն փարա քիֆայէթ էթմէզ օլուր, իքինճի պիր պէքլէյիչէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլույօր։

3. Ամէրիգատան պիլէթ կէօնտէրմէք տախի քեար ը 'ագիլ տէյիլ տիր։ Գումփանեանըն մէրքէ-զինտէն թիքէթ քէնտիլէրին էլինէ եէթիչէնէտէք պա'զէն չօգ վագթ պէքլէմէքլիք լազըմ կէլիյօր։ Փարա կէօնտէրմէք թիքէթ կէօնտէրմէքտէն էվլա տըր։

4. Թիւրքիանըն հէր հանկը պիր իսքէլէսինտէ չիմտի, չու հուրրիյէթ զէմանընտա, էմին քիմսէ-լէր էլի իլէ նավլուն պիլէթի տահա ուճուզ ալընա պիլիր։ Իզմիրտէ պա'զը գումփանեալար բուհանի մէ"մուրլարա վէ օլ նէվ' իչտէ օլանլարա պիրազ իսգօնթօ էտիյօրլար։ Էլլէրինտէ գունփանեայը թէ"-մին էտէճէք ի'թիմատա չայան չէհատէթնամէլէրի պուլունմալը տըր։ Ամէրիգայա եէթիչէնին էլինտէ 25 տօլար օլմալը տըր։

5. Պուրատան ագտարմա օլմայարագ տօղրու Ամէրիգայա կիտէն վափօրլար տախի վար տըր։ Իզմիրտէն Նիւ Եօրգատէք 3իւնճիւ մէվգը' իչիւն $5\frac{1}{2}$ լիրայատէք նավլուն ալընապիլիյօր։ Սուհուլէթ-լէ փասփօրթ տախի վէրիլիյօր։

6. Պիզէ սօրուլան հէր սիւ"ալա ճէվապ վէրմէյէ վագթըմըզ միւսա'ատէ էտէմէզ իսէ տէ, էլիմիզտէն կէլէնի եափմաղա բազի օլտըղըմըզ հալտէ, տօսթ-լարըմըզ քէնտիլէրին մէքթուպընա ճէվապ ալմագ իչիւն պիր ղուրուչլըգ պիր մէքթուպ փուլը գօ-սալար միւնասիպ օլուր, զիրա սէնէ զարֆընտա պու նէվ' չօգ մէքթուպլար կէլիյօր։

Իզմիր, Օգոստ. 5, 1909 Կ. Պ. ԱՏԱՆԱԼԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԻԱ ԱՀՎԱԼԸ

ԿԷՕՔՍԻԻՆ

Անտէրուն նահիյէսինին գարիյէլէրինտէն ճիւմ-լէսիտէ խրիսթիյան օլմագ իւզրէ, 250 խա-նէտէն միւրէքքէպ օլան Կապան գարիյէսի 1895 սէնէսի իղթիչաչաթընտա քեամիլէն միւհթէրիգ վէ թախրիպ էտիլէրէք, 500 գատար տա նուֆուս թէլէֆաթը վար իտի։ Ֆագաթ չու կէչէն 14 սէնէ զարֆընտա պի ամ՛ը Խիւտա վէ մահալ ու մէվգը'-լէրինին միւնասէպաթը, ապ ու հավասընըն սաղ-լամլըզը վէ էհալիսինին իչկիւզար օլմալարըյլէ սա-պըգընտան զիյատէ սէրվէթէ մալիք օլտուլար իտի։

Վէ հաքէզա Կապանա $1\frac{1}{2}$ սա'աթ գատար ու-զագ օլան Պունագ նամ խրիսթիյան գարիյէսի 80-90 խանէ օլուպ, պունլար տախի 1895 սէնէսի իղթիչաչընտա Կապանըն իչտիյի 'այնի քեասէտէն նուչ էյլէմիչլէր իտի, վէ մահալ ու մէվգըլէրինին իգթիզասընճա չու 14 սէնէ զարֆընտա հալ ը սա-պըգլարընա վասըլ օլուպ, 'իւմն ու ասայիչլէ իմ-բար ը 'էօմր էյլէմէքտէ իտիլէր։ Էօթէտէն պէրու պու գարիյէնին կէնճլէրի Ատանա չիֆթլիքլէրինէ կիտիպ, իչլէյէրէք փարա գազանըրլար։ Վէ չու սօն իղթիչաչաթտա 40 կէնճլէրի Ատանա չիֆթլիք-լէրինտէ օլուպ, 35 գատարընըն գաթլ ու թէլէֆ օլտըգլարընըն խապէրի ալընմըչ տըր։ Հաքէզա 12 գատար նուֆուսըմըզ տախի Շիվիլկի գարիյէ էհալիսինտէն Ատանատա թէլէֆ օլտըղընա թէ-"էսսիւֆ էտէրիզ։

Ատանանըն չիֆթլիքլէրինտէ իսթիխտամ էտի-լէն 200 գատար իչճիլէրիմիզին իւճրէթի վէ Ատա-նա իլէ օլան եաղ վէ հայվանաթ ը էհլիյէ ախզ ու ի'թասը սայէսինտէ սէնէվի Կապանա 800-1,000 լիրա գատար փարա կէլմէքտէ իտի. լաքին չիմտի պու գատար լիրա գարիյէմիզին քիսէսինտէն տիւչ-տիւ։ Պէրէքէթ վէրսին քի կէնճլէրիմիզին չօգլա-րընըն Ատանայա կիտէճէքլէրինէ 8 կիւն գալարագ օրատա իղթիչաչ զուհուր էյլէտի, վէ Ատանատա իղթիչաչըն զուհուրընտա չիֆթլիքլէրտէ 64 նէֆէր ատէմլէրիմիզ օլուպ, մաէթթէ"էսսիւֆ անլէրտէն 43իւնիւն գաթլ ու թէլէֆ օլտուգլարընըն խապէ-րինի ալտըգ։

Պուրատան Ատանայա կիտէնլէր չէհրէ կիրմէզ-տէն իղթիչաչ պաչլար, վէ քէնտիլէր չէհրէ կիրէ-ճէքլէրինտէն գաթ'ի իւմիտ էտէրէք, 15 գատարը աթլարա բաքիպէն, միւթէպագըսը փիյատէ օլարագ 30 գատար հէմչէհրիլէր պիր գաֆիլէ թէչքիլ է-տիպ վաթանա միւթէվէճճիհէն եօլա բէվան օլուր-լար։ Պիր եօլ իլէ սաղ գալըպ վաթանա եէթիչէն 3 կէնճլէրին նագլ էթտիքլէրինէ կէօրէ, պու գաֆիլէ

Սիսէ եագըն վէ Ատանա միւտիրլիյի, եա'նի Հաճընըն Միութիւն եօլճուլարընըն իթլաֆ էտիլտիյի Սայ Կէչիտ նամ մահալէ փէք եագըն Իմամ օղլու քէօփրիւսիւ ճիվարընտա վէ միւտիրիյէթտէն վազըհ սուրէթտէ կէօրիւլէճէք վէ սէտալարը իշիտիլէճէք պիր մէվգը'տէ եօլու թութուպ պաղլամըշ օլան Տանաճը, Գարա գայալը գարիյէլէրի էհալիսի իլէ Այտընլը աչիրէթի սիւվարի պէօլիւյինէ թէսատիւֆ էտիպ 'արզը թէսլիմ իլէ ֆիղան ու ֆէրեատ էտիպ, տէխալէթ էտէրլէր իսէ տէ, մէրհամէթ էթմէյէրէք, անլէրի վահչիանէ գաթլ ու թէլէֆ էտիպ, աթ, ագչէ, էլպիսէ վէ սա"իրէլէրինի ալըպ սավուչուրլար։

Պունտուգլուլարտան 30 քիչի տախի Սիս գուրպինտէ Տէյիրմէն պօղազը նամ մահալտէ Գույրուգլու Պաթտալ աղա նամ զալիմին թահթը գօմանտասընտա գաթլ ու թէլէֆ էտիլմիչլէր տիր։

Վէ պու գազաճա վուգու'ա կէլէն գըթալտան մագթուլլարըն 'ատէտինին բափօրթը աթիտէ պէյան օլունուր.

Կէօքսիւն ճիվարը գարիյէլէրինտէ 112, նահիյէմիզ Աճէմլիտէ 12, Անաճըգտա 11, Տըրթատլը վէ Սարը Տավուտլը 1, Շիվիլկի 17, Պունտագ 30, Կէպէն 41, Սարը Տավուտլըտան մա'տա Տավուտլու 7, փարէքէնտէ 2, ճէմ'ան 233 քիչի օլուպ, պունլարըն 26սը պուրտա, միւթէպագըսը իսէ Կէօքսիւն ճիվարը իլէ Անտէրուն նահիյէսի գարիյէլէրինտէն օլարագ, Ատանա վէ Սիս ճիվարլարընտա մագթուլ տիւշմիւշլէր տիր։

Նահիյէմիզ գարիյէլէրինտէն զասպ ու թալան էտիլմիչ էմվալ ու էշեա, զէխայիր վէ մէֆրուշաթը պէյթիյէնին նըսֆը գատարը ճանիպի հիւքիւմէթտէն թա'եին պույուրըլան մէ"մուրը մախսուսլար հիմմէթ ու զայրէթլէրիյլէ զասիպլէր եէտինտէն իսթիրտատ էտիլիպ սահիպլէրինէ ի'ատէ վէ թէսլիմ էտիլմիչ, միւթէպագըսը հալա թահսիլ, օլունմայարագ զասիպլէր եէտ ու զապթընտա գալմըշ օլան էմվալ ու էշեա, մէֆրուշաթը պէյթիյէ, զէխայիր վէ միւհթէրիգ խանէլէրին գօմիսիօնը մախսուսլէ տէյէր ու գըյմէթճէ պէտէլլէրի թա'եին վէ թագտիր էտիլմիչ տիր։

Տախիլի նահիյէմիզ գարիյէլէրի Գարս վէ Նիւրփէտ թարաֆլարընտան եայլա միւնասէպէթիյլէ պուրայա կէլմիչ օլան պիչարէ մուհաճիր օլարագ պին նուֆուստան զիյատէ ատէմլէրէ Փաթրիգխանէ վէ Միսիօնէրլէր թարաֆընտան ի'անէ վէրիլմէքտէ օլտըղը կիպի, ճանիպի հիւքիւմէթտէն տախի 869 նուֆուսա պէհէր նուֆուս իչիւն եէվմիյէ սաղ ագչէ 60 փարա օլարագ պու կիւնէ գատար 10 եէվմիյէլիք ի'անէ վէրիլմիչ տիր։

Պէչ կիւն ագտէմ Վեր. Մր. Մէգալըմ գարիյէլէրիմիզի զիյարէթ էտիպ, Միս Ալէյքլի վէ իսմինի պիլմէտիյիմիզ տիկէր պիր Ամէրիգալը գըզ խանըմ տախի պէրապէրլէրինճէ օլարագ, ի'անէլէրիյլէ մուհաճիրլէրիմիզի մէմնուն, վէ հուզուրլարը իլէ թէսէլլի էյլէտիլէր։ Վէ պու կիւն տախի միւտիրիմիզ Ահմէտ Թէվֆիգ պէյ մայէթինտէ Մար'աչ առաջնորդլըզընտան միւսթախտէմ Չօրպաճըեան Աստուր աղա ի'անէ մէ"մուրը օլարագ գարիյէլէրիմիզի զիյարէթ, վէ իճապ էյլէյէն թահգիգաթը իճրա, վէ ճանիպի հիւքիւմէթտէն իհսան պույրուլմըշ պէչ եէվմիյէլիք ի'անէյի թէվզի' իչիւն պուրատան մուֆարագաթ էյլէտիլէր։

Մար'աչ միսիօնէրէլէրինտէն Միս Հէյնսլինին մուհաճիրլէրիմիզ իչիւն ի'անէթէն օլարագ իրսալ պույուրմուշ օլտըղը 30 գատար պագըրտան մա'մուլ սու թասլարընը տախի մաէլմէմնունիյէ զիքր իլէ չիւքրանիյէթիմիզի մուհաճիրլէրիմիզ թարաֆընտան 'արզ էտէրիզ։

Տէրունի նահիյէմիզտէ 26 մագթուլ վէ 5տէ մէճրուհլարըմըզ օլտըղը կիպի, 85 գատար տա գաթիլ վէ մազնունլարըմըզ վար իքէն, պու կիւն 7 քիչի մահպուս վար տըր, միւթէպագըսը իսէ քէնտի խանէսինտէ ումուրը զաթիյէսի իլէ մէչզուլ տըրլար։ Պու թարաֆլարտա ժանտարմա եա 'ասաքիր մու'ավէնէթի օլմագսըզըն եօլճուլըգ էթմէք մուխաթարալը տըր։

Ճիւմլէ միլլէթտաչ վէ վաթանտաչլարըմըզտան մագթուլլար իչիւն չօգ էսէֆ էտէր իսէմտէ, տահա զիյատէ Միութիւն եօլճուլարընտան թէլէֆ օլան իշտաչլարըմ վէ սընֆտաչլարըմտան Փրօֆ. Լեւոնեան, Պատ. Յակոբ Գունտագճեան, Վեր. Կիրակոս Ժամկոչեան, սէվկիւլիւ չօպանըմըզ Վեր. Նազարէթ Հեզինեան վէ սա"իրլէր իչիւն էսէֆ էտէրիմ։ Մէլիլ մահզուն պրագտըգլարը սէվկիւլիւ ֆամիլեա վէ էվլատլարը իլէ էօքսիւզ պրագտըգլարը մինպէր վէ քիլիսէլէրէ իշթիրաքը հիսստէ պուլունուպ, Քրիստոստա թէսէլլի պուլմալարը իչիւն հէր պար տու'աճը իմ։

Կէպէնին 43 մագթուլլարընտան պիրիսի օլան սէվկիւլիւ վա'ըզըմըզ հագգընտա պիր մըգտար եազարագ էսէֆիմի պէյան էթմէքսիզ կէչէմէմ։ Մէրհում Վեր. Յակոբ Սլպարեան 'անասըլ Հաճընլը օլուպ, 1908 սէնէսի Մար'աչ 'իլմի իլահիյաթ միւնթէհիլէրինտէն օլուպ, 10 մահտան պէրու փաք սիրէթի իլէ պիւթիւն էհալիմիզին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էյլէտիյի կիպի, սաֆի վէ 'այնի վագըթտա տէրին վէ մա'նատար վա'զլարը իլէ քիլիսէմիզի ճէլպ ու ճէզպ էյլէմիչ իտի։

Միւմիլէյհ կէնճ, տինճ, փէք խահիչլի, միւթէֆէքքիր վէ միւսթագպէլի փէք իւմիտլի օլան ֆազըլ պիր զաթ իտի։ Թ. ԳԷՈՐԳ ՄՆՉԵՐԵԱՆ

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Ատանատան ալտըղըմըզ Օգոստ. 18 թարիխլի մէքթուպտան միւգթէպէս տիր։

Միւ"էլլիֆ էֆէնտի.

Օգոստ. 7. թարիխլի Աւեդաբերտէ «Ախլագի զիյանըմըզ» սէրլէվհասը թահթընտա չօգ կիւզէլ պիր պէնտինիզ վար իտի։ Մէմնուն իզ։ Կէօրիւնիւյօր քի Ատանա վագը'ասընընն վէխամէթի թէտրիճէն հիսս օլունմագտա տըր։ Պէօյլէ չօգ թարաֆլը պիր խարապիյէթ ասլա վագը' օլմամըշ տըր։ Հէր նէվ' զարար անտէ միւնտէրիճ տիր։ Մատտի վէ մանէվի, ախլագի վէ բուհանի զիյանա տիւչար օլմուշ իզ։ Պու 'ազիմ զարարը քի՞մ թազմին էտէճէք տիր։ Պու պիր դաչ կիւնտէ իճրա էտիլէն զարար ու զիյանը սէնէլէր ի'ատէ էտէմէյէճէք տիր։ Սայթ Փրօթէսթան ճէմ'իյէթինին մատտի զարարը 80,000 լիրա գատար տըր։ Վագը'ա հիւքիւմէթ եաղմա էտիլէն էշեանընն փէք ճիւ"զի պիր գըսմընը պուլմաղա չալըշըյօր։ Վէ լաքին պու եիւզտէ իքի եա իւչ նիսպէթինտէ տիր։

Հիւքիւմէթ իքի այ գատար էհալիյէ եարտըմ էյլէտիքտէն սօնրա ի'անէյի գաթ էյլէտի. ֆագաթ կէօրիւնիւյօր քի պու էհալինին պէօյիւք գըսմը պու գըշ զարֆընտա ի'անէսիզ վէ եարտըմսըզ եաշայամայաճագ տըր։ Պինա"էն 'ալէյհ իքի կիւն էվվէլ աթըպէ ի իւլեաեա, սէտարէթ ի ուզմայա, մէճլիսի մէպ'ուսանա վէ տիկէր սէքիզ փաթրիգխանէլէրէ չու մէալտէ պիր թէլէկրաֆ քիշիտէ օլունտու.

«Մաղտուր վէ մաղլում ճէմ'իյէթիմիզ հայաթ վէ իսթիրահաթ վասըթալարընընն ճիւմլէսինտէն մահրում էտիլմիշ տիր։ Էմվալ վէ էշեամըզ եաղմա, քիլիսէ, մէքթէպ, խանէ վէ տիւքքեանլարըմըզ իհրադ, վէ ճէմ'իյէթիմիզտէն չօգլար գաթլ էտիլտի։ Եէմէք իչիւն էքմէք, իսքեան իչիւն խանէ, իպատէթ իչիւն մապէտ, թա'լիմ իչիւն մէքթէպ, իչլէմէք իչիւն սէրմայէ, վէ էմնիյէթ իչիւն ատալէթ իսթէր իզ։ Մէվսիմ ի չիթա թէգարրիւպ էթտիքճէ իհթիյաճ թէչէտտիւտ վէ զարուրէթ թէքէսսիւր էթմէքտէ տիր։ Թէ'էսիւֆ էտէրիզ քի ճէմ'իյէթիմիզին պիւթիւն սէրվէթի եաղմակիր վէ ամիրլէրինին խանէ, տիւքքեան վէ ճէպլէրինտէ օլտըզը հալտէ միլլէթ ի մու'ազզամա ի 'Օսմանիյէ պու ազըրլըզը խայլը միւտտէթ թաչըմաղա մէճպուր օլույօր վէ օլաճագ։ Խուսուսաթ ը մարուզէ հագգընտաքի մու'ավէնէթ ի լազըմէնին վագըթ ֆէվթ էթմէյէրէք սիւրաթը իճրասընա հիմմէթ պույուրուլմասը միւսթէրհամ տըր. ֆէրման։

Օգոս. 3, 325։»

Պու թէլէկրաֆ եէտի բէ"իս ի բուհանիլէր թարաֆընտան իմզա օլունուպ իրսալ օլունտու։

ԱՏԱՆԱ ՀԷՅ'ԷԹ Ի ԹԷՖԹԻՇԻՅԷՍԻՆԻՆ ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ

6.

Վէ տիւքքեան աչտըրմագ իւզրէ 'Ապտիւլ Գատիր էֆ. իլէ պիրլիքտէ չարչույա կէօնտէրմիշ օլտուգլարը իսթինաֆ մահքէմէսի ա'զասընտան Ուրֆալըեան Տավիտ էֆ.նին գաթլը իւզէրինէ տախի մէն' էտէճէք չիտտէթ ի լազըմէյի կէօսթէրմէմէլէրի վէ 'այնի սա'աթտա պէլէտիյէ տա"իրէսինտէ վէ քէզալիք վալի պէյ վէ գօմանտան փաշանընն կէօզլէրի էօնիւնտէ պէլէտիյէ ա'զասընտան Շատրիկեան Արթին էֆ.յի գաթլ էտէն էշխաս հագգլարընտա տա միւշարիլէյհիւմանընն պիր կէօնա մու'ամէլէ իճրա էթմէմէլէրի վէ էթտիրմէմէլէրի վէ չարչուտա տիւքքեանլար իւզէրինէ «Միւսլիման տիւքքեանը, կեավուր տիւքքեանը» տէյիւ վազ' օլընան իչարէթլէրէ էհէմմիյէթ վէրմէմէլէրի, վէ Ճէպէլ ի Պէրէքէթ միւթէսարրըֆլըզընտան մէվրուտ վէ մահիյէթի մալիւմ եայղարալը թէլէկրաֆլարա պիր էհէմմիյէթ ի մախսուսէ վէրմէլէրի, վէ «Կէօքտէրէլեան 1,500 աթլը իլէ իքի պին աթլը իլէ իւչ պին աթլը իլէ կէլտի կէլիյօր, գարիյէմիզի, դասապամըզը պաստը, թէլէֆաթըմըզ չօգ տըր» զէմինինտէ վէ 'այնի կիւնտէ եէքտիկէրինէ պիրէր իքիչէր կիւնլիւք պու'տը մէսաֆէսի օլան մէհալլը մու'թէատտիտէ վէ մուխթէլիֆէտէն կէլէն վէ վայը մէքեան միւմքին օլամայաճաղը ճիհէթլէ, էհէմմիյէթտէն վէ ասըլսըզլըզը չիւպհէտէն 'արի պուլունան թէլէզրաֆլարա սահիհ նազարըյլէ պագմալարը, վէ պիրազ միւթէյագգըզ պուլընարագ Ատանա մէրքէզի ֆէճայի'նին միւլհագաթտա օլսուն վուգու'ընա մանի թէտապիր ի ճիտտիյէ վէ միւ"էսսիրէ իթթիխազը ճիհէթինէ կիթմէմէլէրի, վէ Ատանատան Թարսուս վէ Մէրսինէ տօզրու թրէնին հարէքէթինի Մէրսին միւթէսարրըֆը պէյ էֆ.նին իչ'արընա բազմէն մին' էթմէյէրէք Թարսուս հատիսէսինին վուգու'ընա մէյտան վէրմէլէրի, վէ էհալինին թէսլիհի լիւզումընա տա"իր Ճէպէլ ի Պէրէքէթ մութէսարրըֆը թարաֆընտան սէպգ էտէն իչ'արաթ ը մէճնունանէնին մա էթ թէվպիխ բէտտի ճիհէթինէ կիթմէմէլէրի, վէ էսլիհէ ի 'ասքէրիյէ տէպպօյլարընա հիւճում էթմէք, վէ մէվճուա սիլահլարը գափըշմագ թէչէպպիւսինտէ պուլընանլարտան պիր իքիսինին իթլաֆ, մուհաճիմլէրին տաղըլմալարընը թէ"մին էտէճէյի տէրքեար, վէ սաթվէթ ի հիւքիւմէթ վէ վազիֆէ ի 'ասքէրիյէ տախի պէօյլէ պիր մու'ամէլէ ի չէտիտէ իճրասընտան իպարէթ օլտըզը հալտէ, տէպպօյտէքի էսլիհա ի 'ասքէրիյէնին եաղմա էտիլմէսինի 'ատէթա իղմազ էյլէմէլէրի,

ՅՈՒՌՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

—.—

Զաթ ը Շահանէ մա'խէթ ի չէհրիյարիլէրինէ մախսուս էրթ-ղրո-ւ հաթընա բաքիպ ելարադ Մուտանեայա միւթէվէճճիհէն Զարչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզէն հարէքէթ պուլյուրմուշլար տըր։ Պուլմինասէպէթլէ ուսուլ ը թէչրիֆաթիյէյ թէվֆիզէն թօվլար էնտախթ էտիլմիշ տիր։ Ռիւքիւպ ի Շահանէյէ մախսուս արապալար իլէ մա'խէթի սէնիյէ էֆբատընա մախսուս ատթար Սալը կիւնիւ Շիրքէթ ի Խայրիյէնին արապա վափօրու իլէ Պրուսայա նագլ էտիլմիշ տիր։ Զաթ ը Շահանէնին Պրուսայա միւսաֆիրէթլէրի միւտաֆէթինճէ Պրուսա փօսթախանէսինճէ փօսթա էվրագընա հափըշտըրըլաճագ փուլլարըն պաթթալ էտիլմէսինէ մախսուս օլմագ իւզրէ, «Պրուսայա սէյահաթ ը Հիւմայուն խաթրէսի» 'իպարէսի վէ թարիխի հավի օլարադ, փօսթա վէ թէլէկրաֆ միւտիրիյէթ ի 'ումումիյէսինճէ պիր տամղա թէրթիպ, վէ մահալինէ իրսալ էտիլմիշ տիր։ Պրուսայա 'ազիմէթ վէ 'ավէթ ի Շահանէ մէրասիմինէ տա'իր փրօկրամըն պիրէր սուրէթի Հարպիյէ, Տախիլիյէ վէ Պահրիյէ նազարէթլէրինէ իրսալ, վէ վիւքէլյա թէպլիղ էտիլմիշ տիր։ Զաթ ը հազրէթ ի Փատիշահի քէմալ ը սըհհէթ ու իճլալ իլէ գասրը Հիւմայունլարընա Զարչէնպիհ կիւնիւ սա'աթ 8տէ եէթիշմիշլեր տիր։—Այվալըգտա պուլունան դուվվէ ի 'ասքէրիյէնին Սէլանիյէ կէօնտէրիլմէլէրինէ տա'իր իճապ էտէնլերէ էմրլեր վերիլմիշ տիր։ — Իզմիր քէօրֆէզինտէքի Եէնի դալ'ա խաթիհքեամը ճիվարընա թօրփիլ գօնուլմուշ օլտըղընտան, սէֆինէ գափտանլարընը օ թարաֆա հանաշամամալարը, հէմ տէ տէմիր ատթամամալարը ի'լան օլունմըշ տըր։ — Հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ պիւտճէ աչըղընը էօրթմէք, վէ Հարպիյէ նազարէթինին Պիւտճէ մէսարիֆինէ գարշըլըգ օլմագ իւզրէ, 10 միլիօն լիրա խաթիդրազա դարար վերմիշ տիր։ Մալիյէ նազարէթի Մըսըր պանդասընտան 5 միլիօն լիրա ալաճագ տըր։ Պու փարա պաչգա պիր սինտիգա իլէ խաթիդրազը 'ադտընտան սօնրա, ղիքր օլունան պանդայա թէմամէն ի'ատէ օլունաճագ տըր։ Նազարէթ խաթիդրազ չարթլարընը պիլտիրէճէք, վէ պու այրն թարիխ ի Ռումի խիթամընա գատար մուխթէլիֆ պանդալարը թէքլիֆաթընա պէքլէնէճէք տիր։ Փազար էրթէսի կիւնիւ չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էթմիշ օլան Խկտիվ հազրէթլէրինին Տէրիսա'ատէթտէ իդամէթ պույուրտըգլարը միւտտէթ զարֆընտա Մըսըր պանդասը իլէ վուդու' պուլաճագ խաթիդրազըն թահսիլաթը դարարլաչտըրըլաճագ տըր։ — Բօմատան չէքիլէն թէլէկրաֆլարտա Արնավուտլուդ ահվալընը տիւզէլտիյի պէյան օլունույօր։ Պունատան էվվէլ վերկի վերմէք իսթէմէյէնլեր էլեէվմ պօրճլարընը վերմէյէ հազըր պուլունույօրլար։ Պիւթիւն գափանմըշ օլան տիւքքեանլար աչըլմըշ տըր։ — Եէմէնտէ էմնիյէթ վէ ինզիպաթընը թէգարրիւրիւ իչիւն իճապ էտէն թէտպիրլէրի հավի մէճլիս ի վիւքէլաճա թանզիմ էտիլէն մազպաթա իրատէ ի սէնիյէյէ իզթիրան էթմիշ տիր։ — Իզմիր պէլէտիյէ տա'իրէսի հէր լօգանթաճընտան այտա 25 չրշ. վերկի թահսիլինէ չըգըշտըղը ճիհէթլէ լօգանթաճըլար թա'թիլի էշղալ էթմիշլեր, վէ չու հալ էհալիճէ ֆէվգէլ'ատէ միւշքիլաթը մուճիպ օլմուշ տըր։ — Պաղտատ վէ Նէճֆ թրամվայ խաթթընը ըէսմ ի քիւչատը Ռամազան իպթիտասընտա իճրա էտիլէճէյի մահալինտէն իչ'ար օլունմըշ տըր։ — Պասրա վալիյինէ Էրզրում վալի ի սապզը թահիր փաշա թա'եին օլունմըշ տըր։ — Տէրիսա'ատէթտէն Նայֆ Ֆբէյ Փբէ-եէյ հազրլտըղընա կէօրէ, Պուլղարլարտա կէօրիւլէն 'ասքէրի հազըրլըգլար Պապ ը 'Ալի մէհաֆիլինճէ պա'զը տիւշիւնճէլեր թէվիտ էտիյօր։— Էվրօպա զաղէթալարընը վերտիյի մա'լիմաթա կէօրէ, Սէլանիք Տէրիսա'ատէթ իլթիսադ խաթթը գումիանեասը կիւնտէ 17 գաթար հարէքէթ էթտիրէպիլէճէյինի Պապ ը 'Ալիյէ ի'լան վէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր։ Պապ ը 'Ալի խաթթընը ըէսանէթինի թէզեիտ իչիւն գումիանեա թարաֆընտան սարֆ օլունան մէպալիղի թազմին էյլէմիշ տիր։ —Պապ ը 'Ալիտէն իճրա էտիլէն թահգիգաթ ը խուսուսիյէյէ նազարէն, Ատանա վէ Անթաքեա վէ Մա'աշտա իտարէ ի 'էօրֆիյէ հազընտա իլղա էտիլէճէք տիր։ Պու պապտէ Պապ ը 'Ալիտէն Հարպիյէ նազարէթինէ թէպլիղաթ իճրա օլունմուշ տըր։ Ատանա վիլայէթի տախիլինտէ ասայիշէն թէմամիյլէ թազրիրինէ մէպնի օրատաքի էֆբատ ը ըէտիֆէնին թէրլխալէրի Պապ ը 'Ալիտէն իսթիզան օլունմուշ տըր։— Միւթթէհիտէ ի Ամերիգա սէֆիրի Մ.Օսդար Սթրաուս պու տէֆ'ա ի'ատէ ի 'աֆիյէթ էյլէմիշ օլտուղընտան, էֆրէնճի Սեպտեմբերին 10նտա չէհրիմիզ եէթիշէճէք տիր։ — Ա'եան վէ մէպ'ուսան մէճլիսլէրի Զըրաղան սերայընա նագլ էտիլտիքլէրինտէն, պունլարտան գալան տա'իրէնին իսթանպոլ վալիյի տա'իրէսի էթթիսադը գարարկիր օլմուշ տըր։ —Պապա Էսքի իլէ Դրրդ քիլիսէ ապասընտա վէ երինէ Պապա Էսքիտէն պէտ իլէ Մալկարա, Թէքֆուրտաղը, վէ Մալկարա, Կէլիպօ-

լուսյա կիտէճէք պիր չըմէնտրգիէր խաթթը ինչասը իմթիյազը թալէպ էտիլմիշ տիր։ Պապա Էսքի, Գրրդ քիլիսէ խաթթը իչիւն քիլոմէթրո թէ՚մինաթը ի՚թասը թալէպ, վէ տիկէր խաթթըն պիլա թէ՚մինաթ ինչա էտիլէճէյի պէյան էտիլմէքտէ տիր։ —Մալաթեատան եազըլտրզընա կէօրէ, չէհրի մէզքիւրտէն տիյար ը էճնէպիյէյէ մուհաճէրլէթ տէվամ էյլէմէքտէ տիր։ Խարփութատան հիճրէթ էտէնլէր տահա չօգ տըր։ Պա՚զըլարը Ամէրիգատան հէնուզ 'ավտէթ էթտիքլերի հալտէ, եինէ մէմալիք ի մէզքիւրէյէ հիճրէթ էտիյօրլար։ Հալէպտէ տախի մուհաճէրէթին զիյատէլէշտիյի իչ՚ար օլունույօր։ Հիճրէթ էտէնլէր եալընըզ էրմէնիլերտէն օլմայըպ, Մուսէվիլէր վէ 'Արապ Խրիսթիյանլարը տախի 'ա՚ղիլէլերի իլէ հիճրէթ էթմէքտէլէր իմիշ։ Պու հիճրէթէ պաշլըճա սէպէպ օլմադ իւզրէ, պուհրան ը իզթիսատի վէ ֆիյ՚աթլարըն ֆըրլամասը կէօսթէրիլիյօր։ —Հալէպտէն եազըլտրզընա կէօրէ, Հալէպ վէ Պէյրութ թաճիրլերի Հալէպտէն 4 սա՚աթ մէսաֆէտէ ճէրէեան էտէն Ֆրաթ նէհրի թէվապի՚ինտէն պիրինին մէճբասընը թէպտիլ իլէ Հալէպտէն ճէրէեանընը թէ՚մին իչիւն պիր գօմիսիօն թէչքիլ էթմիշլեր տիր։ Պունուն իչիւն 250,000 լիրա մասրաֆ իսթիյար օլունաճաղը թախմին օլունույօր։ — Երզրումատան եազըլտրզընա կէօրէ, Իսլամ վէ Էրմէնի էրպապ ը թիճարէթինտէն սէքիզ զաթ Փալանտէօրէն ճիվարընտա պուլունան պիր փէթրոլ օճաղընըն իշլէտիլմէսինէ թէչէպպիւս էյլէտիքլերի կիպի, իւչ Էրմէնի տախի Մամախաթուն ճիվարընտաքի պաղըր մա՚ատէնինի իշլէթմէյէ պաշլամըշլար տըր։ — Լիզպոնտա միւն՚ադ թէլէկրաֆ մուդավէլէնամէսինի իմզալամըշ օլան հիքիմաթ մէմալիքինէ քէշիտէ դըլընաճաղ մաթպու՚աթա 'ա՚իտ թէլէկրաֆնամէլերտէ Հոկտեմբերտէն 'Իթիպարէն 50% նիսպէթինտէ թէնզիլաթ իճրասընա հիքիմէթ ի 'Օսմանիյէճէ էսասէն մուվաֆգաթ կէօսթէրիլմիշ օլտըզը Նայէ Ֆրայէ Փրէսէ զազէթասընտա օգունմըշ տըր։—Ալմանիա իմփէրաթօրընըն տէվր ի Համիտտէ վագը՚ օլան թալէպ ու իդթիմասը իւզէրինէ, Երուսաղէմտէ Ալմանլարընն հաղրէթ ի Էօմէր ճամի՚ի զուրպինտէ պիր քիլիսէ ինչա էտիլմէսի մագրունը միւսա՚ատէ օլմուշ, վէ օլ պապտէքի ֆէրմանտա քիլիսէտէ եալընըզ պիր սա՚աթ գուլէսի ինչասը իլէ իբթիգա էտիլէրէք, չան գուլէսի եափըլմայաճաղը թասրիհ էտիլմիշ իսլ։ Քիլիսէ ինչա էտիլմիշ վէ ֆագաթ գուլէյէ սա՚աթ եէրինէ պիր չան գօնուլուպ, պու միւնասէպէթլէ Երուսաղէմ կէլէն 200 գատար Ալման սէյահը հաղրը պուլունտըզը հալտէ ախիրէն բէսմի քիւչատ իճրաէտիլմիշ տիր։ Երուսաղէմտէն Պապ ը 'Ալիյէ չէքիլն թէլէկրաֆնամէտէ հիքիմէթտէն բուխասթըզ ասըլան պու չան մէս՚էլէսինտէն էհալինին փէք միւթէ՚ասիր օլտըզը, վէ թէսքինլերի իչիւն վէսահի լազըմէտէ պուլունըլտըզը պիլտիրիլմիշ տիր։ —Պաղատատ խաթթընըն Իսքէնտէրուն թարիգիյէ թէմտիտինէ միւթէ՚ալիգ կիւզէրկահ սուրէթի դաթ՚իյէտէ թա՚ինին էտիլմիշ օլտըզընատան, Տօրոս տաղլարընտան կէչէրէք Պուլզուրլուտան ի՚թիպարէն 'ամէլիյաթ ը թէմտիտիյէյէ գարիպէն միւպաչէրէթ օլունաճաղը խապէր ալընմըշ տըր։ — Լօրդ Անդյէր զազէթասընըն Փէթերսպուրկատան պտըզը մա՚լիւմաթա կէօրէ, Զար իլէ Զարիցա հազարաթը ըէֆագաթլարընտա նուզզարատան Մ. Իզվօլսքի իլէ Սթօլիպին պուլունտըզլարը հալտէ, Սեպտեմբերին 9ընտա Դրրըմա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էտէճէք, վէ Իթալիայա վուգու՚ պուլաճագ սէյահատիարընտա իսէ եալընըզ Մ. Իզվօլսքի պուլունաճագ տըր։ Զարըն Իթալիայա 'ազիմէթտէն էվվել Դրալ Եօրկի իլէ միւլագաթ էտէճէյինէ տա՚ի՚ր օլան ըիվայէթ թէ՚էեիւտ էտիյօր։ —'Ապա իւլ Համիտէ 'ա՚իտ միւճէվէրաթ 'Օսմանլը պանդասընտա միւթէչէքիլ գօմիսիօն մարիֆէթիյլէ սայլըմըշ տըր։ Թանզիմ օլունան տէֆթէրէ կէօրէ, պունլարըն զըյմէթի սաթհի պիր թախմին նէթիճէսինտէ 750,000 լիրայը միւթէճավիզ օլտըզը անլաշըլմադտա տըր։— Նայէ Ֆրայէ Փրէսէ զազէթասընտա օգունտըզընա կէօրէ, Սանա՚ատա պուլունան մուհիմմաթ տէփոսը իւզէրինէ հիճաւմ վագը՚ օլուպ, տէփոնըն էսնա ի իշթի՚ալընտա 172 'Օսմանլը նէֆէրի թէլէֆ օլմուշ տըր։ Պապը 'Ալիյէ կէլէն պիր խապէրտէն Իսմամ Եահնանըն 'Օսմանլըլար 'ալէյհինէ պիր հարպ ը մուգատտէս ի՚լանընա չալըշտըզը անլաշըլըյօր։ Իթալիա սէֆարէթի Պապ ը 'Ալիյէ պիր նօթա թաղտիմ էտէրէք, Հիւտէյտա իլէ Եէմէնին սա՚իր մահալլէրինէ մուդիմ պուլունան թէպա՚ասընըն մուհաֆաղասը իչիւն թէտաբիր ի լազըմէ իթթիխազընը թալէպ էյլէմիշ տիր։ Եէմէն վալիսինին սէրի՚յէն 60,000 նէֆէրին ի՚զամը հաղընտաքի թալէպ ու իսրարը իւզէրինէ, Սատ՚ազամ փաշա էն դրսա թարիգ իլէ 30 պին նէֆէր ի՚զամ օլունաճաղընը վալի ի միշարիլէյնէ պիլտիրմիշ տիր։ Ֆրէմոնտ զազէթասը Թիւրքլերին Եէմէնտէ նէ տէրէճէ միշքիլաթա տիւշար օլուրլար իսէ օլսունլար, հէփսինի իգթիհամ էտէրէք, 'ասըլարը թէ՚տիպ էտէճէքլերինտէն էմին պուլունտըզընը պէյան էյլէյօր։ Թայմ զազէթասը տէյօր քի, «Եէմէն տախիլինտէ չու կիւնլէրտէ զայէթ ճիատի պա՚զը

գարշելագեղար զուհուր էթիւյի չայ'ասը տէվէրան էթմէքտէ իսէ տէ, պու իշ'աթը ինթիյաթլէ թէ-լագեյա մէճպուրը։ Իսթիխպարաթա նազարէն, թէհամէ գրթ'ասընտա միլթէմէքքին Պէնի Դի'յս աչիրէթի գեյամ էյլէմիշ տիր։ Լահիյէ մէվզը'ինէ ասլար թարաֆընտան հիւճում վազը' օլմուշ իսէ տէ, քիւլի թէլէֆաթ իլէ ըիւճ'աթա մէճպուր օլ-մուշլար տր։ Տախիլիյէ նազարէթի Եանպուտան Մէտինէյէ սէվգ էտիլէճէք ասքերին թա'ճիլ ի ի'զա-մընը Հարպիյէ նազարէթինտէն թալէպ էլէմիշտիր։ Պու 'ասքերլէ Հիճազ տէմիր եօլունա վէ թէլէկրաֆ խաթթլարընա թէճավուզտա պուլունան 'Արապլար թէ'տիպ էտիլէճէք տիր։—Եունանիսթան եէնի պաշ վէքիլի Մ. Մավրոմիխալիս սէֆարէթ ի 'Օսմանիյէյէ կելիպ սէֆիր Նապի պէյլէ միւլագաթ էտերէք, «Սէլէֆի Բալի դապինէսինին հիւքիւմէթ ի 'Օսմա-նիյէյէ գարշը թա'գիպ էթմիյի տօսթանէ վէ մուխա-լէսէթքարանէ փոլիթիգայը քէնտիսինին տախի պունտան պէօյլէ գաթ'իյէն թա'գիպ էտէճէյինէ տա"իր» պէյանաթտա պուլունմըշ տր։ —'Օսմանէլէր Լոյդն ի'թիմատա չայան պա'զը մէնպալարտան վա-զը' օլան իսթիխպարաթընա նազարէն, տիւվել ի մու'ազամա Պապ ը 'Ալինին թալէպի վէճհլէ Կի-րիտ իչիւն պիր թարզ ը հիւքիւմէթ իհտասը զըմ-նընտա միւզաքէրաթ իճրասընա իպթիտար նիյէ-թինտէ տեյիլ տիրլեր։ Մէզքիւր միւզաքէրաթա անճագ կէլէճէք Նոյեմ.տէ պաշլանապիլէճէք տիր։ Պապ ը 'Ալիյէ պու եօլտա իխպար ը քեյֆիյէթ օ-լունմըշ տր։— Իրինիհաբրն իսթիխպարաթը մէվզու-զէսինէ նազարէն, Ինկիլթերրա գրալը Է. Լուսրրտ բէֆգաթընտա գրալիցա Ալէքսանտրա օլտրը հալ-տէ, կէլէճէք Նիսան ը էֆրէնճիտէ չէհրիմիզի զիյա-րէթ էտէճէք տիր։ Միւշարիլէյհ զիյարէթտէն էվվել Պարը Սէֆիտտէ պիր ճէվէլան իճրա էյլէյէճէք տիր։ Ինկիլիզ տօնանմասընտան պիր գրսմը Պօ-ղազ իչինտէ Վէյթօրիա Էնդ Ալբրթ եաթընը թա'-գիպ էտէճէք տիր։ Էփէյիճէ պիր միւտտէթտէն պէ-րու գրալիցա հազրէթլէրի Պողազ իչինի, 'Օսմանը սէրայը հիւքմտարիսիյէ Զաթ ը Շահանէյի վէ հա-բէմի Հիւմայունը զիյարէթ արզուսընտա պուլըն-մագտա իտի։ Ինկիլթերրա խանէտան ը գրալիսի օն կիւն գատար Իսթանպոլտա գալճագ տրր։ 1860տա հէնուզ Փրէնս տր Կալ օլան գրալ Ղնճի Լուսրրտ հազրէթլէրի օն կիւն Սուլթան 'Ազիզ ի մէրհումընը միւսաֆիրի օլարագ, Ճէմիլէ Սուլթանա մախսուս օլան Սալը փազարը սէրայը Հիւմայու-նընտա իգամէթ էյլէմիշ իտի։ —Զար հազրէթ-լերինին Տէրիսա'ատէթտէն պիմիւրուր Իթա-լայա իճրա էյլէյէճէյի սէյահաթ էանասընտա բաքիպ պուլընաճաղը Սրանդարբ եաթը չայան պուլբրուլան միւսա'ատէ ի Սէնիյէ իւզերինէ Գալ-'ա ի Սուլթանիյէ պօղազընտան կէչէրէք Սալը ագ-շամը Պէօյիւք տերէ փիչկահանընտա լէնկէրէնտազ օլմուշ, վէ կէճէյի օրատա կէչիրտիքտէն սոնրա, Զարշէնպին կիւնիւ 'ալէսսապան Սէվասթափօլա միւթէվէճճիհէն թահրիք ի չարխ ը 'ազիմէթ էյլէմիշ տիր։ Սիյահ պօյալը, իւչ տիրէքլի, իքի պաճալը օլան սէֆինէ ի մէզքիւրէ չէքլինին զէրաֆէթի վէ զըսմը խարիճիսինին զիյնէթի իլէ ճալիպի նա-զարը ը տիգգաթ օլմագտա իտի։—Սէյան Ֆոռնէ-նին Լօնտրա տախի մուխապիրինտէն ալտրը մա'լիւ-մաթա նազարէն, Ինկիլթերրա դրալ վէ գրալիչասը Պահր ը Սէֆիտ սէյահաթընը միւթէ'ազզա Ապրիլ-տէ Իսթանպօլա կէլէրէք, օն կիւն իգամէթ էտէ-ճէքլէր տիր։—Իպնի Սու'ուտ թարաֆտարլարը իլէ Իպնի Ռէշիտ մէնսուպիյինին եէքտիկերի իլէ մու-հարէպէ էթիքլէրինէ, վէ թարաֆէյնտէն զայ'աթ ը 'ազիմէ վուգու'ա կէլմիշ իսէ տէ, զալիպիյէթին հանկը թարաֆտա գալտրզընա տա"իր հէնուզ մա'-լիւմաթ ալընամատըզընը Լա Թ-ը-ի եաղրյօր։— Իւչերրանընն չիտտէթլէ թէ'տիպ էտիլմէսի վէ տա"ի-ր էի իթա'աթա կէթիրիլմէսի իչիւն Ճէզէլի Տիւրուզա պիր գաչ թապուր 'ասքիր ի 'Օսմանիյէնին ի'զա-մը լիւզումը մահալինտէն Պապ ը 'Ալիյէ ի'զա օ-լունմըշ տր, վէ մէզքիւր թապուրլարընն սերի'էն ճէմ' ու ի'զամը զըմնընտա Պապ ը 'Ալիտէն Հար-պիյէ նազարէթինէ էմր վերիլմիշ տիր։ — Մէճ-լիս ի վիւքէլատա Սատրա'զամ փաշա հազրէթլերի Փատիշահ հազրէթլերի իլէ պիրլիքտէ Պրուսսայա կիթմիշ օլմալարընյա Զարշէնպին կիւնիւ Պապ ը 'Ալիտէ ին'իգատ էտէն մէճլիս ի վիւքէլայա Շեյխ իւլ Իսլամ Սահիպ պէյ էֆէնտի ըիյասէթ պուլուր-մուշլար տր։ — Էնգարէ մէթրօփօլիտի իլէ Ռում Փաթրիգխանէսի մէճլիս ի մուխթէլիթ ա'զասըն-տան Մ. Գազանօվատան միւրէքքէպ հէյ'էթ ի մու-բախսուս Պապ ը 'Ալիյէ կիտէրէք, Սատրա'զամ փաշա իլէ կէօրիւշմիշլեր, վէ Ռումլարա իճրա էտիլէն թազէրիգաթտան պահս էյլէմիշլեր տիր։ Սատրա'զամ փաշա իճապ էտէն թէտպիրլերէ թէ-վէսսիւլ էտէճէյինի սէօյլէմիշ, ֆագաթ 'այնի զէ-մանտա փաթրիգխանէ միւտտա'իյաթընն վէք միւպարաղալը օլարքընը, վէ մաղպաթատա գուլ-լանըլան լիսանընտա հիւքիւմէթէ զարշը թահդի-րամիզ օլտրզընը 'իլավէ էյլէմիշ տիր։ Իսթանպօլ զաղէթասընն մէվզուդ պիր մէնպ'ատան ալտրզը մա'լիւմաթա նազարէն, Սատարէթին ճէվապընտա փաթրիգխանէնին եալընը ումուր ը մէզհէպիյէյ 'ա"իտ մէս"էլէլերի թէսվիյէ խուսուսընտա սէլա-

հիյէթտար օլտըղը, վէ ումուրը հիւքիւմէթէ 'ա՞իտ խուսուսաթտա իսթիզահընա ճէվապ ի՛թասը զա-իտ օլտըղը, վէ չիքեայէթի օլանլարըն պիլ 'ումում 'Օսմանլըլար կիպի հիւքիւմէթ տա՞իրէլէրինէ միւրաճա՛աթ էթմէլերի լազըմ կէլէճէյի պէյան օլունմըշ տըր։ Փաթրիգխանէ հէյ՞էթի Սալը կինիւ տախի Պապը 'Ալիյէ կէլմիշ իսէ տէ, Սատրա՛զամ փաշա թարաֆընտան գապուլ էտիլէմէմիշ տիր։ Մանիֆէստ Օրիանիալըն Վիէննա թէլէկրաֆ ատանսընա 'աթֆէն վէրտիյի մա՛լիւմաթա նազարէն, Ռում Փաթրիգի Ֆրանսա սէֆիրինէ միւրաճա՛աթլա Ռումլարըն հալ ու վազիյէթի հագգընտա չիքեայէթտէ պուլունմըշ, վէ սէֆիր ի միւշարիլէյհ Փաթրիգ էֆէնտիյէ Թիւրքիա վազիյէթ ի սիյասիյէսի քէսպի վիւզուհ էտինճէյէ գատար սապրէթմէսինի թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

Ինճ. ճէմ. Ատանատան աթիտէքի մէքթուպը ալտըգ. «Ատանա վալի ի ճէտիսի Ճէմալ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի Օգոստ. 19տա չէհրիմիզի թէշրիֆ, վէ իւմիտիմիզի թէզեհտ էյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ չէհրէ վասըլ օլտըղը իլք տագիդէտէն ի՛թիպարէն իֆա ի վազիֆէյէ միւպատէրէթ, վէ խըտմէթին իճրասընա միւսարա՛աթ էյլէտի։ Ինթիյաճաթը մահալլիյէյէ կէօրէ էնվա՛ը խըտմէթլէրին իֆասը, վէ Ատանա խարապէլէրինին ինչասը իչիւն պիր թադըմ զամիսիօնլար թա՛եին էտէրէք, հէմ քէնտի իշլէմէքտէ, վէ հէմ տէ սա՞իրլերի իշլէթմէքտէ պուլունտը։ Պէօյլէճէ Ճէմալ պէյ էֆ. զէքի վէ մուգթէտիր, ֆա՛ալ վէ զայուր պիր զաթ ը նատիր իլ էմսալ օլուպ, 'ումում էհալի իւզերինէ փէք կիւզէլ պիր թէ՞սիր պրագմըշ տըր։ Մէ՞մուլ էտէրիզ քի, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի քէնտի փլան վէ թէրթիպլերինի զուվվէտէն ֆի՛իլէ իխրաճ էտէրէք Ատանա խարապէլէրինի պինա, վէ սէֆալէթինի թախֆիֆ էթմէյէ մուվաֆֆագ օլաճագ տըր։ Միւշարիլէյհ հատիսէ ի ախիրէտէ Խրիսթիյան էհալինին տիւչար օլմուշ իտիյի 'ազիմ զայաթ վէ խարապիյէթտէն տօլայը սօն տէրէճէ միւթէ՞ասիր օլարագ, պու պապտէ լազըմ օլան չարէ վէ վասըթալարըն իսթիմալինէ սա՛յ էյլէմէքտէ տիր։ Պինա՞էն 'ալէյհ պու գատար իճրա՛աթ վէ ֆա՛ալիյէթ թալեպ էտէն 'ալիմ պիր ումուրըն ռիյասէթինտէ պէօյլէ կէնճ վէ տինճ, մուգթէտիր վէ միւտէպպիր պիր զաթըն պուլունմասը մուճիպ ի չիւքրան պիր քէյֆիյէթ տիր։ Պու ինթիխապ պէօյիւք պիր մուվաֆֆաղիյէթ օլմուշ տըր։ Հիչ չիւպհէմիզ կօգ տըր քի Ատանա չէհրի Զիյա փաշա, 'Ապէտին փաշա վէ էմսալի նամտար վալիլէրիյլէ միւֆթէէիր օլաբզը կիպի, Ճէմալ փաշա իլէ տախի միւֆթէէիր օլաճագ տըր։ Օգոստոս 22յէ միւսատրֆ Փազար էրթէսի կիւնիւ վալի Ճէմալ պէյ էֆէնտինին, Ատանա վիլայէթի ճէլիլէսի վալիյինէ թա՛եինինի թէպչիր էտէն ֆէրմանը հիւմայուն դրա՞աթ օլունտուգտան սօնրա, փաշա միւշարիլէյհ պիր նութգը պէլիղ իրատ էյլէմիշ տիր։» Պու նութգ պիզէ իրսալ էտիլմիշ օլուպ, կէլէճէք հաֆթաքի նուսխէմիզտէ մա՛էլիֆթիխար տէրճ էտէճէյիզ։ —Թա՛թիլ միւնասէպէթիյլէ չէրիմիզտէ պուլունան Անաթօլիա գօլէճի մուա՛լիմլերինտէն Գէորգ էֆ. Կիւլեան իլէ Տաղլըեան վէ Պարսամեան էֆէնտիլէր պու տէֆա մա՛յէթլերինտէ պիր խայը թալեպէ պուլունտուղը հալտէ, Սալը կիւնիւ Մէրզիֆունա միւթէվաճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ էյլէմիշլեր տիր։ — Ատանա միւհթաճիյինի իչիւն Իսթանօղ քիլիսէսի օն պիր (11) լիրա ի՛անէճէմ՞ վէ մահալինէ իրսալ էյլէմիշլերտիր։ Մէպլաղը մէզքիւրը 1 լիրասը մէզքիւր ճէմա՛աթընչօճուգլարը թարաֆընտան ի՛անէ էտիլմիշ տիր։ —Իսթանպօլտա Կէտիք փաշատա քեա՞ին Կիրակի մէքթէպի Սեպտեմբեր 5է միւսատրֆ Հարընքի Փազար կիւնիւ սլաթուրգա սա՛աթ 7տէ էէնիտէն ալըճաղ տըր։ Սեպտեմբեր 6յա միւսատրֆ Փազար էրթէսի կիւնիւ նիհարի մէքթէպ տախի քիչատ օլունաճագ տըր։ Սիւ՞ալլար իրատ էթմէք, հախօտ էվլատլարընը մէքթէպէ գօմագ խսթէյէնլերին սապահլայըն ալաֆր. սա՛աթ $7\frac{1}{2}$ իլէ $8\frac{1}{2}$ արասընտա, հախօտ էօյլէնտէն սօնրա 1տէն 2յէ գատար օլան սա՛աթլարտա հազրը պուլունմալարը մէրճու տըր։

Մէ՞ֆէրէ է Ֆէրիէ

Ա. Պ. ՀՕՆՆ

1909, Օգոստ. 20 Սեպ. 2

ՍԱՐՈՒԱՖԻՃԷ. Էսհ միւպէտ. գվինտը.	Լ. Օ.	103	33
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ. »	Ֆրգ.	177	
Ա. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն »		295	
Բ. » » » »		254	
Պանգ Նասիոնալ ար Կրէս »		421	

Մէճիտիյէ	ղրշ.	108	6	Գրբմից ղրշ.	50
Մէճիտիէ	ղրշ.	101	10	Լիրա Ինկլիզ »	109 30
Կիւմիւշ ուճգ.	»	104	20	Կմշ. Ճեթ. 6սը »	60 00
Նափոլէօն		87	09	Գա՞իմէ	8 62

ԻՍԹԱՆԳՕԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՍԱՃԵԱՆ ՄԱԳԱԶԻՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամերիգան խան

Սեպտ. 6, 1909. ՅԻԼԱՎԷ Ի ՀԱՎԱՏԻՍ Ճիլտ 52 Ն. 36

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—·—

Պրուսատան պա թելեկրաֆ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Զաթ ը Շահանէ Փէնճէնպիհ կիւնիւ ալայը վալա իլէ մէրհում Սուլթան Օսման Խան ը Ղազի հազրէթլէրի իլէ Օրխան ղազի հազրէթլէրինէ թիւրպէլէրինի զիյարէթ էյլէմիշ տիր։ Զիյարէթ ղայէթ փարլադ օլմուշ տըր։ Զաթ ը Շահանէ էհալինին ալգըշլարը արասընտա թիւրպէ ի ճէնապ ը Օսման իլէ հազրէթ ի Օրխանը քէմալ ը իհթիրամէ զիյարէթ էյլէտիքտէն սոնրա, Խիւտավէնտիկեար Ղազի հազրէթլէրինէ թիւրպէլերինի զիյարէթ պույուրմըշլար տըր։ Իշպու զիյարէթին խիթամընտա էվվէլա էրքեան ը վիլայէթ, իւմերա ի 'ատլիյէ, 'ասքէրիյէ վէ 'իլմիյէ, վէ սանիյէն գոնսօլօսլար, սալիսէն 'իւլէմա վէ մէշայիխ, բապի'էն բուէսսա ի բուհանիյէ, խամիսէն էշրաֆ վէ միւ'թէպէրան, սատիսէն միւլհադաթատան կէլէն չէյխա ը մէպ'ուսէլէր հուզուր ը Փատիշահիյէ գապուլ օլունմըշլար տըր։ Զաթ ը Շահանէ թիւրպէլերտէն չըգտըգտան սոնրա, պէրա ի խիթիրահաթ պաղչէտէքի քիւչիւք դասը ը հիւմայունա տախիլ օլմուշլար, վէ հազրրունա խիթապէն, «Թէպա'ամ իլէ նէ գատար չօգ թէմասա պուլունուրսամ, օ գատար չօգ միւթէզէդիզ օլույօրըմ։ Թէպա'ամլա միւնասէպէթտէ պուլունմադ պէնիմ իչիւն էն պէօյիւք չէրէֆ տիր» տէյիւ պույուրմըշլար։ Զաթ ը հազրէթ ի Փատիշահինին նութդ ը հիւմայունլարընա Պրուսա մէպ'ուսու Ցէվզի էֆ. մուդապէլէ էյլէմիշ, վէ պիւթիւն Պրուսա էհալիսի նամընա թադիմ ի չիւքրան ը ֆիրաղան էյլէմիշ տիր։ Պա'սէհու Զաթ ը Շահանէ սայթանաթ արապասըյլէ գասը ը հիւմայունա 'ավտէթ վէ խիթիրահաթ պույուրմըշլար տըր։ — Զաթ ը հազրէթ ի Փատիշահի Խըտիվ ի Մըսըր 'Ապպաս Հիլմի փաշայը Պրուսա սէյահաթընտա բէֆադաթ ը չահանէլէրինտէ պուլունմադա տա'վէթ պույուրմըշլար, վէ Խըտիվ ի միչարիլէյհ տա'վէթ ի վաղա'այը քէմալ ը չիւքր ու մինէթլէ գապուլ էթմիշ տիր։ 'Ապպաս Հիլմի փաշա Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ պուրայա 'ավտէթլէ, պու կիւն Մահրուսէ եաթընա բաքիպէն Խաքէնտէրիյէ 'ազիմէթ էտէճէք տիր։ —Պելգէնէր թաղկալը ղաղէթասը Ռուսիա հիւքիւմէթինէ վէրիլէկէմէքտէ օլան թազմինաթ ը հարպիյէ թադսիթլերի դարչըլէդ կէօսթէրիլէրէք, 6 միլեոն լիրալըդ պիր իսթիդրազին 'ադատ իչիւն պա'զը պէօյիւք պանգալարընա իճրա ի միւղաքէրաթա տա'վէթ օլունտըղընը եազ-ղըյօր։ —Կէօմրիւք ըէսմէրինին 0/0 4 բատտէսինտէ արթըրըլմասը իչիւն տէվլէթլէր իլէ սուրէթ ի ըէսմիյէտէ միւզաքէրէյէ կիրիշիլմէսի Մէճլիս ի Խասս ը վիւքէլանընն սոն իճթիմա'լարընտան պիրինտէ գարարկիր օլմուշ տըր։ Ինհիսարլար մէս"էլէսի տէ եազընտա 'մէվզը' ի միւղաքէրէյէ գոնուլաճադ տըր։ Էճնէպի սէֆիրլէր իլէ զայը ի ըէսմի օլարադ չիմտիյէ գատար իճրա էտիլէն միւքեալէմէլէր կէօմրիւք բուսումընն թէզկիտի մէս"էլէսինտէ պէօյիւք պիր միւշքիլաթա թէսատիւֆ էտիլմէյէճէյինէ իւմիտ էթտիրմէքտէ տիր։ 0/0տէ 4 զամմատան տէվլէթին սէնէվի ֆազլա ի վարիտաթը 1½ միլեոն լիրայա պալիդ օլաճադ տըր։ Ինհիսարլար հադզընտա տա տէվլէթլերին մուվաֆադաթը խաթիհսալ օլունուրսա, պիւտճէտէ թէվազուն հուսուլը գուվվէ ի գարիպէյէ կէլէճէք տիր։ Պու իքի իչ պաչա չըգարըլտըղը, վէ թէշքիլաթ ը լազմէ զէման ֆէվթ էթմէքսիզին վիւճուտէ կէթիրիլտիյի թադտիրատէ, 1327 սէնէսի պիւտճէսի միւթէվազընն պիր հալտէ պուլունաճադ տըր։ —Հանեատան Սեպտ. 1 թարիխիյէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, համի տէվլէթլէր 'ասքիրի եէվմ ի մէզքիւրատէ գալ'ատան միւֆարադաթ էյլէմիշ տիր։ Սէֆա"ին ի հարպիյէ տախ Սուտա լիմանընա կէթմիշ տիր։ Հանեատաքի համի տէվլէթլեր ժէնէրալ գոնսօլօսլարը Հանեա գալ'ասընա արթըգ Եունան պայրաղը չէքիլմէյէճէյինէ վէ հէման իղթիշաշ թէհլիքէսի օլմատըղընա տա"իր օլմադ իւզրէ, հէյ'էթ ի իճրա"իյէտէն պէյանանամէ խթէմիշլէր իտի, վէ դարայա չըգարըլան 'ասքէրին կէմիլէրինէ 'ավտէթ ի պու չարթըն իճրասընա թալիդ օլունմըշ իտի։ Իճրա գոմիթէսի պու պապատէ թահրիրէն թէ"մինաթ վէրտիյինտէն, 'ասքիր ի մուխթէլիթէ էֆր. Սեպտեմբերին 1ինճի կիւնիւ կէմիլերինէ 'ավտէթ էյլէմիշլեր տիր։ — Տէրիսա'ատէթտէն Է+ դը Փորէ զաղէթասընա չէքիլէն թէլեկրաֆնամէտէ տիւվէլ ի համիյէտէն պիրինին Կիրիտ մէս"էլէսինին ճէզիրէ ի մէզքիւրէյէ խութիդալ վերմէք սուրէթիյլէ հալլընը թէսավվուր էթտիյինէ տա"իր պիր չայ'ա տէվէրանա պաչլատըղը պիլտիրիլմէքտէ տիր։ —Եունան զրալը Եորկիոս հազրէթլերի 3 սէնէ միւտատէթլէ մէ"զունիյէթ թալէպ էյլէմիշ, վէ Եունան վէլի ի 'ատտը օրտու զոմանանալըղընը թէրք էթմիշ տիր։ Բէզա պիւթիւն փրէնսէլերին մէմալիք ի էճնէպիյէտէ իգամէթէ զարար վէրտիքլերի Սթինա սէֆարէթինտէն խարիճիյէ նազարէթինէ վագը' օլան ի'արաթ ը ըէսմիյէ-

տէն միւսթէպան օլմուշ տըր։ —Մահքէմէլէրիմիզին ահվալը էսէֆիշթիմալընը պիր լիսանը համիյէթլէ պիր գաչ մէգալէտէ նէշր ու իզահ էտէն Իթթիհատ ղազէթասընըն նէշրիյաթը վագը'ասընա գարշը մահքէմէ ի թէմեիզ հէյ"էթ ի 'ումումիյէսի Իթթիհատըն սահիպ ի իմթիյազը 'ալէյհինէ իգամէ ի տա'վա էթմէք իւզրէ, 'Ատլիյէ նազարէթինէ պիր թագրիր կէօնտէրտիյի իսթիխպար գըլընմըշ տըր։ —Եէմէն վիլայէթինտէն Տախիլիյէ նազարէթինէ չէքիլէն թէլէկրաֆնամէ. «Խալգը 'իսեանա տա'վէթ իչիւն մահուտ Էտրիս թարաֆընտան Թէհամէ գապիլէլէրինէ միւթէ'ատտիտ պայրագլար կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, էշգըյանընն կէօրտիւքլէրի թէ"տիպաթ ը չէտիտէ, վէ վէրտիքլէրի թէլէֆաթ ը քէսիրէտէն միւթէնէպպիհ օլան էրպապ ը չէգավէթ վէ ճէհալէթին իզհարը նէտամէթ վէ տէխալէթ էթմէքտէ օլտուգլարը մա'րուզ տըր։» —Զէմանընն պէյանընճա, Ավլօնիատաքի ահրար ֆըրգասը միւնթէսիպլէրիյլէ 'Օսմանլը Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմ'իյէթի էրքեանը պէյնլէրինտէ պիր ի"թիլաֆ հուսուլէ կէթիրմէք մագսէտիյլէ պիր գօնկրէ 'ագտ էյլէմիշլէր տիր։ Պու իճթիմա'տա Իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմ'իյէթինին փրօկրամը վաթան իչիւն տահա նաֆի' օլտըղը թէպէյեիւն էտէրէք, ահրար ֆըրգասը միւնթէսիպլէրի քեամիլէն ճէմ'իյէթլէ պիրլէշտիքլէրինի պէյան էյլէմիշլէր տիր։ —Պաղտատ չմէնտըֆէր գումփանեասը խաթթ ը մէզքիւրը Իսկէնտէրիյէտէն կէչիրիպ, Հալէպէ կէօթիւրմէյէ գարար վէրմիշլէր վէ եագընլարտա Պուլղուրլուտան իչէ պաշլանըլաճագ տըր։ Տօրօս վէ Ճէպէլի Պէրէքէթ տաղլարընտան պու խաթթը կէչիրմէք փէք կիւճ վէ մէսարիֆլի օլաճաղը անլաշըլըյօր։ — —Լօնտրատա միւթէշէքքիլ վէ Ինկլիզ վէ Ֆրանսըզ վէ Ամէրիգա սէրմայէտարանընտան միւրէքքէպ ճէսիմ պիր հէյ"էթ ի մալիյէնին Հիւքիւմէթ ի Սէնիյէյէ 10 միլիօն լիրա իգրազ էթմէք իչիւն Մալիյէ նազարէթինէ միւրաճա'աթ էտէրէք, իսթիգրազ չէրաիթի հագգընտա մա'լիւմաթ թալապ էթմիշ տիր։ Մալիյէ նազարէթինին 'ագտ էտէճէյի իսթիգրազ չէրա"իթի տիւնքի կիւն ըէսմէն ի'լան էտիլմիշ տիր։ — Կէօմրիւք ըէսմինին 0/0 4 թէզեիտի իչիւն Խարիճիյէ նազըրը Բիֆաթ փաշա, Մալիյէ նազըրը Ճավիտ պէյ, վէ Նաֆի'ա նազըրը Նորատունկեան էֆէնտիլէրտէն միւրէքքէպ օլարագ թէշէքքիւլ էտէն գօմիսիօն Փէնճշէնպիհ կիւնիւ Խարիճիյէ նազարէթինտէ իճթիմա' էթմիշ, վէ պու պապտէ տիւէլ ի մու'ազզամայա էտիլէճէք օլան թէքլիֆին չէքլ ու սուրէթինի թա'եին էթմէք իւզրէ, միւզաքէրաթ ճէրէյան էթմիշ տիր։ — Մաթպու'աթ ճէմ'իյէթի նիզամնամէսինին պու քէրրէ գալէմէ ալընան լա"իհասընը թէտգիգ իլէ Տախիլիյէ նազըրընա սուրէթ ի թագտիմի հագգընտա միւզաքէրաթտա պուլունմագ իւզրէ, Ճիւմ'ա կիւնիւ ճէմ'իյէթին հէյ"եէթ ի մուվագգաթասը բէֆիգիմիզ Եէնի Ղազէթա իտարէսինտէ 'ագտ ը իճթիմա' էյլէմիշ տիր։ — Բօմատան Սեպտեմբեր 1 թարիխի իլէ չէքիլէն թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի,» Թայմս ղազէթասընա Փէթէրսպուրկտան եազըլտըղընա կէօրէ, Զարիցանընն ահվալը սըհհիյէսի էյիլէշմիշ օլտըղընտան, Զար հազրէթլէրի խարիճիյէ նազըրը Մ. Իզվօլսքի իլէ պէրապէր Սեպտեմբերտէ Զաթ ը Շահանէյի զիյարէթ էտէճէք տիր։ — Փաթրիս ղազէթասընտա օգունտըղընա կէօրէ, Իսթանպօլ բըխթըմլարընը մու'այեէնէյէ մէ"մուր գօմիսիօն բըխթըմըն մուխթէլիֆ մահալլէրինտէ 10 սանթիմէթրօ արզընտա չաթլագլար միւշահէտէ էյլէմիշ, վէ մէզքիւր բըխթըմլարընն մուճիպ ի էնտիշէ պիր հալտէ պուլունտըղը կէօրիւլմիւշ տիր։ — Ալմանիա մաթպու'աթընընն Լօնտրատան ալտըգլարը մա'լիւմաթա նազարէն, Պէրլին մու'ահէտէսինի եէնիտէն թէտգիգ վէ իճապը հալէ կէօրէ թա'տիլ էթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրա թարաֆընտան տիւվէլի մու'ազզամայա պիր գօնֆէրանս 'ագտը թէքլիֆ էտիլմիշ տիր։ Պու գօնֆէրանստա պաշլըճա մէվզու' ը պահս օլաճագ մէս"էլէ Գալա ի Սուլթանիյէ պօղազընտան սէֆա"ինի էճնէպիյէնին միւրուրու մաստէսի իմիշ։ Ալմանիանընն պու պապտէ մու'ամէլէ ի իհթիեաթքեարանէտէ պուլունաճաղը Ալմանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան մաթպու'աթա թէպլիղ օլունմըշ տըր։ —Երուսաղէմ Բում փաթրիգխանէսի իլէ էհալի ի մահալլիյէ արասընտա միւթէհատտիս օլան մա'լիւմ մէս"էլէ հագգընտա թարաֆէյնին մէթալիպ վէ միւսթէտիյաթընը թէտգիգ վէ վասիգէլէրինի միւթալա'ա էտէրէք, խիւլասասընը պա մազպաթա Պապ ը 'Ալիյէ 'արզ էթմէք իւզրէ թէշէքքիւլ էտէն գօմիսիօնը Զարշէնպիհ կիւնիւ Փաթրիգ էֆէնտի պիլ դապուլ, խուսուսը մէզքիւր հագգընտա թանզիմ էտիլմիշ օլան մուֆասսալ պիր միւզաքէրէյի ախզ, վէ հէյ"էթ ի մէզքիւրէնին իճապաթ ը չիֆահիյէսինի տախի իսթիմա' էյլէմիշ տիր։ Մէս"էլէնին պիր սուրէթ ի ի"թիլաֆքեարանէտէ հիւսնի նէթիճէյէ բապթ օլունաճաղը մէ"մուլ տըր։

Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան. — Պիր վագթտան պէրու Նաֆի'ա նազըրը Նորատունկեան էֆէնտինին մէսլէյի Թանին ղազէթասընտա չէտիտէն մու"ախէզէ էտիլմէքտէ իտի։ Կէչէնլէրտէ մէպ'ուսան մէճլիսի Անատօլուտա ինչասը մուսամմէմ չմէնտը-

ֆէրտէն տօլայը միւշարիլէյհին մէսլէյինի թասվիպ էտէրէք, պէյան ը ի՛թիմատ էթմիշ իտիլէր իսէ տէ, պու կիւնլէրտէ եինէ միւշարիլէյհին իսթի՛ֆասընա տա՞իր չայ՛ալէր ճէվէլան էթմէքտէ պուլունմըշ տըր։ Հաթթա անլաշըլտըղընա կէօրէ, Սատրա՛զամ փաշա հազրէթլէրի Նորատունկեան էֆ.տէն իսթի՛ֆա վէրմէսինի թալէպ էթմիշ, վէ էկէր քէնտիսի իսթի՛ֆա էթմէզսէ, զապինէնին տիկէր ա՛զալարընըն իսթի՛ֆա էտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր։ Նորատունկեան էֆ. շիմտիլիք իսթի՛ֆայա պիր սէպէպ կէօրմէտիյինի իտտի՛ա էյլէմիշ, վէ մէս՞էլէ Զաթ ը Շահանէնին Պրուսատան 'ավտէթինէտէք թէ՞խիր էտիլմէսի թէնսիպ էտիլմիշ տիր։ Պու արատա Նորատունկեան էֆ. Թանին զազէթասընընն նէչր էթտիյի պէնտլէրտէն տօլայը մէզքիւր զազէթանըն միւտիր ի մէս՞ուլը Հիւսէյին Ճահիտ պէյ 'ալէյհինտէ իգամէ ի տա՛վա էյլէմիշ տիր։ Մէհքէմէ կէչէն Զարշէնպիհ կիւնիւ պու մէս՞էլէ իլէ ուղրաշմըշ, վէ սօն գարար պու հաֆթանըն Զարշէնպիհ կիւնիւնէ թալիգ էտիլմիշ տիր։

Ինճ. ճէմ. Իզմիրտէ Գէորգ էֆ. Սէյրիեան, Ատանատա մուգիմ Աստուր աղա Ագամեան վէ ֆամիլեասը վէ Հաճընլը Միհրան Մընիշեան իլէ ֆամիլեասընընն հայաթտա օլուպ օլմատըգլարընա տա՞իր մա՛լիւմաթ իսթէյօր։ Տօգ. Ց. Րէճէպեան էֆ. Միհրան Մընիշեանը իղթիշաշտան սօնրա Ատանատա կէօրտիւյիւնիւ պէյան էտիյօր։ —Օգոստ. 11տէ Եօզղատատա զուհուր էտէն շէտիտ պիր բիւզկեար ֆուրթունասընտա մահալ ը մէզքիւրընն Փրօ. 'իպատէթխանէ պինասընընն չաթըսը իլէ մէքթէպ պինասընընն եարըսը խարապ օլմուշ տըր։ — Ամէրիգատան Եսայի էֆ. Հալլաճեան եաղըպ, Ամէրիգայա հիճրէթ էտէն հէր ֆէրտին Նիւ Եօրգ իսքէլէսինէ եէթիշտիյինտէ եանընտա 25 տալէր (5 Ինկ. լիրասը) պուլունմասը մէմլէքէթէ գապուլ օլունմասը իչիւն շարթ ը մութլագ իտիյինի թէ՞եիտ էտիյօր։ Քիսէսինտէ մէպլաղ ը մէզքիւր պուլունմայանլար քէնտի մէմլէքէթլէրինէ կէրի կէօնտէրիլիյօրլար։ — Փրօֆ. Ա. Հայկազեան Իսվիչէրայա օլան սէֆէրինտէն սալիմէն 'ավտէթ էթմիշ տիր։

Էրմ. ճէմ. Կիլիկիայա փաթրիգխանէ թարաֆընտան իրսալ օլունան հէյ՞էթին բափօրթընա կէօրէ, սօն իղթիշաշտա իթլաֆ էտիլէն Էրմէնիլէրին 'ատէտի 18,839, Բումլարընքի 1,250, Ասօրիլէրինքի 850, Քիլտանիլէրինքի 422 օլմուշ տըր։—Ատանատա տիվան ը հարպ թարաֆընտան 4 Էրմէնիլէր տահա ի՛տամա հիւքմ էտիլմիշ օլարագ, Ս. Փաթրիգ պու հիւքմէ տա՞իր Սատր՛ազամ վէ Տախիլիյէ Նազըրը իլէ միւլագաթ էյլէմիշ վէ միւշարիլէյհիւմին նազար ը տիգգաթլարընը մէս՞էլէյէ ճէլպ ու տա՛վէթ էյլէմիշ տիր։ Քէզալիք Մար՛աշտաքի տիվան ը հարպըն տէրտէսթ էթմէք իսթէտիքլէրի պա՛զը էշխասըն Զէյթուն տաղլարընա իլթիճա էթտիքլէրի իչիւն Մար՛աշտան Զէյթունա 'ասքէր սէվգ էտիլմէք մէս՞էլէսինէ տէ նազար ը տիգգաթ տա՛վէթ էյլէմիշ տիր։ Գըպրըստան խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, մէզքիւր ճէզիրէտէ պուլունան Ատանալը Էրմէնիլէր պիր մազպաթա հազըրլայըպ Ս. Փէթէրսպուրկա կէօնտէրմիշլէր վէ Բուս հիւքիւմէթինտէն Ատանատա պիր Բուս քիլիսէսի թէ՞սիս էթմէսինի վէ Բուս քահանալարը կէօնտէրմէսինի թալէպ էթմիշլէր տիր։ —Մար՛աշտաքի տիվան ը հարպ սապըգ մութէսարրըֆ իւզէրինէ օլան հիւճում միւնասէպէթիյլէ 18 քիմսէլէրի միւէպպէտ մահպուսիյէթէ հիւքմ էյլէմիշ օլուպ, պունլարըն արասընտա պիր տէ Էրմէնի (Աւետիս Խրլագեան) պուլունմագտա իմիշ։ — Ս. Փաթրիգ հազրէթլէրի կէչէն կիւն Մահմուտ Շէվքէթ փաշայը զիյարէթ էտիպ, Զէյթունա սէվգ էտիլէն 'ասքէրլէրին կէրի չազրըլմալարընը թէմէննի էյլէմիշ, վէ միւշարիլէյհ օ ճինս մէս՞էլէլէրէ քէնտի միւտախէլէ էթմէյէճէյինի պէյանլէ պէրապէր եինէ տէ պու խուսուստա Հարպիյէ նազըրը իլէ կէօրիւշմէյէ բազի իտիյինի սէօյլէմիշ տիր։—Կավրօշ զազէթասընընն սէր մուհարրիրի Երուանդ էֆ. Թօլայան իւզէրինէ կէչէն ագշամ նամա՛լիւմ պիր շախս հիւճիւմլէ անը ճէրհ էյլէմիշ տիր։—Ատանատա թէշքիլ օլունան մուխթէլիֆ իքինճի տէրէճէտէ գօմիսիօնլար Զարշէնպիհտէն ի՛թիպարէն իֆա ի վազիֆէյէ պաշլամըշլար տըր։ Հիւքիւմէթին թահթ ը նէզարէթինտէ օլմագ իւզրէ, տիկէր պիր էյթամխանէ թէշքիլինէ գարար վէրիլմիշ, վէ միւհթաճ օլաճազը մէսարիֆ ի թէ՞էսիսիյէ վէ սէնէվիյէ իհզար էտիլմէքտէ օլան փլանլարը իլէ պէրապէր քէշֆ ու թախմին օլունաճագ տըր։ Պու խուսուստա վէքիլ ի վալի ի վիլայէթ ի՛անէ տէրճինէ պաշլայաճագլարընը, վէ էհալինին պու ուղուրտա փէք չօգ ի՛անաթտա պուլունմաղա վ՛ատ էթտիքլէրինի, վէ պու թախմինաթա նազարէն, 30,000 լիրա գատար թօփլայա պիլէճէքլէրինի, վէ չատըր ալթընտա պուլունան ա՞իլէլէրէ խանէլէրի ինշա էտիլինճէյէ գատար շիմտիլիք պիրէր օտա թէտարիք էտիլմէքտէ օլտուղունը, վէ իւչ կիւնէ գատար տա վիլայէթի տէվրէ չըգաճագլարընը մագամ ը նէզարէթէ թէլէկրաֆլէ իշ՛ար էյլէմիշլէր տիր։ —Էրմէնի փաթրիգխանէսի մէճլիս ի մուխթէլիթինին Զարշէնպիհ կիւնքի ին՛իգատընտա Երուսաղէմ փաթրիգլիյի վէքեալէթինէ թա՛եին օլունան բահիպ Դանիէլ էֆէնտինին թաստիգ ի մէ՞մուրիյէթինի միւթէզամմին 'Ատլիյէ նազարէթինին թէզքէրէսի օգունմուշ տըր։ Սօնրա Փաթրիգ Դուրեան էֆէնտի Ատանա ահվալընա տա՞իր կէրէք Սատր՛ազամ փաշա վէ կէրէք Տախիլիյէ նազըրը պէյ էֆէնտի իլէ վագը՛ օլան միւլագաթլարը նէթիճէսինի տէրմիյան էթմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ մէճլիս Ատանա վէ ճիվարընտա պուլունան փաթրիգխանէ մէ՞մուրիյն ի բուհանիյէ վէ ճիսմանիյէսինէ թա՛լիմաթ ը լազըմէյի պա թէլէկրաֆ թէպլիղէ գարար վէրմիշ տիր։

ԱՏԱՆԱ ՀԷՅ՞ԷԹ Ի ԹԷՎԹԻՇԻՅԷՍԻՆԻՆ ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ
3.

Վէ Մավզէրլէրի էհալիյէ տաղըթմագ էմր գօմանտանը իգթիղասընտան օլտըղը Ճէպէլ ի Պէրէքէթ միւթէսարրըֆլըղընտան 'Օսմանիյէ գայմագամը իլէ պինպաչըսընա եազըլան անիֆ իւլ'արզ 4 Նիսան սէնէ 325 վէ 127 նօմէրօլը թէլէկրաֆնամէտէ պիլտիրիլմէսի տէ էսլիհա ի 'ասքէրիյէնին էհալիյէ էմր ի մախսուս իլէ թէվզի' օլունտըղընը կէօսթէրմէսի, վէ Նիսանըն 12նճի կիւնիւ միւճէրրէտ թէ"մին ի ասայիշ իչիւն կէլմիշ օլան 'ասաքիրի 'Օսմանիյէնին գարարկեահընա Էրմէնիլէրին քիլիսէսինին չան գուլէսինտէն սիլահ աթտըգլարընա տա"իր պա'զը սէօզլէր սէօյլէյէրէք 'ասքէրլէրին ա'զապ էթտիրիլտիյի, վէ չու սուրէթլէ պիրինճիսինտէն տահա միւտհիշ օլմագ իւզրէ, իքինճի հատիսէ վուգու'ա կէլտիյի անլաշըլմըշ օլուպ, հալ պու քի մէպ'ուսանտան մէպ'ուս պէյ էֆ.լէր տախի պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ, հէյ"էթ ի 'աճիզանէմիզճէ չան գուլէսինին էն եիւքսէք գըսմընա չըղըլարագ իճրա գըլընան քէչֆ վէ մու'այէնէ նէթիճէսինտէ գարարկեահ ը 'ասքէրի իլէ քիլիսէ արասընտա վէ չէհրին եիւքսէք թէփէսինտէ Իսլամ մահալլէսի մէվճուտ օլուպ, չան գուլէսինտէն գարարկեահընը վէ գարարկեահտան տա գուլէնին հիչ պիր գըսմը կէօրիւլմէտիյի նիւմայան օլմուշ, վէ գարարկեահտա գուվվա ի միւրէթթէպէ գօմանտանը միրալայ 'Իզզ. Մէհմէտ 'Ալի պէյ էֆ. տախի հազըր օլտըղը հալտէ, Նիսանըն 12նճի կիւնիւ Ատանայա միւվասէլէթ էտէն 'ասքէր զապըթանընտան լէտէլ իսթիֆսար գարարկեահ իւզէրինէ տօղրու Նիսանըն 12նճի կիւնիւ աթըլմըշ օլան պիր գաչ էլ րէվօլվէրին աթըլտըղը փէնչէրէ օլմագ իւզրէ, պիր Իսլամ խանէսի փէնչէրէսի կէօսթէրիլմիշ օլմասընա կէօրէ Էրմէնիլէր չան գուլէսինտէն 'ասքէր գարարկեահընա սիլահ աթտըլար տէյիւ 'ասքէրին իղֆալ վէ ա'սապի ճիհէթինէ կիտիլմէսինտէ պիր սու ի ֆիքր օլմագ լազըմ կէլիպ, չու եանլըշ ֆիքրի թասհիհ էթմէք վալի պէյ վէ գօմանտան փաշանընն ճիւմլէ ի վէզա"իֆինտէն օլտըղը հալտէ, իչպու եանլըշ չայ'անընն վէ պունտան մութթասըլ եանլըշ ֆիքրին թասհիհի վէ 'ասքէր իւզէրինտէ թապի'ի օլարագ հուսուլէ կէլէն 'ասապիյէթի իղալէ իչիւն միւշարիլէյհին հիչ պիր չէյ եափմամալարը, վէ 7 Նիսան թարիխլի վէ 33 նօմէրօլը Ի'ԹԻՔԱԼ ղազէթասընտա կէօրիւլէն վէ էհալի ի Իսլամիյէյի Էրմէնիլէր 'ալէյհինէ թահրիք էտէն «Միւտհիշ պիր 'իսեան» Իսմաի'լ Սէֆա իմզալը վէ «Սէֆահաթ ը իխթիլալ» սէրլէվհալը, վէ Իհսան Ֆիքրի իմզալը մէգալէլէրին իղալէ ի մազարրաթը իչիւն հէման պիր պէյաննամէ նէչր օլունմագ լազըմէտէն իքէն պէօյլէ պիր պէյաննամէ նէչր էթմէմէլէրի, վէ մազիսի ի'թիպարըյլէ սու ի չէօհրէթ էրպապընտան օլուպ, էլեէվմ պիր կէօնա սըֆաթ ը րէսմիյէսի պուլընմայան Ատանա ժանտարմա գօմանտան ը էսպագը Հասան Տա"իմ պէյ ինսանիյէթէն վէ եախօտ քէնտի 'ագարաթընը մուհաֆազաթէն քէնտի մահալլէսինտէ հատիսէ վուգու'ընա եալընըզ պաչընա մանի' վէ մահալլէ ի մէզքիւրէ էմաքին վէ նուֆուսընը գուրթարմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ օլտըղը, վէ չու հալէ նազարէն վալի ի վէլայէթ իլէ ֆըրգա գօմանտանընընն տախի իսթէտիքլէրի թագտիրտէ հատիսէնին վուգու'ընա պէհէմէհալ մանի' օլապիլէճէքլէրի չիւպհէտէն վարէսթէ պուլունտըղը հալտէ, հատիսէնին մէն'ի ճիհէթինէ կիթմէմէլէրի, վէ պունլարտան վալի պէյին միւլհագաթա չէքտիյի միւթէ'ատտիտ թէլէկրաֆլարը միւճէրրէտ էճնէպիլէրին մուհաֆազա էտիլմէսի լիւզումընա միւթէտա"իր վէ միւնհասըր պուլընմասը Ատանա վէ միւլհագաթը հատիսէ ի միւ"էլլիմէսինտէն տօլայը միւշարիլէյհիւմանընն վէ Իսմա'իլ Սէֆա վէ Իհսան Ֆիքրի էֆ.լէրին մէս"ուլիյէթլէրինի իճապ էթտիրմէքտէ պուլունմըշ, վէ Մահմուտ Նէտիմ փաշանընն Պաղտատտան Ատանայա կէօնտէրմիշ օլտըղը Պաղտատի Ապտիւլ Գատէր էֆ.նին րիւթպէսի խագան ը մախլու'ընն պաշ քեաթիպի Թահսին վէ մապէյնճի Ֆա"իգ էֆ.լէրին էսէր ի սէհապէթլէրի օլտըղը, վէ հաթթա մախտումը Մահմուտ էֆ.նին Տէրիսա'ատէթտէ Գանլըճա տա"իրէ ի պէլէտիյէսի միւտիրիյէթինէ թա'եինի տէ պունլարընն հիմմէթի իլէ վուգու' պուլտըղը, վէ Պէյրութտա նէչր օլունան ԻԹԹԻՀԱՔ ը 'Օսմանի զազէթասը մուհարրիրլէրինտէն Ահմէտ 'Ատիլ Արսլան պէյին Էրմէնիլէրէ թահմիլ ի մէս"ուլիյէթ զէմինինտէ մէգալէ նէչր էթմէք իւզրէ եէվմի պիր լիրա իւճրէթլէ Ատանայա ճէլպ էտիլիպ կէրէք մէզքիւր զազէթայա վէ կէրէք Ֆրանսըզճա Բէվէյլ զազէթասընա օ եօլտա մէգալէլէր եազտըղը, վէ էլլի քիւսուր լիրա իւճրէթի Պօչնագ Սալիհ էֆ. թարաֆընտան վէրիլտիյի, վէ Սալիհ վէ 'Ապտիւլ Գատէր էֆ.լէրին հատիսէտէն էվվէլ պաշլարընա սարըգ սարտըգլարը վիլայէթ մա'յէթինէ մէ"մուր Սավա էֆ. վէ պունլարընն հատիսէնին մուհարրիքլէրինտէն վէ հատիսէ զէմանընտա էսպ սիւվար օլարագ միւսէլլահէն տօլաշմըշ օլտուգլարը պիլ'ումում բու"էսսա ի բուհանիյէ իլէ պիթարաֆ էճնէպիլէր թարաֆընտան խապէր վէրիլմիշ, վէ ահվալ ը մա'բուզէյէ կէօրէ իֆա ի միւգթէզասը մէրհուն միւսա'ատէ ի ճէլիլէ ի տավէր ի ա'զամիլէրի պուլընմըշ տըր. օլ պապտէ ֆէրման ը հազրէթ ի վէլի ի իւլ էմրին տիր։

ՍՕՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՄ
Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամէրիգան խան

ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Օգոստոսի մէջ ընդունուած դրամներն և իրեղէններն կը հրատարակենք խորին չնորհակալութիւն մատուցանելով իւրաքանչիւր նպաստամատոյց անձնաւորութեան ։—

Երուանդ էֆ. Ճգնաւորեան Պոլիս 108, Յովհաննէս էֆ. Սրապեան Խարբերդ օրց. 120, դանձանակէն 10, Խաչատուր էֆ. Ալթունեան Ատանա 20, Միհրան էֆ. Շնորոքեան 10, Սերոբճան էֆ. Արապեան Կէօլտաղ օրց. 70, Պետրոս էֆ. Քէչէճեան անդ 20, Յովհաննէս էֆ. Հովարտեան Իօտէմիչ օրց. 182, վաճառումէ 5, Տէր և Տիկին Փափազեանի ձեռամբ Ճէրրահ ի յիշատակ հանգուցեալ Օր. Էմմա Պաղտասարեանի 108, վաճառումէ 10, Պատ. Խ. Ալթունեան ի յիշատակ իր հանգուցեալ տիկնոջ 25, Մանուէլ էֆ. Ասատուրեան Զարա օրց. 50, փոքրիկն Յովհաննէս և Մարիամ Գասպարեան Պէյ Եայլա 5ական դահ., երկու որբոց համար 324, Տիկ. Մաննիկ Լութֆեան 10, վաճառումէ 40, Յարութիւն էֆ. Հմաեան Պիլէճիկ 5, որբի մը համար 216, Հաճի Ստեփան էֆ. Մուրատչայլեան մէկ ոչխար ։ Գումար 1,343 դահ. ։

Ամսոյս 24ին Ատանայէ հասան 20 հատ որբուհիներ 5-11 տարեկան. կատարուած անմիջական բժշկական քննութեամբ 11ը աչաց ախտէ (Թրախօմա) վարակեալ գտնուեցան։ Այս 20 որբուհիներն տարեկան 240 ոսկիի ծախք մը կը յաւելուն մեր վրայ ։ Նախնական պիտոյից համար ալ 100 ոսկիի անմիջական կարօտութիւն կայ. քսանն ալ աւետարանական ծնողաց զաւակ են ։ Ո՞վ կը յօժարի օգնել ։ Մեղի հետ օրացոյցի և գրքերու հաչիւ ունեցողներէն կը խնդրենք հաճիլ կարգադրել սոյն հաչիւներ և կանխաւ ընդունիլ մեր խորին չնորհակալութիւններն ։

Դ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Յ. Գ. Մեր սիրեցեալ դստեր, Էմմայի, անակնկալ մահուան առթիւ դրաւոր և բերանացի կերպով բոլոր մեղի ցաւակցող բարեկամաց, ինչպէս նաև յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին մասնակցող պատուարժան քարոզչաց և ներկայ գտնուող անձնաւորութեանց ի սրտէ չնորհակալութիւն կը մատուցանեն հանգուցելոյն ծնողք և պարագաներ ։

Նոյն

Ի'ԼԱՆ

ՈՒԽՈՒՎԷԹ Ի 'ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ ՎԷ
ՄԻԻ'ԷՍՍԻՍ Ի ՏԻՆ Ի ՄԷՍԻՀԻ

'Արապի իւլ հուբուզ վէ Թիւլքի իւլ 'իպարէ օլան իշպու քիթապը միւսթէթապ՝ զայէթ միւստագրզանէ սուրէթաէ դալէմէ սալնմըշ օլուպ, օգուլանը հազիրդաթէն միւսթէքիա էտէճէք պիր էսէր տիր։ Բիթապէն եսալնըզ պու կիպի պիր չօղ էսէրլէր գալէմէ սալմըշ օլան Տր. Հէրիքին նազարը թահիհ ու թա'տիլինատէն կէչմիշ խիյինին զիքրի արթզ անը տիկէր պիր թասվիրէյէ հաճէթ պրոդմազ սանրբրը։ Թազրիպէն 90 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլարդը հալտէ հէր քէսին անտէն իսթիֆատէ էտէպիլմէսի իչիւն անճագ 2 զուրուշա սաթրլմագտատը։ Իսթէյէնլէր Տէրիսա'ատէթտէ Ֆինճանճըլար եօգուչընատա Ամէրիդան խանընատա Մր. Փիթէ միւրաճա'աթ էթմէլի տիրլիր։

ԱՓՕՍԹՕԼԻԲ ԻՆՍԹԻԹՈՒԹ, ԳՕՆԵԱ

(ՁԻՆԱՆԱՆԱՆ ԳՕԼԷՋ)

Մէքթէպիմիզին մազսէտի թալէպէյի պիր դոլճ փրոդրամը իւզրէ 'ալ վէ 'այնի վազթատա 'ամէլ պիր թա'լիմատ փէրվէրատ էթմէք օլուպ, անտէ միւթէխասսիս մու'ալլիմլէր վասրթասըյլէ Ինկ., Էրմ., 'Օսմ., Ֆրանս., վէ Ռումճա (Ռում թալէպէ իչիւն) լիսանլար, քէլգա 'ուլումը ֆէլսէֆիյէ, թապի'իյէ, ռիյազիյէ, հուդուգիյէ, թիւճճարիյէ, վէ սա'իրէ թէարիս օլունուր։

Շակիրտանը սրհէթ վէ հէ-ան է-էլ-էրնա ֆէվգ էլ 'ատէ տիզդաթ էտիլիր։ Հէյ'էթի մու'ալիմունատա տաբիւֆիւնուն մէ"զունը պիր թասիպ պուլունուպ, միւամալէյհ ուլումը թապի'իյէ վէ սրհիյէ թէարիս, վէ խասթա թալէպէյի մէճճանէն թէտավի էտէր։ Էյնի թալէպէնին իւճրէթի սէնէվիյէսի 12 'Օսմ. լիրասը օլուպ, 7 լիրասը պէր վէճհէ է ֆէշէն վէ Յի Ս. Ծնունդատա պահսիպ օլունուր։ Սէնէ ի թէտրիսիյէ Սեպ. 3/16տա պէտ"էյէր։ Զիյատէ մա'լիմաթ իչիւն Գօնեատա մէքթէպին տիրէքթօրը Վեր. Տօք. Ա. Ց. Հայկազեանա միւրաճա'աթ էտիլմէլի տիր։ 9—10

ԹԻՄԱՍԼԸ ՎԱԹԱՆԹԷՐՎԷՐԻ

ԵԱԼՈՏ

ԶԱԽԱՐԻԱ ՍԹՕՅԱՆՕՅԸՆ ՍԷՐԿԻԻԶԷԹԻ

Մէշհուր պիր վարթանվէրվէրին պունատան 34 սէնէ էվվէլ հիսսիյաթ վէ իճրա"աթ ը համիյէթմէնատանէսինի մուասալվիր օլարագ Ճէրէոէէ Շուրէյէնին միւտիր ի մէս"ուլը, Վարժապետեան Յակոբ էֆ. թարաքընատան էրմէնիճէ եազը իլէ Թիւրքճէ թէրճէմէ էտիլէն իչպու չայանը դրա"աթ քիթապը, 70 սահիֆէտէն 'իպարէթ օլարդը հալտէ 5 ղրշ. Ֆիյ"աթէ ֆիրուխթ օլունմագտա վէ թաչրատան փօսթա փուլու իլէ սրիարբչաթ վուգու'ինտէ այրճա փօսթա փարասը իսթէնիլմէքսիզին թագտիմ էտիլմէքտէ օլուուղը ճիհէթէ, թարիխէ միւսթէնիա իչպու էսէրին միւթալա'ասընը դարիին ի քիրամըմըզա թավսիյէ էտէրիզ։

Տէրի սա'ատէթտէն ասդրուատան Ամէրիդայա կիտէճէք օլանլարա պիր սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, պիլճիւմէլ վափօր գումիանեալարը նամընա էն ուճուզ պիլէթլէր վէրիրիզ։ Իսթանպօլատա Ամէրիդան խանընատա Ն° 21տէ, ճանճիկեանա միւրաճա'աթ օլունա։

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ

Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Պէօյիւք չայ մաղազասը Իսթանպոլ, ճէլալ պէյ խանընի ալթընատա։

Պու մաղազասա սաթըլան չայլար ասդրուատան Զինատէն, Սէյլանատան, Հինտիսթանատան, Ճավատան վէ Ճավոնեատան կէթիրիլիր։

Զայլարըմըզըն թաղէլիյի, բա'ինա վէ լէզզէթի էն միւքիլիփէոէնալէրի պիլէ խօշնուտ էտէր։ Պախուսուս մախլուԹլարընը արայընը քի, պունլարը սահի աղ վէ չօղ մըզատատա վէ էնվէն ֆիյաթլէ սաթարըզ։ Միւսանֆիրլէրինիզէ մուզիրր իչքիկէր եէրինէ անլէրէ մուֆիտ չայլար իքրամ էտինիզ։ Մարդասընա տիզդաթ էտիլէ։

Կ. Եավրուեան, Յ. Իսագուլեան 35—50

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Օգոստ. 15/28

Պուղդայ օդդա փրդ.	
Ռումէլի սէրթ	50-51
» » Ենճի	48-49
Ոն չուվալ ղրշ.	
Դրամա պիրինճի	97-100
Վարնա	95-97
Մարսիլիա	90-100
Սրէա օդդա փր.	
Անատօլու Ալա	–
« Ս.	–
Մէրսին քիլէ ղրշ.	$16\frac{1}{2}$
Ֆասուլա 100 օդդա	
Սէլանիք	200-210
Թրապզոն	135-140
Նէֆուս օդդա փր.	
Պալքէսիր	
Անատօլու	
Դարա Սուլթանիյէ	68-70
Սուսամ օդդա փր.	
Մէրսին	123

Լիրա 100 ղրշ.տան

Շէհէր գանթար ղրշ.	
Թրիէսթէ	99
Ռուս	$97\frac{1}{2}$
Գուհվէ 100 օդ.	$5\frac{3}{5}$–$6\frac{3}{5}$ Մ.
Փէրլինճ չուվալը ղրշ.	
Մըսըր	88–92
Բանկօն	117
Ճավան	140-160
Ռիզօն գր.	50
Կաղ չիֆթ թէնէ. ղ.	
Ռուս, փիայամըզիյէն	$27\frac{1}{2}$
Թէֆթէյ օդդա ղրշ.	
Լենդարէ, Եօզ.	17-18
Եէն օդդա ղրշ.	
Անատօ. դրրփմա	$6\frac{1}{2}$–$6\frac{3}{4}$
Փամֆ. Հալէպ օդ.	
Սատանա	$7\frac{1}{2}$–8
Աֆյոն օդդ. ղրշ.	
Պալքէսիր } Դարա հիսար }	160-165